

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΜΒ'

Πέμπτη 30 Μαΐου 2002

Αθήνα, σήμερα στις 30 Μαΐου 2002, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.50' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΙΤΟ - ΝΑ.**

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Δημήτριο Πιπεργιά, Βουλευτή Εύβοιας, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Σάμου κάνει προτάσεις για το ζήτημα της Κοινωνικής Ασφαλίστσης.

2) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατικό Κέντρο Ζακύνθου διαμαρτύρεται για την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ.

3) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μανταμάδου Λέσβου ζητεί την επίλυση του προβλήματος στέγασης των φοιτητών στη Φοιτητική Εστία του Πανεπιστημίου Αθήνας στα Ιλίσια ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

4) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μανταμάδου Λέσβου ζητεί τη μη κατάργηση των εκπτώσεων στα φοιτητικά εισιτήρια στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

5) Οι Βουλευτές κύριοι ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ και ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Καρκινοπαθών Μακεδονίας - Θράκης ζητεί να ενισχυθεί οικονομικά για την αγορά ιδιόκτητου χώρου που θα χρησιμεύσει για την υλοποίηση των προγραμμάτων αλληλοβοήθειας και ψυχολογικής υποστήριξης όλων των μελών του.

6) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Σερρών ζητεί την

εργασιακή εξασφάλιση των εργαζομένων στις Δημοτικές Επιχειρήσεις.

7) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων Διεθνούς 'Εκθεσης Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στη HELEXPO - ΔΕΘ εξαιτίας των εραστεχνικών αυτοσχεδιασμών της κυβέρνησης που λειτουργούν σε βάρος τόσο της ίδιας της HELEXPO - ΔΕΘ όσο και του προσωπικού της.

8) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ειδικών Φρουρών Ελληνικής Αστυνομίας Θεσσαλονίκης ζητεί την ικανοποίηση των θεσμικών, ασφαλιστικών και οικονομικών αιτημάτων των μελών του.

9) Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Συνταξιούχων Υπαλλήλων Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδας υποβάλλει προτάσεις ενόψει της μελετώμενης ιδιωτικοποίησης και εξυγίανσης της Αγροτικής Τράπεζας.

10) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αποκαταστάσεως Ιδιοκτητών Ακινήτων στη θέση Πολύζοβα Ασβεστοχωρίου Θεσσαλονίκης ζητεί την εξαγορά των ακινήτων εφόσον δεν περιορίζεται από τη δασική νομοθεσία.

11) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης ζητεί την αναθεώρηση ή την ανάκληση του σχεδίου του ΠΔ με τον τίτλο «Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή της περιαστικής ζώνης Θεσσαλονίκης και του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης».

12) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Αντιπροσωπευτική Επιτροπή των Ηθοποιών του ΚΘΒΕ διαμαρτύρεται για τη νομοθετική ρύθμιση της λειτουργίας του Εθνικού Θεάτρου και του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος.

13) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ - ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Συλλόγων Ναυπακτίας ζητεί την αποπεράτωση του Γ' τμήματος του παρα-

καμπτηρίου δρόμου της Ναυπάκτου κλπ.

14) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Κυνηγετικός Σύλλογος Αριδαίας ζητεί την επέκταση των ζωνών διάβασης αποδημητικών πουλιών και των καταφυγών άγριας ζωής.

15) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Κυνηγετικός Σύλλογος Έδεσσας ζητεί τον εμπλούτισμό των βιοτόπων με θηράματα των κρατικών εκτροφεών.

16) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Greenpeace ζητεί την επικύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο από τη Βουλή.

17) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ιωάννης Αναστασόπουλος, κάτοικος Χαλκίδας, ζητεί τη διευθέτηση της συνταξιοδότησης της συζύγου του.

18) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αντιπρόεδρος της Κοινότητας Αγκιστρίου και Πρόεδρος του Σωματείου Επαγγελματιών Αλιέων διαμαρτύρεται για την αλοίωση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της βραχονησίδας Καράτσιτζα.

19) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ραδιοσταθμών Μακεδονίας ζητεί να δοθούν όσο το δυνατόν περισσότερες συχνότητες στους ραδιοφωνικούς σταθμούς του Νομού Θεσσαλονίκης.

20) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Μαγνησίας διαμαρτύρεται για τη μελετώμενη μείωση των ακτοπλοϊκών δρομολογίων που συνδέουν τις Βόρειες Σποράδες με το Βόλο κλπ.

21) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Περάματος Πειραιά ζητεί τη μη ανανέωση των αδειών λειτουργίας των εταιρειών πετρελαίου που λειτουργούν στην περιοχή του και την άμεση μετεγκατάστασή τους.

22) Ο Βουλευτής Καστοριάς κ. ΑΝΕΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Φύλακες των Σχολείων της πόλεως Καστοριάς «ΚΑΣΤΟΡΕΣ» ζητούν να παραταθεί το πρόγραμμα για τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων και μετά τη λήξη της σχολικής περιόδου.

23) Ο Βουλευτής Καστοριάς κ. ΑΝΕΣΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καστοριάς ζητεί την ίδρυση Τμήματος «Αλιείας και διαχείρισης Εσωτερικών Υδάτων» στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας.

24) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ειδικών Φρουρών Ελληνικής Αστυνομίας Θεσσαλονίκης ζητεί την ικανοποίηση των θεσμικών, ασφαλιστικών και οικονομικών αιτημάτων των μελών του.

25) Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων με ψήφισμα που επέδωσε στον κύριο Πρόεδρο της Βουλής ζητεί την πλήρη αποκατάσταση της οικονομικής βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος με τριψερή χρηματοδότηση, τη σύνταξη νέου μισθολογίου με ένταξη όλων των επιδομάτων κλπ.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 54/25-6-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ'

αριθμ. 1499/30-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 54/25-6-2001, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ι. Τζαμτζής, σε ό,τι αφορά, σας γνωρίζουμε ότι η αρμόδια Υπηρεσία μας ενημερώθηκε από το ΓΕΘΑ την 13-6-2001 ότι αλβανική στρατιωτική δύναμη, αποτελούμενη από 7 οχήματα και 51 άτομα, επρόκειτο να διακινηθεί μέσω τη ελληνικής επικράτειας από τις συνοριακές διαβάσεις Κρυσταλλοπιγής προς Προμαχώνα την 17 και αντίστροφα την 30-6-2001 για να συμμετάσχει στην προγραμματισμένη ΝΑΤΟΙΚΗ άσκηση «SEVEN STARS -01» στη Βουλγαρία, όπου έλαβαν μέρος και ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις, στα πλαίσια της συμμετοχής της Αλβανίας ως μέλους της P.F.D./Συνεργασία για την Ειρήνη - ΝΑΤΟ.

Η όλη διαδικασία έγκρισης των διελεύσεων αυτών έγινε όπως προβλέπεται μέσω της διπλωματικής οδιού (με ρηματική διακοίνωση της αλβανικής πρεσβείας και αντίστοιχη έγκριση του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών), σύμφωνα με τον ν. 2827/2000, ο οποίος κυρώνει τη Συμφωνία μεταξύ κρατών – μερών της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού και των άλλων κρατών που συμμετέχουν στη Σύμπραξη για την Ειρήνη σχετικά με το νομικό καθεστώς των δυνάμεων τους και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Συμφωνία.

Η προαναφερόμενη αλβανική δύναμη, αποτελούμενη τελικά από 6 οχήματα και 47 άτομα, τα οποία περιλαμβάνονταν στην υπ' αριθμ. GR 3365069 προξενική θεώρηση, διάρκειας 5 ημέρων τράνζιτ με 2 εισόδους, εισήλθε από την Κρυσταλλοπιγή στο ελληνικό έδαφος την 17-6-2001 και ώρα 16.10' και εξήλθε από τον Προμαχώνα την ίδια ημέρα και ώρα 23.00'. Κατά την επιστροφή η ίδια δύναμη εισήλθε από τον Προμαχώνα την 30-6-2001 και ώρα 18.00' και εξήλθε από την Κρυσταλλοπιγή την 1-7-2001 και ώρα 01.30', ακολουθώντας και στις δύο εισόδους τη συντομότερη διαδρομή στον απολύτως αναγκαίο χρόνο, ενώ καθ' όλη τη διάρκεια των διελεύσεων, σύμφωνα με τις εντολές και οδηγίες που δόθηκαν στις Αστυνομικές διευθύνσεις από τις περιοχές των οποίων διήλθε η εν λόγω δύναμη, διατέθηκαν για τη συνοδεία τους περιπολικά οχήματα.

Ο Υπουργός ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»

2. Στις με αριθμό 63/25-6-2001, 512/16-7-2001, 539/17-7-2001 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1500/30-9-2001 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ερωτήσεων 63/25-6-2001, 512/16-7-2001, 539/17-7-2001 και αίτησης κατάθεσης εγγράφων, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Π. Λαφαζάνης και Φ. Κουβέλης, σε ό,τι μας αφορούν, σας γνωρίζουμε ότι για το αντικείμενο αυτών ενημερώθηκε διεξοδικά η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Εθνικής Αντιπροσωπείας στο πλαίσιο της σχετικής, με τα ζητήματα που προέκυψαν στη Γένοβα, συζήτησης, που έγινε κατά τη συνεδρίαση της 26-7-2001, πρακτικό της οποίας σας διαβιβάζουμε μετά των κατατεθέντων εγγράφων που αφορούν το αιτούμενο κείμενο με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Δικαιοσύνης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Πολιτικής Προστασίας και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ε.Ε. της 13-7-2001, σχετικά με την ασφάλεια των συνόδων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και άλλων εκδηλώσεων αντίστοιχης που οδικούνται.

Επισημαίνεται ότι από το ανωτέρω κείμενο ουδέν σχετικό με το αναφερόμενο θέμα της συγκρότησης ευρωπαϊκών αστυνομικών δυνάμεων καταστολής προκύπτει, ενώ ουδέποτε τέθηκε αυτό για εξέταση στις αρμόδιες Ομάδες εργασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Υπουργός ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

3. Στην με αριθμό 75/26-6-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1502/30-9-2001 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 75/26-6-2001 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θ. Δημοσχάκης, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σύμφωνα και με τις εντολές και οδηγίες που τους έχουν δοθεί, διενεργούν συνεχείς και αυστηρούς ελέγχους στα διαφόρων κατηγοριών οχήματα με ξένες πινακίδες που κυκλοφορούν στη χώρα μας και ασφαλώς και στα φορτηγά και για κάθε παράβαση που διαπιστώνεται εφαρμούζεται, χωρίς παρεκκλίσεις, η ισχύουσα νομοθεσία.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το παρελθόν έτος και το Α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους, ελέγχθηκαν σε όλη τη χώρα 27.242 οχήματα ξένων χωρών, εκ των οποίων τα 9.910 έφεραν πινακίδες κυκλοφορίας Βουλγαρίας και Τουρκίας. Κατά τους ελέγχους αυτούς βεβαιώθηκαν 712 παραβάσεις, εκ των οποίων οι 100 σε βάρος Βουλγάρων και Τούρκων οδηγών. Ειδικότερα στο νομό Έβρου, κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα, ελέχθηκαν 811 οχήματα με πινακίδες Βουλγαρίας και Τουρκίας και σε βάρος των οδηγών τους βεβαιώθηκαν 66 παραβάσεις.

Τέλος, σας πληροφορούμε ότι το θέμα της απαγόρευσης της κυκλοφορίας των φορτηγών αυτοκινήτων κατά τα Σαββατοκύριακα ανάγεται στην αρμοδιότητα του συνεργωτώμενου Υπουργείου.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»**

4. Στην με αριθμό 76/26-6-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1503/30-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την ερώτηση 76/26-6-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θ. Δημοσχάκης, σας γνωρίζουμε ότι, μετά την ισχύ του ν. 2218/1994, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 2240/1994, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου ανήκει στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, από την έναρξη της ισχύος των οποίων καταργήθηκαν οι δημόσιες πολιτικές Υπηρεσίες και οι διοικητικές Υπηρεσίες της Αγροφυλακής, που, σύμφωνα με το ν.δ. 3030/1954, τελούσαν υπό την εποπτεία του Νομάρχη και αποτελούσαν Υπηρεσίες της Νομαρχίας, έχουν ενταχθεί στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, όπου, με το ν. 2910/2001, μετατάσσεται και το προσωπικό που υπηρετούσε σε αυτές και οι οποίες είναι πλέον αρμόδιες για την αγροτική ασφάλεια στην περιοχή τους και την πρόσληψη του προσωπικού.

Πάντως, το θέμα αυτό απασχολεί την Κυβέρνηση, η οποία πρωθεί ρυθμίσεις για την ανάθεση της αρμοδιότητας αυτής στους οικείους δήμους, στα πλαίσια της Δημοτικής Αστυνομίας.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»**

5. Στην με αριθμό 145/28-6-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1981/4-10-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 145/28-6-01 που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή Γ. Αμπατζόγλου, για τα θηγόμενα σ' αυτή θέματα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τα προβλήματα των εργαζομένων στην επιχείρηση «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ» και σε ό,τι αφορά θέματα αρμοδιότητας του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) η Κοινωνική Επιθεώρηση Αναπτολικού Τομέα Αθηνών στις 13-7-01 διενήργησε ελέγχο στην επιχείρηση «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.» στην οδό Μεσογείων 191 - 193 και διαπίστωσε ότι:

α) Υπήρχε η αριθμ. 12069/6-12-00 κατάσταση προσωπικού και το αριθμ. 8581/6-7-2001 πρόγραμμα εργασίας για το προσωπικό που απασχολείται με εναλλασσόμενες βάρδιες.

β) Η επιχείρηση χορηγεί στους εργαζόμενους μηνιαία αναλυτικά εκκαθαριστικά σημειώματα και έχει γνωστοποιήσει τους όρους σύμβασης εργασίας της.

γ) Υπάρχει κανονισμός εργασίας, ο οποίος έχει καταρτισθεί στα γραφεία του Οργανισμού Μεσολάβησης Διαιτησίας (ΟΜΕΔ) μεταξύ της εταιρείας ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. και του

Σωματείου με την επωνυμία «ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ», παρουσία του μεσολαβητή του ΟΜΕΔ κ. Γ. Ληξουριώτη και έχει κατατεθεί στην Κοινωνική Επιθεώρηση Αγ. Παρασκευής.

Σημειώνουμε ότι συνολικά 580 εργαζόμενοι έχουν μεταφερθεί από 1-3-2001 στην Εταιρεία «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ» που εδρεύει στα Σεπτάλια.

Όσον αφορά τις συνθήκες Υγειεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων, το αρμόδιο Κέντρο Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕΠΕΚ) Αθηνών και Κρήτης στις 13-7-01 διενήργησε έλεγχο στη παραπάνω εταιρεία και υπέδειξε τα ακόλουθα:

α) Να γίνει ενημέρωση των εργαζομένων για την ορθή χρήση οικονών οπτικής απεικόνισης και να γίνουν οι σχετικοί έλεγχοι όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

β) Να πραγματοποιούνται διαλείμματα ανάλογα με τη θέση εργασίας.

γ) Να προσκομισθεί στην Υπηρεσία αντίγραφο της έκθεσης Ασφάλειας και πυρασφάλειας, καθώς επίσης και τα αποτελέσματα των μετρήσεων ποιότητας αέρα.

Σημειώνουμε ότι η παραπάνω εταιρεία απασχολεί Τεχνικό Ασφάλειας και Γιατρό Εργασίας σύμφωνα με το νόμο.

Στη συνέχεια η επιχείρηση προσκόμισε τα παραπάνω έγγραφα που της ζητήθηκαν. Από τα αποτελέσματα των μετρήσεων ποιότητας αέρα προκύπτει ότι, οι συγκεντρώσεις

Διοξειδίου του άνθρακα είναι κάτω από τα όρια, που ορίζονται από το Π.Δ. 90/1999 και το επίπεδο οξυγόνου είναι σε φυσιολογικά επίπεδα. Μονοξειδίο του άνθρακα και υδρόθειο δεν βρέθηκαν καθόλου στην ατμόσφαιρα.

**Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ»**

6. Στην με αριθμό 176/29-6-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 27729/3-10-01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 176/29-6-01 που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής, κ. Π. Ψωμιάδης σας γνωρίζουμε τα εξής:

Μέσα στα πλαίσια χάραξης της νέας μεταναστευτικής πολιτικής της χώρας με το ν. 2910/2001 καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την είσοδο και την παραμονή των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα. Η παραβίαση των διατάξεων του ν. 2910/2001, επισύρει βαρύτατες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Ειδικά όσοι παράνομα πρωθυπότικον ή διευκολύνουν την μεταφορά αλλοδαπών στη χώρα τιμωρούνται αυστηρά.

Όμως η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της λαθρομετανάστευσης ανήκει στα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας στα οποία κοινοποιείται η παρούσα ερώτηση για τις δικές τους ενέργειες.

**Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΑΪΣΕΡΛΗΣ»**

7. Στις με αριθμό 214/2-7-01, 786/26-7-01 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1522/30-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ερωτήσεων 214/2-7-01, 786/26-7-01, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Β. Μιχαλολιάκος και Γ. Μέλας, σας γνωρίζουμε ότι δεν έχει αποφασισθεί η μεταστέγαση του Κεντρικού Ιατρείου Πειραιά στο κτίριο της οδού Ιπποθοντιδών 45, όπου θα στεγασθούν οι Υπηρεσίες της Διεύθυνσης Υγειονομικού. Η αναφερόμενη Υπηρεσία θα εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες της, που συνίστανται στην εξυπηρέτηση και παροχή υγειονομικής περίθαλψης στο εν ενεργεία και εν συντάξει προσωπικό του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Πειραιά, καθώς και στα μέλη της οικογενείας του, ανεξαρτήτως τυχόν μελλοντικής μεταβολής της διοικητικής υπαγωγής της.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»**

8. Στην με αριθμό 275/4-7-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1529/30-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 275/4-7-2001, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. Ψωμιάδης, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι οι εμπλεκόμενες αστυνομικές Υπηρεσίες, σύμφωνα με διαταγή του Αρχηγείου της Αστυνομίας και κατόπιν εγγράφου του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ, με το οποίο εγκρίθηκε η μεταφορά των τοξικών αποβλήτων προς το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, έλαβαν όλα τα μέτρα αρμοδιότητάς τους με τη διάθεση περιπολικών αυτοκινήτων για τη συνοδεία των οχημάτων που μετέφεραν τα εν λόγω απόβλητα, καθ' όλη τη διάρκεια της κίνησής τους, με αποτέλεσμα η μεταφορά να πραγματοποιηθεί την 29-6-2001 ακωλύτως και χωρίς προβλήματα.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»**

9. Στην με αριθμό 276/4.7.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1530/30.09.01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 276/4.7.01, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Π. Κρητικός και Κ. Σπυριούνης, σε ό,τι αφορά, σας γνωρίζουμε ότι στις αρμόδιες Υπηρεσίες μας έχουν δοθεί εντολές και οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1491/1984 και ειδικότερα αυτών που αφορούν τις ξενόγλωσσες επιγραφές σε καταστήματα και επιχειρήσεις.

Οι έλεγχοι για το σκοπό αυτό είναι συνεχείς και οι παραβάτες της ισχύουσας νομοθεσίας υφίστανται τις νόμιμες κυρώσεις, ενώ παράλληλα ενημερώνονται και οι οικείοι Ο.Τ.Α. για την εκδήλωση των ενεργειών αρμοδιότητάς τους. Ενδεικτικά δε σημειώνεται ότι, κατά το παρελθόν έτος και το Α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους, από τις Υπηρεσίες μας βεβαιώθηκαν 2.308 τέτοιες παραβάσεις και υποβλήθηκαν ισάριθμες μηνύσεις.

**Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»**

10. Στην με αριθμό 284/4.7.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1531/04.10.01 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 284/4.7.01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Νικολόπουλος, σε ό,τι αφορά, σας γνωρίζουμε ότι οι αστυνομικές Υπηρεσίες αστυνομεύουν τους χώρους των εγκαταστάσεων του Ο.Σ.Ε., αλλά και γενικότερα την πόλη της Πάτρας, για την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας, με τις πεζές και εποχούμενες περιπολίες που διενεργούνται καθ' όλο το 24ωρο και την ειδική ομάδα αντιμετώπισης της εγκληματικότητας.

Στα πλαίσια αυτά συνεχείς και αυστηροί είναι και οι έλεγχοι

που διενεργούνται από τις Υπηρεσίες μας στην Πάτρα για τον εντοπισμό και την απομάκρυνση από τη χώρα των παρανόμως διαβιούντων αλλοδαπών, ενώ, κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, παρατηρείται μείωση και των Κούρδων που παραμένουν στην πόλη, αφού η λάθρα επιβίβασή τους στα πλοία που εκτελούν δρομολόγια προς Ιταλία είναι αρκετά δύσκολη, εξαιτίας των μέτρων που λαμβάνουν οι αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

Τέλος, σας πληροφορούμε ότι μέχρι σήμερα στην Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Πατρών έχει γίνει μία μόνο καταγελία από αρμοδίους του Ο.Σ.Ε. για φθορά θύρας γραφείου ασήμαντης αξίας, που έλαβε χώρα την 24.5.2000 από άγνωστο δράστη. Για την υπόθεση αυτή σχηματίσθηκε δικογραφία, η οποία υποβλήθηκε στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Ο Υπουργός
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 31 Μαΐου 2002.

A. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 129 παρ.2 και 3, 130 παρ.2 και 3 Καν. Βουλής).

1. Η με αριθμό 640/33/28.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Δημητρίου Σιούφα προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικώς με την ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας για την πορεία της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. (Θα απαντήσει ο Υπουργός Εξωτερικών Άρθρο 129 παρ. 3).

2. Η με αριθμό 641/28.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Στριφτάρη προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών, Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικώς με την επίλυση λειτουργικών προβλημάτων των Ιόνιου Πανεπιστημίου κλπ.

3. Η με αριθμό 642/28.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Σπυρίδωνος Σπύρου προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με την επίλυση λειτουργικών προβλημάτων του Ιόνιου Πανεπιστημίου κλπ.

4. Η με αριθμό 650/28.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ορέστη Κολοζώφ προς τον Υπουργό Εξωτερικών, σχετικώς με το αίτημα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, να επιτραπεί στις αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις να διενεργούν νησιώφιες σε πλοία, εντός των χωρικών υδάτων της χώρας μας κλπ.

5. Η με αριθμό 643/28.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Ανεξάρτητου Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη προς τον Υπουργό Πολιτισμού, σχετικώς με τις ανασκαφές στην όαση Σίουα της Αιγύπτου, όπου πιθανολογείται ότι ευρίσκεται ο Τάφος του Μεγάλου Αλεξανδρού..»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Επίκαιρες ερωτήσεις πρώτου κύκλου:

Πρώτη είναι η με αριθμό 635/27.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Δημητρίου Πιπεργιά προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, σχετικώς με το μακροχρόνιο ενεργειακό σχεδιασμό κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Πιπεργιά έχει ως εξής:

«Κάτω από τις καλύτερες προϋποθέσεις για να ολοκληρωθεί μια επένδυση θερμοηλεκτρικού σταθμού χρειάζονται τρίαντα έξι μήνες.

Οι εκτιμήσεις για τις εξελίξεις της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας αναφέρουν ότι από το 2004 και μετά θα χρειάζεται μια νέα θερμοηλεκτρική μονάδα κάθε χρόνο, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της χώρας.

Οι χρηγητήσεις άδειες για νέους θερμοηλεκτρικούς σταθμούς παραμένουν σε αχρηστία και κανένα επενδυτικό πρόγραμμα νέου θερμοηλεκτρικού σταθμού δεν προχωρεί σε υλοποίηση.

Μέχρι σήμερα και παρά το γεγονός ύπαρξης σημαντικότατων προβλημάτων ο προβλεπόμενος από το ν.2773/99 μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός δεν έχει καταρτισθεί.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

Θα καταρτισθεί και πότε θα γνωστοποιηθεί στη Βουλή ο μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός;

Πώς προβλέπεται να καλυφθούν οι μετά το 2004 ανάγκες της χώρας σε ηλεκτρική ενέργεια;»

Θα απαντήσει ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Τσοχατζόπουλος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ενημερώσω τον αγαπητό κύριο συνάδελφο ότι ήδη βρίσκεται στα χέρια του Υπουργείου Ανάπτυξης η πρόταση μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, την οποία περίπου εδώ και ενάμιση χρόνο έχει επεξεργαστεί η ΡΑΕ. Εμείς διαμορφώνουμε την τελική της διατύπωση, ώστε να μπορέσουμε να τη δώσουμε μέσα στον Ιούνιο σε δημόσια διαβούλευση, να μπορέσει να συζητηθεί πλατιά και εν συνεχείᾳ να πάρει το δόρυμα και προς τη Βουλή, όπως ερωτάτε στη συγκεκριμένη επίκαιρη ερώτησή σας.

Επιτρέψτε μου μερικές παραπτήσεις πάνω σ' αυτό. Μέσα από την επεξεργασία του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού επιβεβαίωθηκε η ορθότητα, αν θέλετε, των επιλογών της Κυβέρνησης να προχωρήσει αυτό το διάστημα σε μια δυναμική ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, αξιοποιώντας το φυσικό αέριο ως στρατηγικό καύσιμο, να μεγιστοποιήσει την ανάπτυξη των ΑΠΕ, να ανανεώσει τυχόν ενέργειες και να δώσει ιδιαίτερο βάρος στις πολιτικές εξοικονόμησης ενέργειας κυρίως για τα κτήρια, αλλά και στο θέμα των μεταφορών, όπου όπως ξέρετε υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα σπατάλης στην κατανάλωση καυσίμου.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι με την προοπτική της μελέτης από τη ΡΑΕ του μακροχρόνου σχεδιασμού προβλέφθηκαν για την περίοδο από το 2000 ως το 2030 οι συνολικές ανάγκες της χώρας και ελήφθησαν υπόψη όλα τα πιθανά σενάρια: η φυσική εξελίξη και αύξηση της κατανάλωσης, δεύτερον οι δυσμενείς πιθανώς απρόβλεπτες εξελίξεις στη διάθεση είτε φυσικού αερίου είτε άλλης μορφής ενέργειας από πετρέλαιο ή οιδίκη πότε άλλο και τρίτον ελήφθησαν υπόψη οι υποχρεώσεις μας για περιορισμό εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα πλαίσια των υποχρεώσεών μας από το Πρωτόκολλο του Κίοτο.

Η εκτιμήση μας είναι ότι συνολικά θα επενδύσουμε με βάση τη στρατηγική για τη διαμόρφωση αυτού του σχεδιασμού δέκα δισεκατομμύρια ευρώ στη δεκαετία που διανύουμε, δηλαδή μέχρι το 2010. Αυτό σημαίνει, όπως καταλαβαίνετε, ότι η ενεργειακή αγορά αναδεικνύεται σ' ένα βασικό συντελεστή ανάπτυξης περιφερειακής, τοπικής, αλλά και εθνικής με προσέλκυση διεθνών και ιδιωτικών κεφαλαίων μέσω σταθερού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και ανταγωνιστικής αγοράς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως ξέρετε στην Ελλάδα

προχωρούμε με βάση τις ισχύουσες νομοθεσίες στην υλοποίηση του σταδιακού ανοίγματος της αγοράς ενέργειας στον ηλεκτρισμό και στο φυσικό αέριο. Ήδη έχουν χορηγηθεί άδειες για παραγωγή θερμοηλεκτρικής μονάδας συνολικής ισχύος δύο χιλιάδων επτακοσίων πενήντα μεγαβάτ με χρήση φυσικού αερίου. Οι περισσότερες έχουν προχωρήσει σε προέγκριση και χωροθέτησης και ολοκλήρωσαν την προετοιμασία των χρηματοδοτικών σχεδίων. Ήδη από τη μεριά του Υπουργείου πήραμε πρωτοβουλία ώστε να ρυθμιστεί η υλοποίηση της απελευθερωμένης αγοράς ενέργειας με επιπρόσθετα μέτρα. Έτσι διασφαλίσαμε θεαματικά χαμηλότερα τιμολόγια για τη μεταφορά φυσικού αερίου που θα ισχύουν από το 2004 και μετά. Δηλαδή περίπου 8 δραχμές ανά κυβικό αντί των 17-18 δραχμών που ισχύουν σήμερα.

Εξασφαλίσαμε την αναδιοργάνωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσα από μια δημόσια διαβούλευση προτάσεων για τον τρόπο εξασφάλισης της χρηματοδότησης των ίδιων προγράμματων, των εφεδρειών ή των φορέων που θα επιχειρήσουν να προχωρήσουν στην κατασκευή μονάδων παραγωγής ηλεκτρισμού από φυσικό αέριο. Στην προκειμένη διαβούλευση, όπως ξέρετε, καταλήξαμε σε μια πρόταση, η οποία εξασφαλίζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη διαμόρφωση σχετικής αγοράς αποτελεσματικής όσον αφορά στην παραγόμενη ενέργεια και την εγγύηση των παραγωγών ότι θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν τη χρηματοδότησή τους από τις τράπεζες, γεγονός απαραίτητο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Μέσα στο δίμηνο πάντως που ακολουθεί θα καταθέσω στη Βουλή σχετική τροποποίηση, προσαρμοστική του υφιστάμενου σχεδίου νόμου για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να βρει την τελική του μορφή και με τις διατάξεις που θα ψηφίσουμε να μπορέσει πράγματι να απελευθερωθεί στο δεύτερο εξάμηνο η υλοποίηση πλέον των εγκεκριμένων αδειών παραγωγής ενέργειας, που έχουν ήδη δοθεί, από ιδιώτες.

Είμαστε αισιόδοξοι ότι θα μπορέσει να καλυφθεί το μεσοχρόνιο σχέδιο κατανάλωσης της χώρας, που προβλέπει, όπως ξέρετε, μια σταδιακή αύξηση κατ' έτος 4%. Γ' αυτό ακριβώς το λόγο θα χρειαστούμε περίπου έξι έως χιλιάδες μεγαβάτ στη δεκαετία που διανύουμε για να μπορέσουμε να καλύψουμε πλήρως όλες τις ανάγκες μας, μιας και με ρωτήσατε τι ανάγκες θα υπάρξουν μετά το 2004.

Άρα, λοιπόν, με βάση αυτές τις πολιτικές είναι εξασφαλισμένη συνολικά και η τωρινή περίοδος μέχρι το 2004, αλλά και όλη η δεκαετία στο βαθμό βέβαια που σας προανέφερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Πιπεργιάς έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, ουσιαστική απάντηση στο ερώτημα δεν έλαβα για τον εξής λόγο: Εάν σήμερα αδειοδοτηθεί μία μονάδα και αυτός που πάρει την άδεια έχει την πρόθεση να την κατασκευάσει, χρειάζονται τριάντα έξι τουλάχιστον μήνες για να κατασκευάσει εάν έχουν λυθεί τα προκαταρκτικά. Διότι ναι μεν έχουν αδειοδοτηθεί δύο χιλιάδες εννιακόσια πενήντα μεγαβάτ, αλλά απ' ότι φαίνεται όσοι έχουν πάρει τις άδειες, ενώ έτρεξαν να τις πάρουν, δεν έχουν διάθεση να τις κατασκευάσουν και προσπαθούν με διάφορους τρόπους να βελτιώσουν την απόδοση των επενδύσεών τους προκειμένου να προχωρήσουν σε υλοποίηση.

Με δεδομένο, λοιπόν, ότι δεν έχουν λυθεί τα προκαταρκτικά, καταλαβαίνετε ότι είναι πολύ δύσκολο να καλυφθούν οι ανάγκες εάν σήμερα δοθεί η άδεια για το 2005. Το 2004 θα αντιμετωπίσουμε τις αυξημένες ανάγκες και πιστεύω ότι έχουν ληφθεί μέτρα και ακόμα και στις περιόδους αιχμών θα γίνει η σωστή διαχείριση, ώστε να μην παρουσιαστεί έλλειψη.

Είναι δεδομένο, όμως, ότι το 2005 θα μας χρειαστούν 400 τουλάχιστον μεγαβάτ. Για τις άλλες υπήρξαν κάποιες ανακοινώσεις ότι προτίθεται το Υπουργείο να δώσει άδειες, όπως, για παράδειγμα, στη ΔΕΗ για το Λαύριο και στη Ρεβυθούσα για την κοινοπραξία ΔΕΠΑ-ΔΕΗ και είχε ακουστεί ότι θα δοθεί μια

ακόμα μονάδα στη Θεσσαλονίκη. Πλην, όμως, δεν έχουν προχωρήσει οι σχετικές διαδικασίες. Η πιο ώριμη επενδυτική πρόταση είναι να γίνει καινούρια μονάδα στο Λαύριο, διότι υπάρχει ο χώρος και δεν θα υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα.

Παρ' όλα αυτά, για να μπορέσουμε να έχουμε τη μονάδα στο Λαύριο το 2005 χρειάζεται να είχαμε δώσει την άδεια χθες, κύριε Υπουργέ. Γ' αυτό πιστεύω ότι χρειάζεται το Υπουργείο να μην περιμένει την κατάθεση του σχετικού νομοθετήματος στη Βουλή και μετά να προχωρήσει στην αδειοδότηση, αλλά επιβάλλεται τώρα να προχωρήσει σε αδειοδότηση της σχετικής επένδυσης για να μην έχουμε προβλήματα το 2005.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αγαπητό συνάδελφο για το ενδιαφέρον που επιδεικνύει με τη συγκεκριμένη πρόταση του, να προωθήσει η υλοποίηση επενδυτικού έργου παραγωγής ηλεκτρισμού στη χώρα. Όπως γνωρίζετε, είναι μέσα στο σχεδιασμό της Κυβερνησης, της ΔΕΗ, μέσα στο σχεδιασμό το γενικότερο και μακροχρόνιο να υλοποιηθούν τα έργα στα οποία αναφερθήκατε.

Επιτρέψτε μου, όμως, να σας διορθώσω, γιατί δεν είναι ορθό αυτό που είπατε και εσείς πρέπει να το γνωρίζετε. Άδειες συνολικά δύο χιλιάδων επτακοσίων πενήντα μεγαβάτ ύπουλη διοθεί σε έντεκα δικαιούχους. Οι εταιρείες που πήραν τις άδειες –σας το είπα προηγουμένως, δεν θα με προσέξατε– έχουν λάβει προεγκρίσεις, χωροθέτηση χώρας, άδειες κατασκευής, έχουν κάνει τεχνικές και χρηματοδοτικές προετοιμασίες. Επιπρόσθετα από την πλευρά μας σας ανακοίνωσα μια σειρά από μέτρα που πήραμε για να μπορέσει να εξασφαλιστεί η υλοποίηση των συγκεκριμένων αδειών από τους ενδιαφερόμενους.

Πέραν της νέας τιμής μεταφοράς του φυσικού αερίου, πέραν της εξασφάλισης επάρκειας σε ποσότητα φυσικού αερίου με τις νέες συμφωνίες τις οποίες κάναμε στο εξωτερικό και ιδίως με την μεταφορά φυσικού αερίου από την Κασπία μέσω Τουρκίας και Ελλάδας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, διευρύνοντας την προμήθεια του ρωσικού φυσικού αερίου που υπάρχει και για την Ευρώπη και για την Ελλάδα σε μια πολύ μεγαλύτερη ποσότητα, εξασφαλίσαμε, όπως σας είπα, με διαβούλευση ένα νέο σύστημα χρηματοδότησης –ουσιαστικά– αγοράς της παραγόμενης ποσότητας φυσικού αερίου από τους ιδιώτες παραγωγούς, το οποίο θα συζητήσουμε πολύ γρήγορα σε σχέδιο νόμου που θα φέρουμε στη Βουλή.

Πέραν τούτου, αυτό που θα ήθελα να σας πω είναι το εξής: με βάση αυτές τις επιλογές ήδη έχει υπογραφεί από τα ΕΛΠΕ, όπως ξέρετε, σύμφωνία με την «TRACTEBEL» και την «ΑΕΓΕΚ» για την κατασκευή μονάδας τετρακοσίων μεγαβάτ στη Θεσσαλονίκη, έχουν υπογραφεί συμβάσεις, βρίσκονται στο στάδιο δηλαδή προώθησης για να ξεκινήσει το δεύτερο εξάμηνο η κατασκευή.

Επίσης, προβλέπεται να ξεκινήσει η κατασκευή από την εταιρεία ΠΕΣΥΝΕ μια εγκεκριμένη επένδυση κατασκευής από την ίδια, μονάδα παραγωγής ηλεκτρισμού από φυσικό αέριο. Επίσης, έχουμε προχωρήσει τις διαδικασίες, ώστε η «ΛΑΡΚΟ» να βρει συνεταίρους, ώστε να μπορέσει να προχωρήσει αντίστοιχα και αυτή σε αντίστοιχη μονάδα παραγωγής από φυσικό αέριο.

Εκείνο που θέλω να σας πω είναι το εξής: Τέσσερις – πέντε μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις από αυτές που ανέφερα δραστηριοποιούνται εντατικά σε συνεργασία με ευρωπαϊκούς οίκους ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου για να προχωρήσουν στο δεύτερο εξάμηνο, αμέσως μόλις ρυθμιστεί και στο επίπεδο της Βουλής αυτή η νέα ρύθμιση εγγύησης της αγοράς της παραγόμενης ποσότητας από το διαχειριστή του συστήματος που θα εξασφαλίσει την άμεση διάθεση της απαραίτητης ποσότητας από κάθε ιδιώτη παραγωγό. Δίνει τη δυνατότητα να εξασφαλιστεί η έναρξη υλοποίησης των ιδιωτικών επενδύσεων παραγωγής ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Όσον αφορά τα έργα, στα οποία αναφερθήκατε είτε αφορούν τη ΔΕΗ είτε αφορούν τη ΔΕΠΑ, ιδιαίτερα στη Ρεβιθούσα ή στο Λαύριο, σε αυτά υπάρχει ήδη έγκριση, επίκειται όμως μία

διαδικασία υλοποίησης μέσα στους επόμενους μήνες, έτσι ώστε έγκαιρα να μπορέσουν και αυτά να προωθηθούν παράλληλα με την υλοποίηση των ιδιωτικών επενδύσεων.

Με αυτόν τον τρόπο, κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι εξασφαλίζεται με την καλύτερη δυνατή εγγύηση η σιγουριά ότι σε αυτήν τη δεκατία θα έχουμε πάνω από έξι – επτά χιλιάδες μεγαβάτ, παραπάνω δηλαδή από ό,τι θα χρειαστούμε τελικά, ώστε το ισοζύγιο ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου και γενικότερα το ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας να είναι εξασφαλισμένο, με δεδομένο μάλιστα και τη δυναμική επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που – όπως σας είπα – μέσα σε τρία χρόνια από σαράντα πέντε μεγαβάτ που είχαμε αρχικά το 1998, φέτος, στο τέλος αυτής της χρονιάς, θα έχουμε πάνω από πεντακόσια μεγαβάτ εγκατεστημένη δύναμη ανανεώσιμων πηγών φυσικής ενέργειας. Υπάρχει μία σειρά από αιτήσεις που επιβεβαιώνουν στην πράξη το μεγάλο ενδιαφέρον να προωθηθούν σε όλη την Ελλάδα, στην Εύβοια, στο Λαύριο, στη Λακωνία, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Δεύτερη είναι η με αριθμό 636/27-5-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Καλού προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την επίλυση των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών προβλημάτων, του διδακτικού προσωπικού των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Καλού έχει ως εξής:

«Σε νέο κύκλο κινητοποιήσεων έχουν προχωρήσει τα μέλη του διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ όλης της χώρας, διεκδικώντας την άμεση ικανοποίηση των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών αιτημάτων τους.

Οι κινητοποιήσεις αυτές είναι είναι εύλογες και τα αιτήματα δίκαια και ρεαλιστικά όχι μόνο γιατί οι απολαβές τους εξακολουθούν να παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα εν σχέσει με το έργο το οποίο προσφέρουν (οι βασικοί μισθοί είναι οι κατώτεροι της Ευρώπης σήμερα), αλλά και γιατί, με την επινόηση της τακτικής των επιδομάτων δημιουργείται πρόβλημα στην συνταξιοδότηση τους, αφού τα επιδόματα δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της σύνταξης.

Κυβερνηση και ΥΠΕΠΘ αντί να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα θετικά και να το λύσουν άμεσα και αποτελεσματικά, ώστε να μην οδηγηθούμε πιθανώς σε απώλεια της εξεταστικής περιόδου και ολόκληρου του εξαμήνου, απλώς διατυπώνουν τις επαναλαμβανόμενες κατά καιρούς «δεσμεύσεις» των για επίλυση του προβλήματος οι οποίες όμως δεν πεθούν πλέον κανέναν καθώς παραπέμπουν στις καλένδες των άγονων υποσχέσεων.

Κατόπιν τούτων,

Ερωτάται ο Υπουργός,

1. Γιατί σταμάτησε ο διάλογος με την πανεπιστημιακή κοινότητα για την εξεύρεση των ενδεειγμένων λύσεων;

2. Με ποιον τρόπο προτίθεται να επιλύσει άμεσα τα δίκαια αιτήματα τους, για να μην οδηγηθούμε στην απώλεια της εξεταστικής περιόδου και πιθανώς ολόκληρου του εξαμήνου;»

Κύριε Καλέ, να πάρετε τώρα τα νέα κομπιούτερ, έτσι ώστε η γραφή των ερωτήσεων να διευκολύνει και το Προεδρείο στην ανάγνωση της!

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γκεσούλης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας

και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν δεν έχει σταματήσει ο διάλογος με τους πανεπιστημιακούς μας δασκάλους, βρίσκεται σε εξέλιξη. Αύριο θα υπάρξει συνάντηση με αντιπροσωπεία των πρυτάνεων και του Υπουργείου Παιδείας με τον Υπουργό, τον κ. Ευθυμίου και με την ΠΟΣΔΕΠ, το συνδικαλιστικό όργανο των πανεπιστημιακών μας δασκάλων.

Όσον αφορά την κινητοποίηση που παρουσιάζεται από τους πανεπιστημιακούς μας δασκάλους αυτές τις μέρες, έχω να σημειώσω τα εξής: Το θέμα εξαρχής που είχε προβληθεί ως κυρίαρχο αίτημα από την πλευρά της συνόδου των πρυτάνεων όσο και από το συνδικαλιστικό όργανο των μελών της ΠΡΟΣΔΕΠ, ήταν το συνταξιοδοτικό.

Ε, λοιπόν, η Κυβερνηση στο θέμα αυτό έχει απαντήσει ως

εξής: Το πρόβλημα εντοπιζόταν στη μεγάλη απόκλιση που υπήρχε μεταξύ της σύνταξης που παίρνουν οι πανεπιστημιακοί και των καταληκτικών αποδοχών που έχουν οι πανεπιστημιακοί μας. Αναγνωρίστηκε η ύπαρξη αυτού του προβλήματος και δεσμεύτηκε η Κυβέρνηση με τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών ότι από τον προσεχή Σεπτέμβριο του 2002 θα πρωθεύσει νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα συνυπολογίζεται οι συντάξιμο που μεγαλύτερο από τα επιδόματα που χορηγούνται σήμερα στους πανεπιστημιακούς μας δασκάλους. Με τον τρόπο αυτό θα αυξηθεί η σύνταξη και θα μειωθεί κατά συνέπεια η απόκλιση από τις καταληκτικές αποδοχές, που ήταν και το αίτημα των πανεπιστημιακών μας δασκάλων. Άρα, απαντιέται θετικά το αίτημά τους.

Ακόμη θέλω να σημειώσω ότι οι δύο Υπουργοί ανακοίνωσαν ότι η απόφαση αυτή θα αρχίσει να ισχύει από την 1.1.2003 και θα εφαρμοστεί σταδιακά, ώστε να ολοκληρωθεί η εφαρμογή της κατά το έτος 2004 και μάλιστα με τη μεγαλύτερη δυνατή αναδρομική ισχύ.

Με βάση, λοιπόν, τα παραπάνω η Κυβέρνηση θεωρεί ότι έχει απαντήσει με τον πλέον ικανοποιητικό τρόπο, θα έλεγα, στο πρωταρχικό αίτημα των πανεπιστημιακών μας δασκάλων που ήταν το συνταξιοδοτικό.

Περιμένει δε η Κυβέρνηση τους πανεπιστημιακούς μας δασκάλους για να συνεχίσει τη συζήτηση. Αύριο έχουμε συνάντηση τόσο με τους πρυτάνεις όσο και με το συνδικαλιστικό όργανο των πανεπιστημιακών μας δασκάλων.

Από εκεί και πέρα, ενώ τέθηκε αυτό το πρωταρχικό αίτημα προστίθεται ένα νέο αίτημα που έχει να κάνει με τα οικονομικά των πανεπιστημιακών μας δασκάλων. Ε, λοιπόν, σ' αυτό το νέο αίτημα γίνεται και ο διάλογος.

Πάντα το ΠΑΣΟΚ και ιδιαίτερα οι κυβερνήσεις του Κώστα Σημίτη έχουν δείξει το πραγματικό, το ουσιαστικό ενδιαφέρονταν και ήταν πάντα φιλικές, χρήσιμες και ωφέλιμες επί της ουσίας, σχετικά με τα οικονομικά των πανεπιστημιακών μας δασκάλων. Γ' αυτό, λοιπόν, στη δευτερολογία μου θα δώσω στοιχεία που δηλώνουν τι αύξηση έχουν στο εισόδημά τους οι πανεπιστημιακοί μας δάσκαλοι όλα αυτά τα χρόνια, δηλαδή από το 1997 μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Καλός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι διεθνώς και κοινώς πανθομολογούμενο ότι εκπαίδευση χωρίς τους λειτουργούς της δεν έχει νόημα. Όπως δεν έχει νόημα και στα πλαίσια της ελληνικής προσπάθειας, δηλαδή της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας, να έχουμε ανώτατη εκπαίδευση όπως δυστυχώς έχουμε τα τελευταία χρόνια με τις κυβερνήσεις Σημίτη, η οποία ανώτατη εκπαίδευση να στηρίζεται σε λειτουργούς οι οποίοι είναι οι παρίες του συστήματος, οι παρίες του εκπαιδευτικού συστήματος της Ευρώπης, οι αμειβόμενοι οιλγότερο με βάση τα στοιχεία που μας δίνει κάθε χρόνο ο ΟΟΣΑ και οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί, από κάθε άλλο εκπαιδευτικό του αντίστοιχου χώρου, του δυσκολότατου αυτού έργου στην Ευρώπη. Και να μην πάμε σε συγκρίσεις στον κόσμο.

Άρα, η Νέα Δημοκρατία, κύριε Υπουργέ, και αυτή είναι η απάντησή μας και γι' αυτό σήμερα σας εγκαλούμε, αναγνωρίζει δύο προβλήματα και όχι ένα όσον αφορά την ομαλή εξέλιξη της εκπαίδευτικής ζωής στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας: Το πρώτο είναι η αποκατάσταση η μισθολογική σε δίκαιες βάσεις, με βάση και την αντοχή της οικονομίας της χώρας που μπορούσατε να την είχατε κάνει πράξη εδώ και χρόνια και που εξαιτίας της παρελκυστικής τακτικής και της οδήγησης στις καλένδες όλων αυτών των υποσχέσεων με τις οπίσεις εσείς κοσμούσατε κάθε τόσο το πρόγραμμά σας, φθάσατε στο σημείο αυτό. Και από την άλλη πλευρά είναι η λύση του τελείων άδικου, του έξια από κάθε λογική συνταξιοδοτικού, το οποίο αναγκάζει τους πανεπιστημιακούς δασκάλους να παίρνουν, κύριος Πρόεδρε, σήμερα συντάξεις πείνας του επίπεδου του εξής: Ούτε καθαρές 400.000 δραχμές -το λέω σε δραχμές για να το καταλάβει και ο ελληνικός λαός που μας παρακολουθεί- δεν πάρνει ένας καθηγητής της πρώτης βαθμίδας με πλήρη

τριακονταπενταετία και με όλους εκείνους τους αγώνες που έχει κάνει στον εκπαιδευτικό χώρο.

Αν αυτή η λεγόμενη ψαλίδα οδηγεί σε συντάξεις πείνας τους εκπαιδευτικούς πώς έχουμε την απαίτηση να έχουμε μια ανώτατη εκπαίδευση ικανή να συγκλίνει με το προϊόν της εκπαίδευσης που προσφέρουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα καταθέσω δύο φωτοτυπίες από δημοσιεύματα. Πρώτα από την εφημερίδα «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» της 25-6.5.2002. Λέει ότι η Ελλάδα είναι τέταρτη διεθνώς στην εξαγωγή φοιτητών. Να γιατί χάνουμε φοιτητικό δυναμικό κάθε χρόνο. Είναι γιατί δεν μπορούμε να έχουμε ανώτατη εκπαίδευση στα μέτρα των αναγκών της χώρας. Επίσης για να φανεί η σταθερή θέση της Νέας Δημοκρατίας από το 2000 θα σας καταθέσω την προγραμματική μας θέση για να λυθεί το συνταξιοδοτικό με την μέθοδο που σας είπα αλλά και το θέμα των αμοιβών των εκπαιδευτικών. Πρόκειται για τη θέση μας που μπήκε στο πρόγραμμα της διακήρυξης του 2000 στο συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας. Να μου δώσετε, λοιπόν, συγκεκριμένες απαντήσεις και όχι ευχολόγια τύπου Χριστοδουλάκη.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γ. Καλός καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα δημοσιεύματα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε θα απαντήσω και σε ερώτημα που τέθηκε αλλά δεν ήταν στην επίκαιρη ερώτηση.

Καταρχήν για τη φοιτητική μετανάστευση η Κυβέρνηση μας έκανε τα μέγιστα. Από σαράντα έξι χιλιάδες που ήταν οι θέσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τις έκανε ογδόντα πέντε χιλιάδες, έτσι ώστε να μην φεύγουν τα Ελληνόπουλα και δημιουργείται αυτή η κοινωνική και οικονομική πληγή.

Δεύτερον, με τις θέσεις που δώσαμε έχουμε ανοικτή πρόσβαση οι ικανοί που θέλουν να σπουδάσουν. Αυξήσαμε κατά πολύ τα πανεπιστήμια και τα τεχνολογικά μας ιδρύματα. Άρα δημιουργούμε όλες τις προϋποθέσεις. Πέρα από αυτό μεριμνούμε για τους εκπαιδευτικούς μας. Σας ευχαριστώ, λοιπόν, που μου θέσατε αυτό το ερώτημα διότι τώρα θα σας δώσω μερικά στοιχεία για να ενημερωθεί και ο ελληνικός λαός.

Το 1997 ο καθηγητής πανεπιστημίου χωρίς να περιλαμβάνονται τα οικογενειακά επιδόματα έπαιρνε 620.000. Το 2002 πάρνει 1.042.000 δραχμές. Ένας αναπληρωτής καθηγητής με δεκαπέντε χρόνια υπηρεσία το 1997 έπαιρνε 550.000 και σήμερα παίρνει 883.000 δραχμές. Το 1998 η Κυβέρνηση έκανε αύξηση 33% στους τακτικούς καθηγητές πανεπιστημίου, στους αναπληρωτές 28% στους επίκουρους 25% και 28% στους λέκτορες. Συνολικά από το 1998 μέχρι σήμερα είχαμε αύξηση στους πανεπιστημιακούς δασκάλους κατά 45%, 40% στους αναπληρωτές, 37% στους επίκουρους και 40% στους λέκτορες. Όταν μια Κυβέρνηση αντιμετωπίζει με αυτόν τον τρόπο τους πανεπιστημιακούς δασκάλους τότε παραβίαζε τις θύρες ανοικτές όταν θέλετε να υπερασπιστείτε τα οικονομικά τους αιτήματα.

Όσον αφορά το συνταξιοδοτικό θέμα έχει απαντηθεί με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο το αίτημα των πανεπιστημιακών. Δεύτερον όσον αφορά τα οικονομικά τους θέματα θα τα προσγγίσουμε και αυτά. Πιστεύω τέλος ότι οι πανεπιστημιακοί μας δάσκαλοι έχουν την κοινωνική ευθύνη και την ευαισθησία και ότι αυτήν την εξεταστική περίοδο δεν θα χρησιμοποιήσουν τους φοιτητές ως οιμήρους. Πιστεύω ότι ο διάλογος δημιουργεί τη γαλήνη, την ηρεμία στην εκπαίδευτική μας κοινότητα ώστε να λειτουργήσουν τα πανεπιστήμια μας.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Ν. Γκεσούλης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα στοιχεία, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Τρίτη είναι η με αριθμό 638/27-5-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής κ. Παναγιώτη Κοσιώνη προς τον Υπουργό Υγείας-Πρό-

νοιας, σχετικώς με την εκχώρηση υπηρεσιών των δημοσίων νοσοκομείων σε ιδιώτες κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κ. Κοσιώνη έχει ως εξής:

«Παρά το ότι από το 1988 τα ΝΠΔΔ και γενικότερα οι υπηρεσίες του δημοσίου τομέα και ειδικά τα δημόσια νοσοκομεία είναι υποχρεωμένα να εφαρμόζουν το θεσμικό πλαίσιο για την υγεινή και ασφάλεια των εργαζομένων (ΚΥΑ 88555/3298/88, όπως κυρώθηκε με το άρθρο 39 του ν. 1836/89) και παρ' ότι με βάση τις προβλέψεις του άρθρου 4 παράγραφος 10 του π.δ. 17/96 στις επιχειρήσεις και υπηρεσίες, που έχουν υποχρέωση πλήρους απασχόλησης τουλάχιστον δύο τεχνικών ασφαλείας, σύμφωνα με το π.δ. 294/88, συνιστάται υποχρεωτικά Εσωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ), το Α' Περιφερειακό Σύστημα Υγείας (ΠΕΣΥ) με προκλητική του απόφαση, η οποία ανακοινώθηκε στις 15-5-2002, αναθέτει τις αρμοδιότητες αυτές στην «Ιδιωτική πρωτοβουλία» (Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης-ΕΣΥΠΠ) δηλώνοντας αδυναμία να συγκροτήσει τις σχετικές υπηρεσίες για τις ανάγκες των εργαζομένων στα μεγάλα δημόσια νοσοκομεία της Αττικής.

Ερώταται ο κύριος Υπουργός: Πότε το Α' ΠΕΣΥ επιχείρησε να συγκροτήσει ΕΣΥΠΠ και διαπίστωσε «αδυναμία» και πώς και γιατί αγνοήθηκε το Ινστιτούτο Έρευνας Νοσημάτων Θώρακος-Υγεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων, το οποίο εποπτεύεται από το Α' ΠΕΣΥ και έχει σαν σκοπό την ικανοποίηση αυτών ακριβώς των αναγκών ειδικά στο χώρο της Υγείας;

Πώς είναι δυνατόν να υπάρχουν αξιόπιστες υπηρεσίες υγεινής και ασφάλειας για τους εργαζόμενους, όταν ακόμα κι αυτά τα μεγάλα δημόσια νοσοκομεία εκχωριούν τις υπηρεσίες αυτές σε ιδιώτες, αντίθετα με τις προβλέψεις της υφιστάμενης νομοθεσίας και τις διεκδικήσεις των εργαζομένων;»

Ο Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας κ. Νασιώκας έχει το λόγο.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας):
Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, η ελληνική νομοθεσία, όπως αναφέρει και ο κύριος συνάδελφος στην ερώτησή του, αλλά και η ευρωπαϊκή νομοθεσία επιβάλλουν με συγκεκριμένα μέτρα την προστασία των εργαζομένων από επαγγελματικούς κινδύνους.

Ειδικότερα, επιχειρήσεις και οργανισμοί του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα υποχρεούνται να απασχολούν ιατρό εργασίας και τεχνικό ασφάλειας με βάση την επικινδυνότητα της απασχόλησης, αλλά και τον αριθμό των εργαζομένων.

Η νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα οι υπηρεσίες αυτές να παρασχεθούν είτε με την οργάνωση Εσωτερικών Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ) ή με ανάθεση σε πιστοποιημένες από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΣΥΠΠ).

Η δημιουργία ΕΣΥΠΠ είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα του 1996, όταν ο αριθμός των εργαζομένων υπερβαίνει τους εννιάμισι χιλιάδες πεντακόσιους, οπότε σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα προκύπτει υποχρέωση πλήρους απασχόλησης δύο τεχνικών ασφάλειας, χίλιες εννιακόσιες ογδόντα ώρες ετησίως έκαστος.

Τα νοσοκομεία μας από μόνα τους δεν έχουν αυτήν την υποχρέωση να δημιουργήσουν ΕΣΥΠΠ, αλλά δεν έχουν και τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα πλήρες κλιμάκιο, καθώς ο μεγιστος αριθμός απασχολημένων σε κάθε ένα απ' αυτά δεν υπερβαίνει τους εννιά χιλιάδες πεντακόσιους.

Βεβαίως, όπως λέει ο κύριος συνάδελφος, αυτήν την αρμοδιότητα την έχει το Ινστιτούτο Έρευνας Νοσημάτων Θώρακος Υγεινής και Ασφάλειας και την ασκεί στο βαθμό που μπορεί να την ασκήσει με το προσωπικό που έχει τώρα και τις δυνατότητες για όλη την Ελλάδα. Γι' αυτό ακριβώς επίκειται, κύριε συνάδελφε, η αναδιάρθρωση αυτής της κεντρικής υπηρεσίας του Ινστιτούτου Έρευνας Νοσημάτων Θώρακος Υγεινής και Ασφάλειας, ώστε να μπορεί να παιδεί αποτελεσματικά και σωστά το ρόλο του για όλες τις μονάδες υγείας του δημοσίου.

Η πρωτοβουλία του Α' ΠΕΣΥ, που ξεκίνησε με τη διακήρυξη η οποία ήταν και αιτία για να κάνετε την ερώτηση, ήθελε να αντιμετωπίσει ουσιαστικά αυτήν τη δυνατότητα με εξωτερικό

συνεργείο. Αυτή η πρωτοβουλία σταματάει αφού τώρα η αναδιάρθρωση είναι προ των πυλών κι αυτήν την κάλυψη των νοσοκομείων μας θα την κάνουμε μέσω της κεντρικής υπηρεσίας η οποία άλλωστε έχει και την αρμοδιότητα. Σταματάει, λοιπόν, αυτή η προκήρυξη και δεν θα δοθεί αυτή η αρμοδιότητα σε εξωτερικό συνεργείο. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Κοσιώνης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΣΙΩΝΗΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής):
Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Απ' ότι κατάλαβα, κύριε Υφυπουργέ, αναστέλλεται η πρωτοβουλία του Α' ΠΕΣΥ τελείωσ, λόγω του ότι δεν ήταν και ιδιαίτερα ευφυές και πρακτικό από αυτό που πήγε να κάνει το ΠΕΣΥ. Άρα, δηλώνετε σήμερα και αυτό ήθελα να ακούσω, γιατί άκουσα και τη δήλωση του κυρίου Υπουργού, ότι τέτοιο πράγμα δεν πρόκειται να εφαρμοστεί. Γιατί δεν είναι μόνο η εκχώρηση τμήματος στο δημόσιο τομέα γενικά σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, αλλά είναι τραγελαφικό ή τραγελαφικά επικινδύνο σ' ένα συγκροτέμενο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ανεξάρτητα από τις εσωτερικές υπηρεσίες που λειτουργούν ή που μπορούν να δημιουργηθούν, να δημιουργείς εξωτερικές υπηρεσίες για την ασφάλεια και την υγεινή των εργαζομένων.

Εμείς το παίρνουμε σαν δεδομένο ότι αυτό το πράγμα δεν πρέπει να εφαρμοστεί. Πιστεύουμε να μην εμφανιστεί με κάποια άλλη μορφή αργότερα. Πιστεύω ότι θα πείτε και στη δευτερολογία σας ότι είναι μια δέσμευση αυτή, που σημαίνει ότι καλά κάναμε και υποβάλλαμε αυτήν την επίκαιρη ερώτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Καχυποψές...

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ (Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας):

Εγώ δεν θα έλεγα ότι δεν είναι ευφυές. Είναι αίτημα των εργαζομένων να τους καλύψουμε απολύτως από τον οποιονδήποτε επαγγελματικό κίνδυνο με τις κατάλληλες υπηρεσίες. Μέσα στα πλαίσια του νόμου, το πρώτο Π.Ε.Σ.Υ. Αττικής είχε την πρωτοβουλία να καλύψει με αυτόν τον τρόπο έως ότου η κεντρική υπηρεσία αναδιοργανώθει, έτσι ώστε να καλύπτει εκείνη τις ανάγκες.

Αφού τώρα αυτή η αναδιοργάνωση είναι προ των πυλών, δεν υπήρχε κανένας λόγος να παρθεί αυτή η πρωτοβουλία και βεβαίως δεν θα γίνει. Το εξήγγιγειλε, άλλωστε, και ο κύριος Υπουργός. Την αρμοδιότητα τώρα θα την έχει το Ινστιτούτο Έρευνας Νοσημάτων Θώρακος, Υγεινής και Ασφάλειας και αυτού θα την ασκήσει για όλα τα νοσοκομεία μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ικανοποιηθήκατε, κύριε Κοσιώνη, απ' ότι βλέπω.

Επίκαιρες ερωτήσεις δεύτερου κύκλου.

Πρώτη είναι η με αριθμό 637/27-05-2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Δεικτάκη προς τους καταστημάτων των τουριστικών περιοχών αφορά και τα τρία Υπουργεία. Κυρίως το Υπουργείο Ανάπτυξης, Εργασίας, Δημόσιας Τάξης, σχετικώς με το ωράριο των καταστημάτων στις τουριστικές περιοχές.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου Βουλευτή έχει ως εξής:

«Κύριοι Υπουργοί, απευθύνομαι σε σας, διότι το θέμα του ωραρίου των καταστημάτων των τουριστικών περιοχών αφορά και τα τρία Υπουργεία. Κυρίως το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει την ευθύνη της τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και το Υπουργείο Εργασίας, που αφορά την απασχόληση των εργαζομένων και επίσης το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, που επιβάλλει με σκληρό και πολλές φορές προσβλητικό τρόπο την εφαρμογή των μέτρων και του ωραρίου.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

Αν και εφέτος και μάλιστα τώρα, στην αρχή της τουριστικής περιόδου, προτίθενται να αλλάξουν τα ωράρια κλεισμάτων των καταστημάτων τους που είναι κάθε μέρα μέχρι τις 9 μ.μ. και το Σάββατο μέχρι τις 6 μ.μ., καθώς και των κέντρων διασκέδασης, που το ωράριο επιβάλλει κλείσιμο στις 4 π.μ.

Οι σύλλογοι των τουριστικών καταστημάτων ζητούν να επεκταθεί το 9 μ.μ. στις 12 μ.μ. κάθε μέρα και το Σάββατο επίσης μέχρι τις 12 μ.μ. Ακόμη, το ωράριο των κέντρων διασκέδασης μέχρι τις 5 π.μ.

Αν, κύριοι Υπουργοί, δεν λάβετε υπόψη σας ότι τα καταστήματα αυτά λειτουργούν έξι μόνο μήνες το χρόνο και καλούνται να καλύψουν μισθούς, ασφαλιστρα, ενοίκια, υψηλή φορολογία, τότε, κύριοι Υπουργοί, οδηγείτε όλους αυτούς τους εισπράκτορες συναλλάγματος για την ελληνική οικονομία σε μαρασμό, κλείσιμο των καταστημάτων τους και μείωση των εργαζομένων με αποτέλεσμα την περαιτέρω αύξηση της ανεργίας».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Θεοδώρου.
Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, ο ν. 224/1994, άρθρο 46 ρυθμίζει το ωράριο των καταστημάτων των τουριστικών περιοχών, καθώς και τις εξαιρέσεις από τη γενική ρύθμιση. Με βάση τη διάταξη αυτή, αρμόδια για τον καθορισμό του κατ' εξαίρεση ωραρίου των καταστημάτων των τουριστικών περιοχών είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, μετά από σύμφωνη γνώμη της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού και των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων, εργοδότων και εργαζομένων του νομού.

Αν μέσα σε δέκα μέρες δεν υπάρξει γνωμοδότηση του Υπουργείου και των άλλων φορέων, οι νομάρχες εκδίδουν αποφάσεις χωρίς τη γνώμη τους. Σε περίπτωση διαφωνίας των φορέων, η λειτουργία των καταστημάτων στις τουριστικές περιοχές καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας και Ανάπτυξης. Η αρμοδιότητα όμως αυτή, πρόσφατα, το 1998, με το άρθρο 1 του ν. 2647/1998 έχει μεταβιβαστεί στις περιφέρειες.

Συνεπώς, για περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως τουριστικές με τα π.δ. 899/1976 και 664/1977 ο καθορισμός του ωραρίου καταστημάτων είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα του νομάρχη ή του περιφερειάρχη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Δεικτάκης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ο τουρισμός είναι η κύρια πηγή συναλλάγματος για τη χώρα μας. Βεβαίως και οι άδηλοι πόροι και το αγροτικό συνάλλαγμα είναι σοβαρά, αλλά κυριότερος είναι ο τουριστικός τομέας, ο οποίος εισάγει πραγματικά μεγάλα ποσά που είναι αναγκαία για την ελληνική οικονομία.

Κύριε Υπουργέ, οι δηλώσεις κατά καιρούς των μελών της Κυβέρνησης έχουν κάνει μια πολύ μεγάλη ζημιά. Αναφέρομαι στη δήλωση του κ. Παπαδόπουλου, εξαιτίας της οποίας ακυρώθηκαν πενήντα χιλιάδες κλίνες στην Κρήτη. Εν συνεχείᾳ η δήλωση του κ. Παπαζάχου έκανε πολύ μεγαλύτερη ζημιά. Εκείνο που δεν μπορώ να καταλάβω είναι γιατί δεν μπορούμε να ρυθμίσουμε τουλάχιστον το ωράριο αυτών των καταστημάτων.

Έχω εδώ δύο αποφάσεις, μία του Νομάρχη Δωδεκανήσου και μία του Νομάρχη Λασιθίου, που είναι τελείως αντίθετες μεταξύ τους. Η μία επιτρέπει τη λειτουργία των καταστημάτων από τις οκτώ το πρωί μέχρι τις δώδεκα το βράδυ και η άλλη από τις έντεκα το πρωί μέχρι τις εννιά το βράδυ. Κύριε Υπουργέ, είναι ανάγκη να υπάρχει μία ενιαία αντιμετώπιση του προβλήματος. Αμιγώς τουριστικές περιοχές πρέπει να συμπεριληφθούν σ' αυτήν τη ρύθμιση, γιατί πιστεύουμε ότι αυτοί οι ανθρώποι δεν μπορούν μέσα σε έξι μήνες λειτουργίας –διότι τόσο τουλάχιστον λειτουργούν στις δικές μας περιοχές, σε άλλες όπως στη Χαλκιδική είναι μόνο τρεις μήνες η λειτουργία– μόνο να αντιμετωπίσουν όλα αυτά τα προβλήματα των εργαζομένων, τις ασφάλειες και την αυξημένη φορολογία.

Κύριε Υπουργέ, τα εμπορικά καταστήματα ζητούν παράταση του ωραρίου μέχρι τις δώδεκα το βράδυ για όλες τις μέρες. Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι αυτά τα καταστήματα είναι πραγματικά εισπράκτορες συναλλάγματος για τη χώρα μας. Σε ό,τι αφορά τα κέντρα διασκέδασης, καφετέριες, ζαχαροπλαστεία, αυτά λειτουργούσαν νομίζα μέχρι τις τέσσερις το πρωί. Πιστεύω ότι η παράταση μέχρι τις πέντε το πρωί που ζητούν είναι απλό να δοθεί. Συμφωνούν ως προς αυτό και οι ξενοδόχοι, διότι αν κλείσουν τα καταστήματα νωρίτερα και επιστρέψουν οι τουρίστες στα ξενοδοχεία, τότε δημιουργούν θόρυβο και δεν αφήνουν τους υπόλοιπους τουρίστες σε ησυχία.

Πιστεύω, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, ότι είναι αρκετή πια αυτή η αυτοκαταστροφή. Ας δώσουμε σ' αυτούς τους ανθρώπους την

ευχέρεια να αντιμετωπίζουν τα αυξημένα τους έξοδα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, κύριε συνάδελφε, όπως είπα και στην πρωτολογία μου, γι' αυτό έχουν μεταφερθεί οι αρμοδιότητες αυτές στους νομάρχες και στους περιφερειάρχες, οι οποίοι ζουν το πρόβλημα από κοντά, το γνωρίζουν και άρα μπορούν να πάρουν αποφάσεις οι οποίες να είναι σε αρμονία με αυτό που θέλει η τοπική κοινωνία. Παρ' όλα αυτά εμείς, επειδή τα προεδρικά διατάγματα είναι πλέον εικοσιπενταετίας, ως Υπουργείο Ανάπτυξης μελετάμε αιτήματα πολλών νομαρχιών και δήμων για χαρακτηρισμό και άλλων περιοχών ως τουριστικών, ώστε να αναμορφωθεί το νομικό πλαίσιο και να ανταποκρίνεται στη σημερινή πραγματική κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Δεύτερη είναι η με αριθμό 639/27.5.2002 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολάου Γκατζή προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εμπορικής Ναυτιλίας, σχετικώς με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη κλπ.

Η επίκαιρη ερώτηση του κυρίου Βουλευτή έχει ως εξής:

«Τα τελευταία ατυχήματα στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη δείχνουν ότι τα προβλήματα στις συνθήκες δουλειάς σε συνδυασμό με την αύξηση της ανεργίας επιδεινώνονται.

Παρά τα συνεχή ατυχήματα, τις επανειλημμένες παρεμβάσεις του Κ.Κ.Ε. στη Βουλή και τις υποσχέσεις της Κυβέρνησης για την οργάνωση της λειτουργίας της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων υγιεινής και ασφάλειας μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα. Αν και επανειλημμένα έχουν δοθεί κυβερνητικές υποσχέσεις, το διυπουργικό όργανο από το Φλεβάρη δεν έχει πάρει αποφάσεις για το ζήτημα. Αντίθετα, όπως καταγγέλλει και το Συνδικάτο Μετάλλου Πειραιά, η Κυβέρνηση επιχειρεί ερήμητη των εργαζομένων και των σωματείων της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης να τροποποιήσει το π.δ. 70/90 για την υγιεινή και την ασφάλεια σε κατεύθυνση απαλλαγής πλήρως των πλοϊοκτητών από την ευθύνη τήρησης των μέτρων ασφαλείας, δημιουργώντας όρους και προϋποθέσεις να κινδυνεύουν εργαζόμενοι και να μένουν ατιμώρητοι οι υπεύθυνοι.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

Θα παρθούν ουσιαστικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη στη βάση των προτάσεων των εργαζομένων και των σωματείων τους;

Θα υλοποιηθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική παρέμβαση για την ουσιαστική αύξηση της απασχόλησης, για την τακτική επιδότηση με βάση τις προτάσεις των σωματείων και την ικανοποίηση των συνταξιοδοτικών αιτημάτων τους;»

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ελευθερίος Τζιόλας, έχει το λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΖΙΟΛΑΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ενημερώσω τον ερωτώντα συνάδελφο και το Σώμα για τα εξής: Έχουμε ήδη ολοκληρώσει έναν κύκλο συζητήσεων με Εκπροσώπους του Εργατικού Κέντρου Πειραιά και της Ομοσπονδίας Μετάλλου, που είχε ως αντικείμενό της τη βελτίωση των ρυθμίσεων του π.δ. 70/90. Όπως είχαμε δεσμευθεί σε προηγούμενη απάντησή μας το π.δ 70/90 πρέπει να τροποποιηθεί βελτιωθεί σε σημεία που έχουν σχέση με την παρουσία και το φάσμα ευθυνών του τεχνικού ασφαλείας, καθώς επίσης και με ορισμένες άλλες ρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν μετά το 1990 για την εναρμόνιση του εθνικού μας δικαιου με το κοινοτικό δίκαιο. Ο κύκλος αυτός, που ήταν πολύ παραγωγικός και εισήλθε σε κρίσιμες πτυχές, έχει ολοκληρωθεί κι εντός των επομένων ημερών πρόκειται το σχέδιο, που διαμορφώθηκε μέσα από αυτό το διάλογο, να έρθει προς συζήτηση στο Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφαλείας της Εργασίας, το Σ.Υ.Α.Ε. Είναι γνωστό ότι στο Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφαλείας της Εργασίας συμμετέχουν τρεις μόνιμοι εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ και στην συνε

δρίαση αυτή κρίνουμε σκόπιμο -και θα το πράξουμε- να εκπροσωπηθεί και το αντίστοιχο εργατικό κέντρο, δηλαδή το Εργατικό Κέντρο Πειραιά.

Θα ήθελα να είμαι πιο συγκεκριμένος για τις ακριβώς βελτιώσεις κάνουμε στο π.δ 70/90 και υπογραμμίζω ότι είναι βελτιώσεις. Για τις εργασίες σε δεξαμενόπλοια, ανεξαρτήτως αριθμού εργαζομένων, ο τεχνικός ασφάλειας θα παρευρίσκεται επί του πλοίου καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών. Επίσης, ορίζεται περιορισμένος αριθμός πλοίων -όχι δεξαμενοπλοίων, για τα οποία προαναφέρθηκα, πλοίων- που δύναται να ασκεί τα καθήκοντά του ταυτόχρονα ένας τεχνικός ασφάλειας. Εισάγεται επίσης η υποχρέωση της γραπτής εκτίμησης κινδύνου όπως προβλέπει το π.δ 17/96. Αυτές είναι ορισμένες από τις βελτιώσεις, για να ξεπεραστούν και οι επιφυλάξεις που υπάρχουν ότι υποχωρούμε εν σχέσει με αυτά τα οποία προέβλεπε το π.δ 70/90. Προχωρούμε, θετικά, βελτιώνουμε το π.δ 70/90.

'Οσον αφορά στο δευτέρο σκέλος της ερώτησης στο λίγο χρόνο που έχω -θα πω ίσως περισσότερα στη δευτερολογία μου- θα πω ότι σύντομα -και η εκτίμησή μου είναι αρχές του μηνός Ιουνίου- θα υπάρξει ολοκληρωμένη πρόταση από μέρους της Κυβέρνησης. Το συντονισμό για τη διαμόρφωση και τελική παρουσίαση της πρότασης αυτής έχουν τα υπουργεία Οικονομίας - Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας και θα αφορά σε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση με αναπτυξιακό χαρακτήρα για τη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Πειραιά - Περάματος.

Στα πλαίσια της πρότασης αυτής, εμείς ως Υπουργείο Εργασίας έχουμε μια δέσμη μέτρων που θα υποστηρίζει ο Ο.Α.Ε.Δ και που αφορά την επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, την κατάρτιση, τη δημιουργία με υποστήριξη νέων αυτοαπασχολούμενων ελεύθερων επαγγελματιών. Πρέπει επίσης να αναφέρω ότι μέχρι τώρα, το 2001 και το 2002 έχουμε ήδη δώσει εντατικές οικονομικές ενισχύσεις, βοηθήματα με τη μορφή των οικονομικών ενισχύσεων στους ανέργους της ζώνης, συνολικού ύψους 2.970.000 ΕΥΡΩ για τα δύο αυτά χρόνια..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κ. Γκατζής έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Πρόεδρε, έχω κι εγώ το σχέδιο αυτό της εισήγησης για τη γνωμοδότηση τροποποίησης του π.δ 70/90 για την υγιεινή και ασφάλεια στους εργαζόμενους στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη και αναφέρει ποιοι φορείς συζήτησαν. Κύριε Υπουργέ, εκτός από το Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και φυσικά τον Ταβουλάρη, κανένας άλλος φορέας δεν έχει συζήτησει μαζί σας, δεν έχει ενημερωθεί.

Κι εδώ καταθέτω, κύριε Πρόεδρε, απόφαση του Εργατικού Κέντρου που θεωρεί απαράδεκτη τη χρησιμοποίησή του για την ενημέρωση και συζήτηση στο θέμα τροποποίησης του π.δ 70/90.

Το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Γκατζής καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Εδώ, κύριε Πρόεδρε, δεν μιλάμε αν θα γίνονται βελτιώσεις. Οπωσδήποτε κάθε προεδρικό διάταγμα αν το μελετήσει κανείς θα δει ότι στην πράξη η εφαρμογή του χρειάζεται βελτιώσεις. Τι έχουμε όμως εδώ, κύριε Υπουργέ; Τι βελτιώσεις; Αναφέρατε αυτές και να μείνουμε σύμφωνοι. Δεν μας λέτε όμως ότι ο μοναδικός σας στόχος είναι να απαλλάξετε τους εφοπλιστές σαν κύριους υπεύθυνους αυτής της εργασίας, κάθε έργου που γίνεται στα πλοία. Αυτή είναι η μεταχείριση που κάνετε στους υπεργολάβους και φατουρατζήδες.

Τώρα, το πόσο ενδιαφέρεστε γι' αυτά και για τα σχέδια κλπ. φαίνεται από το ότι κατ' επανάληψη, κύριε Πρόεδρε, γίνονται ραντεβού με τα σωματεία κι ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κρύβεται πίσω από τις κουρτίνες του γραφείου του.

Και χθες, κύριε Υπουργέ, δείξατε το πόσο ενδιαφέρεσθε πραγματικά για την υγιεινή και ασφάλεια. Δεκάδες τα θύματα

κύριε Πρόεδρε. Δεκάδες τα κτυπημένα θύματα από το σφαγείο που έγινε κυριολεκτικά με το αιματοκύλισμα στο λιμάνι του Πειραιά χθες. Δεκάδες τα θύματα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Μη πάμε τώρα σε άλλα θέματα. Συζητήθηκαν χθες. Συνεχίστε στην ερώτηση, κύριε συνάδελφε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Δεν συζητήθηκαν, κύριε Πρόεδρε. Είμαι και εγώ ένα από τα θύματα και είμαι εδώ να καταγγείλω ότι δεν σεβάστηκαν ούτε τη βουλευτική ιδιότητα. Γι' αυτό είμαι τόσο αγανακτισμένος!

Και εδώ είμαστε σίγουροι ότι αυτά τα μέτρα -αν δείτε τις φωτογραφίες στην εφημερίδα θα καταλάβετε ότι ο Αγρύδημος δίνει οδηγίες, κύριε Πρόεδρε- δεν ήταν μέτρα ούτε για να διευκολύνουν, αλλά ούτε να εφαρμόσουν κανένα νόμο. Ήταν για να δειξει την πυγμή η Κυβέρνηση απέναντι στους εργαζόμενους ότι δεν θα περάσει καμιά αντίδραση μπροστά στο σχέδιο καταστρατήγησης όλων των δημοκρατικών δικαιωμάτων και εργασιακών δικαιωμάτων και από την άλλη φάντηκε, κύριε Πρόεδρε, ότι αυτό το Υπουργείο δεν είναι απλώς Υπουργείο των εφοπλιστών, αλλά λειτουργεί ως υπηρέτης των εφοπλιστών. Το καταγέλλουμε σαν τέτοιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΖΙΟΛΑΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, δεν γνωρίζω το κείμενο το οποίο κατέθεσε τώρα ο συνάδελφος, αλλά ούτε και μου έχει μέχρι τώρα γνωστοποιηθεί κάτι τέτοιο. Πρέπει όμως να ενημερώσω ότι είχα και εξακολουθώ να έχω διαρκείς επικοινωνίες και με το Εργατικό Κέντρο Πειραιά και με την Ομοσπονδία Μετάλλου. Είχα βεβαίως και επικοινωνίες για άλλα θέματα και με επιτροπές της Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνης Περάματος.

Στις συζητήσεις που έχω κάνει με αντιπροσωπεία του Εργατικού Κέντρου Πειραιά και της Ομοσπονδίας Μετάλλου, έχουμε συζητήσει και τις βελτιώσεις στα ζητήματα αυτά. Και επίσης, πέρα από την προσωπική μου συμμετοχή στα θέματα αυτά στην ομάδα εργασίας, όπου παραπέμφθηκε το θέμα για την πληρότερη επεξεργασία συμμετείχαν εκπρόσωποι από τους συνδικαλιστικούς φορείς που ανέφερα.

Κατά συνέπεια, δεν γνωρίζω τι γράφει το κείμενο αλλά αυτή είναι η διαβεβαίωση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ : Λέει ότι δεν έχετε καμία γνώση, κύριε Υπουργέ.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΤΖΙΟΛΑΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Σας παρακαλώ!

Αυτή είναι η διαβεβαίωση για τη δική μου δραστηριότητα στο θέμα αυτό. Είπα όμως, ότι και στο τελικό στάδιο, δηλαδή, κατά τη συζήτηση στο θεσμοθετημένο όργανο, στο Συμβούλιο Υγεινής και Ασφάλειας Εργασίας στο ΣΥΑΕ εκπροσωπείται με τρεις μόνιμους εκπροσώπους η ΓΣΕΕ και θα εκφράσεις τις θέσεις της. Έχουμε λάβει μέριμνα γι' αυτό, δηλαδή, να εκπροσωπούνται σ' αυτά τα όργανα που έχουν σχέση με την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων τα κορυφαία όργανα του συνδικαλιστικού κινήματος και θα καλέσουμε επί τουύτου εκπροσώπους και του Εργατικού Κέντρου Πειραιά. Νομίζω ότι με τις διευκρίνισεις αυτές δεν υπάρχει περιθώριο αμφιβολίας ότι ο διάλογος πραγματοποιήθηκε και θα ενισχυθεί μέχρι το τελικό στάδιο με τον πιο συστηματικό και συναντετικό τρόπο.

Τώρα, σχετικά με τα υπόλοιπα θέματα είπα και πάλι ότι το σύνολο της παρέμβασης για τη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη πρόκειται να παρουσιαστεί σύντομα στις αρχές του επομένου μηνός και θα αφορά σε συνολικά μέτρα που έχουν σχέση με την αναπτυξιακή διαδικασία, με την εξυγίανση των επιχειρήσεων στην περιοχή, την στήριξη των κοινωνικών στρωμάτων της εργασίας και που βεβαίως έχουν σχέση και με την υποστήριξη μέσα από τα συμπληρωματικά προγράμματα που θα πάρει γι' αυτόν το σκοπό ο ΟΑΕΔ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχέδιου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων: «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση - πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος» σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη.

Σας υπενθυμίζω κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι στη Διαρκή Επιτροπή το σχέδιο νόμου εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία.

Η Νέα Δημοκρατία είχε επιφυλάξεις, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας το κατεψήφισε και ο Συνασπισμός το ψήφισε.

Σύμφωνα με το άρθρο 108 του Κανονισμού εφόσον εκφράζονται αντιρρήσεις θα προχωρήσουμε σε περιορισμένη συζήτηση.

Θα δώσω το λόγο σύμφωνα με το άρθρο 108 στους εισιτηρές των κομμάτων. Μπορεί να μιλήσει ο Υπουργός, οι πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ή οι εκπρόσωποί τους και όσοι Βουλευτές εκφράζουν αντιρρήσεις. Μόνο εφόσον εκφράζουν αντιρρήσεις.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΣ: Τι είναι αυτό που λέτε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Νομίζω, είσαστε παλιός κοινοβουλευτικός, μπορείτε να διαβάσετε πάλι το άρθρο 108 που προσδιορίζει πώς γίνεται η συζήτηση για την κύρωση των συμβάσεων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να μιλήσω για το Πρωτόκολλο του Κιότο; Δεν καταλαβαίνω γιατί μας φέρατε εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι γνωρίζετε καλά τον Κανονισμό. Και γνωρίζετε πάντα ότι το Προεδρείο εφαρμόζει τον Κανονισμό, έτσι ώστε να διευκολύνονται οι συζήτησεις στη Βουλή και η ελεύθερη έκφραση των συναδέλφων. Λοιπόν, μπορείτε να πάρετε το λόγο στο πλαίσιο του Κανονισμού, αλλά είμαι υποχρεωμένος να σας θυμίσω την ειδική διάταξη του Κανονισμού. Και σταματήστε επιτέλους!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΣ: Κατ' αρχήν δεν πρέπει να φωνάζετε διότι παρεκτρέπεσθε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Σας εξήγησα και επιμένετε. Σας παρακαλώ να λήξει εδώ το θέμα και να εγγραφείτε ως ομιλητής.

Ο εισιτηρής του ΠΑΣΟΚ κ. Κολιοπάνος έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλείται σήμερα η Εθνική Αντιπροσωπεία να ψηφίσει το σχέδιο νόμου που αφορά στην κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, στη Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος.

Στο λίγο χρόνο που διαθέτω θα προσπαθήσω με απλές έννοιες να εξηγήσω τι είναι αυτή η Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και τι το Πρωτόκολλο του Κιότο.

Η Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών ουσιαστικά αντικατοπτρίζει τη διαδικασία της αυξανόμενης επιστημονικής ανησυχίας από το γεγονός ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο κλίμα του πλανήτη μας. Η Σύμβαση αυτή υπογράφηκε, όπως είναι γνωστό, στο Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992 και το 1994 έγινε νόμος του κράτους.

Η Σύμβαση ουσιαστικά τι κάνει: Καλεί τις ανεπτυγμένες χώρες να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακος και των άλλων αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Καλεί επίσης όλες τις χώρες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών να υιοθετήσουν πολιτικές και μέτρα για να μετριάσουν τις κλιματικές αλλαγές και να διασφαλίσουν τη μεταφορά τεχνολογίας και οικονομικών πόρων από τις ισχυρότερες οικονομικά χώρες στις ασθενέστερες.

Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα ενδείξεις, η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα καταλήγει στο γεγονός ότι αν δεν ληφθούν μέτρα που να περιορίζουν τις εκπομπές αυτών των αερίων, το

συμπέρασμα είναι ότι μέχρι το 2100 η μέση θερμοκρασία του πλανήτη θα αυξηθεί κατά δύο βαθμούς, κάτι δηλαδή το οποίο δεν έγινε από την εποχή των παγετώνων και συνέπεια αυτής της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας θα είναι η άνοδος της στάθμης θαλάσσης κατά πενήντα εκατοστά με όσα δυσμενή και δυσάρεστα αυτό συνεπάγεται.

Το Πρωτόκολλο του Κιότο, λοιπόν, είναι αποτέλεσμα μιας μακράς συζήτησης η οποία ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Διότι πράγματι πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν αυτή που κίνησε όλη τη διαδικασία και είχα την τιμή και την ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, σαν Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ να συμμετέχω τόσο στα Συμβούλια Υπουργών Περιβάλλοντος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να καταλήξουμε σε αυτό το Πρωτόκολλο, τόσο και στο Κιότο, το Δεκέμβριο του 1997, όπου διαμορφώθηκε τελικά αυτό το Πρωτόκολλο που πήρε το όνομά του από το Κιότο.

Πρέπει να τονίσω ότι είναι πράγματι ένα προϊόν συμβιβασμού, γιατί η αρχική πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακος και των άλλων αερίων του θερμοκηπίου κατά 15% μέχρι το 2010 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Το σημαντικό όμως είναι ότι, παρά το ότι αυτός ο στόχος υποχώρησε κάτω από τις πιέσεις, κυρίως των ΗΠΑ, της Αυστραλίας και του Καναδά, της γνωστής ομάδας του Μαϊάμι που αντιδρούν σε οτιδήποτε τείνει να προστατεύει τον πλανήτη, δηλαδή, στην Ατζέντα 21, όπως καθιερώθηκε στο Ρίο το 1992, το Πρωτόκολλο του Κιότο έχει πλέον νομικά δεσμευτικούς στόχους.

Και είναι πρώτη φορά που στην κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος υπάρχει μια συμφωνία με νομικά δεσμευτικούς στόχους.

Ο τελικός στόχος, το τελικό προϊόν αυτού του συμβιβασμού είναι η μείωση κατά 5% των εκπομπών αυτών των αερίων συνολικά στον πλανήτη και -σε σχέση με το 1990- αυτό να επιτευχθεί περίπου μεταξύ του 2008 – 2012.

Βασικά στοιχεία αυτής της συμφωνίας είναι οι λεγόμενες καταβόθρες, οι απορροφήσεις -ένα θέμα που αφορά στα δάση- διαπραγμάτευση των δικαιωμάτων των εκπομπών -το εμπόριο, όπως λέμε, των εκπομπών- ένα ζήτημα που η Ευρωπαϊκή Ένωση αμφισβήτησε πάρα πολύ, τη δυνατότητα, δηλαδή, μιας χώρας να αγοράζει δικαιωμάτων εκπομπών από άλλη χώρα με χαμηλότερα επίπεδα εκπομπών. Ήταν πράγματι μια αναγκαστική υποχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπροστά στην απάτηση των Η.Π.Α. να περάσει αυτό και ήταν βέβαια και το σημείο αιχμής, αφού πολλοί είπαν ότι η Σύνοδος και η συζήτηση στο Κιότο δεν ήταν για το κλίμα, αλλά για το χρήμα.

Επίσης, σημαντική είναι η από κοινού εφαρμογή δράσεων - δηλαδή να μπορούν δύο χώρες να εφαρμόσουν μια δράση από κοινού, προκειμένου να μειώσουν τα επίπεδα εκπομπών- ο μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης -που αφορά δραστηριότητες ανεπτυγμένης χώρας σε μη ανεπτυγμένη χώρα- και μια σειρά πολιτικών και μέτρων, όπως η βελτίωση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας, η προστασία και η ανάπτυξη των δασών, η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η προώθηση της αειφόρου γεωργικής ανάπτυξης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ θα ήθελα μια μικρή πίστωση χρόνου, διότι σ' αυτό το διάστημα είναι αδύνατον να αναφερθώ ακόμα και στα βασικά στοιχεία του Πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το Προεδρείο είναι υποχρεωμένο να εφαρμόσει τον Κανονισμό και ο Κανονισμός είναι συγκεκριμένος για το πώς γίνεται η συζήτηση. Αυτά τα λέω με αφορμή και την παρεξήγηση συναδέλφου. Ωστόσο, είπα ότι πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις το Προεδρείο διευκολύνει τη συζήτηση.

Επομένως, κύριε συνάδελφε, ολοκληρώστε την άποψή σας με άνεση, χωρίς όμως να υπερβούμε πολύ το όριο του χρόνου που θέτει ο Κανονισμός.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ: Θα προσπαθήσω να είμαι όσο πιο σύντομος γίνεται.

Έλεγα, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν δεσμεύθηκαν με περιορισμούς σ' αυτήν την προστάθεια για μείωση των εκπομπών και παρά το ότι πολλοί υποστήριξαν ότι η Κίνα θα πρέπει να αναλάβει κάποιες δεσμεύσεις, αυτό δεν έγινε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύθηκε συνολικά να επιτύχει μείωση των εκπομπών αυτών των αερίων μέχρι το 2010 κατά 8%. Όμως αυτό είναι μια εσωτερική συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι επιμέρους δεσμεύσεις των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαφορετικές.

Για την Ελλάδα η δέσμευση είναι να μην έχουμε αύξηση πάνω από το 25% -σε σχέση με τα επίπεδα του 1990- στο διάστημα μεταξύ 2008 – 2012. Αυτό βέβαια είναι μια απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού έλαβε υπόψη πολλές παραμέτρους για κάθε χώρα.

Ιδιαίτερα για την πατρίδα μας έλαβε υπόψη ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετέχει μόνο κατά 2% στο σύνολο των εκπομπών, ότι το επίπεδο ανάπτυξης της χώρας μας είναι χαμηλότερο σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες, ότι εκείνη την περίοδο η χώρα μας βρισκόταν σε διαδικασία σύγκλισης για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, ότι η Ελλάδα έχει απορρίψει και δεν πρόκειται να κάνει χρήση τεχνικής ενέργειας –και αυτό είναι σημαντικό- και τέλος ότι η Ελλάδα έχει εγχώριες πηγές ενέργειας –όπως ο λιγνίτης- που οπωσδήποτε επιβαρύνουν αυτήν την προσπάθεια.

Κύριε Πρόεδρε, είναι σημαντικό ότι, παρά τις υποχωρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τον αρχικό στόχο για μείωση κατά 15%, το 5% στον πλανήτη είναι πολύ σημαντικό, διότι, εάν τελικά κάτω από την πίεση των Η.Π.Α. δεν επιτυγχάνετο έστω και αυτός ο συμβιβασμός στο Κιότο, το αποτέλεσμα θα ήταν να μη λαμβανόταν κανένα μέτρο και η πρόβλεψη για το 2010 θα ήταν ότι η αύξηση των εκπομπών αυτών των αερίων σε όλη τη γη θα υπερέβαινε το 30%.

Απ' αυτήν την άποψη και μόνο αξίζει να ψηφιστεί απ' όλα τα Κοινοβούλια και από το δικό μας!

Τελεώνοντας, κύριε Πρόεδρε -και σεβόμενος την ανοχή του Προεδρείου- θέλω να κάνω μία τελευταία αναφορά, λέγοντας ότι δέκα χρόνια μετά από την Παγκόσμια Διάσκεψη για τον πλανήτη Γη στο Ρίο Ντε Τζανέιρο, κανένας σοβαρός άνθρωπος δεν μπορεί να είναι ιδιαίτερα αισιόδοξος.

Οι μεγάλοι στόχοι που έθεταν μέσα από την Ατζέντα 21 –που ήταν μία γενική αρχή, ένας γενικός χάρτης με δεσμεύσεις, προκειμένου να επιτύχουμε αυτό που όλοι ονομάζουμες βιώσιμη ανάπτυξη- είχε τρεις κυρίως κλάδους: Ο ένας είναι η Σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές, μέσα στην οποία είναι και το σημειρινό Πρωτόκολλο του Κιότο, ο δεύτερος ήταν η Σύμβαση για την προστασία της βιοποικιλότητας και ο τρίτος ήταν η Σύμβαση για την αριμοποίηση.

Η αλήθεια είναι ότι δέκα χρόνια μετά αυτές οι βασικές δεσμεύσεις δεν έγιναν σεβαστές, όσο θα έπρεπε, κυρίως από τις αναπτυγμένες χώρες. Αναφέρω, ενδεικτικά, ότι δέσμευση των βιομηχανικά αναπτυγμένων χωρών του πλανήτη ήταν να συμβάλουν στην καταπολέμηση της φτώχειας, που είναι η βασική «μήτρα» όχι μόνο κοινωνικής αδικίας, αλλά και περιβαλλοντικών καταστροφών στον πλανήτη. Η δέσμευση, λοιπόν, ήταν να συμβάλουν με το 0,7% του Ακαθάριστου Εθνικού τους Εισοδήματος. Αυτό δεν έγινε ποτέ! Υπολογίστηκε, μάλιστα, ότι 125 δισεκατομμύρια δολάρια απ' όλες τις αναπτυγμένες χώρες είναι αρκετά για να αντιμετωπιστεί η φτώχεια. Αυτό όχι μόνο δεν έγινε, αλλά από τα 63 δισεκατομμύρια δολάρια που ήταν η οικονομική βοήθεια το 1990, το ποσό υποχώρησε στα 53 δισεκατομμύρια δολάρια! Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι αυτό το ποσό αντιπροσωπεύει μόνο το 50% των στρατιωτικών εξοπλισμών μίας και μόνο χώρας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Πράγματι, λοιπόν, η κατάσταση στην αντιμετώπιση των καταστροφών στο περιβάλλον κάθε αλλό παρά ευχάριστη είναι!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρ' όλ' αυτά πιστεύω ότι το Πρωτόκολλο του Κιότο είναι πολύ σημαντικό, από το γεγονός και μόνο ότι για πρώτη φορά δεσμεύει νομικά όλα τα κράτη μέρη που συμμετέχουν σ' αυτό. Πιστεύω ότι και το δικό μας Κοινοβούλιο θα πρέπει να το ψηφίσει και να το στηρίξει οιμόφωνα!

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας από τα δυτικά θεωρεία, αφού ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» θέμα «180 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», έντεκα μαθητές και δύο συνοδοί από το Ανοιχτό Θεραπευτικό Κέντρο.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Θα θέλα να σας ανακοινώσω ότι ορίζεται γι' αυτήν τη συζήτηση Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης και από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ο κ. Νικόλαος Γκατζής.

Ο κ. Τσούρνος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν και νομίζω ότι είναι πάρα πολύ λίγος ο χρόνος γι' αυτό το τόσο σπουδαίο νομοθετήμα -που είναι η κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, Σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος- το Πρωτόκολλο του Κιότο υπεγράφη από την Ελλάδα στις 29 Απριλίου του 1998 στη Νέα Υόρκη.

Κατά την υπογραφή του Πρωτοκόλλου η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της κατέθεσαν κοινή δήλωση, σύμφωνα με την οποία θα ανταποκρίνονταν στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν -βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου- από κοινού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, το οποίο αναφέρεται στον περιορισμό και τη μείωση των εκπομπών αερίων, κ.λπ., που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν αυξήσει σημαντικά τις συγκεντρώσεις αερίων του θερμοκηπίου, με αποτέλεσμα να αναμένεται πρόσθιτη αύξηση της θερμοκρασίας της επιφάνειας και της ατμόσφαιρας της γης, γεγονός που αναμένεται να επιδράσει δυσμενώς στα φυσικά οικοσυστήματα και, γενικότερα, στην ανθρωπότητα.

Δεν έχω το χρόνο να αναφερθώ στα επιμέρους άρθρα του νομοσχεδίου. Άλλωστε κατά το άρθρο 20 δεν δυνάμεθα να επιφέρουμε αλλαγές στο κείμενο της Σύμβασης. Μπορούσαμε να κάνουμε περισσότερες παρατηρήσεις. Διαβάζοντας όμως τη Σύμβαση, συμπεραίνουμε ότι είναι ένα θετικό βήμα προς τη σωσητή κατεύθυνση, αρκεί να υλοποιηθεί, να μη μείνει ένα κενό γράμμα σύμβασης, διότι και το περιβάλλον θα υποβαθμιστεί και οικονομικές κυρώσεις θα υπάρξουν για τη χώρα μας, πέραν του ότι για τη χώρα μας, στην οποία ο τουρισμός είναι πηγή εσόδων, το περιβάλλον έχει μεγαλύτερη σημασία.

Και ενώ αυτά προβλέπεται να γίνουν σχεδόν σε παγκόσμιο επίπεδο για το περιβάλλον, ας ρίξουμε μια ματιά και στα δικά μας, στο τι έχει κάνει η Κυβέρνηση για την ειδικότερη προστασία του δικού μας περιβάλλοντος, έχοντας στο μυαλό μας ότι οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν την ευθύνη για σχεδόν μια εικοσαετία.

Η κατάσταση είναι άκρως απογοητευτική. Προγράμματα επί προγραμμάτων, μελέτες επί μελετών, αλλά έργα δεν βλέπουμε. Βλέπουμε τα λόγια και ακούμε τα έργα.

Για την υπό ψήφιση Σύμβαση του Κιότο, μας δόθηκε στην αρμόδια επιτροπή ένα πολύτελεςτατής έκδοσης πόνημα του Μαρτίου του 2002, που φέρει το βαρύγδουπο τίτλο «Δεύτερο Εθνικό Πρόγραμμα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ελλάδα», καθώς και έτερο με τίτλο «Εθνικό Πρόγραμμα μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου 2000-2010».

Τις ανησυχίες μου ενισχύει η αδιαφορία του αρμόδιου Υπουργείου, δηλαδή του ΥΠΕΧΩΔΕ, στο θέμα για παράδειγμα των ΧΥΤΑ, ένα θέμα που δεν χρειάζεται πολύ μυαλό, παρά μόνο πολιτική βούληση, να επιλέξει τους χώρους εναπόθεσης των απορριμμάτων των δήμων και να εφαρμόσει κατά βούληση τη μέθοδο της υγειονομικής ταφής. Δεν το έκανε. Η Ελλάδα έχει μεταβληθεί σε έναν απέραντο σκουπιδότοπο.

Η κυρία Υπουργός παραδέχθηκε στην επιτροπή ότι λειτουργούν χλιες τετρακόσιες πενήντα παράνομες χωματερές. Αν κάποιος περιβαντολόγος καταγγείλει το γεγονός αυτό για

παράδειγμα στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και διαταχθεί το κλείσιμο των παρανόμων αυτών χωματερών, τι θα κάνει το αρμόδιο Υπουργείο; Θα επιρρίψει τις ευθύνες στους δημάρχους;

Για τα δισεκατομμύρια που πληρώσαμε ως πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη χωματερή του Κουρουπητού, δεν ευθύνεται κανείς; Να τα συμπεριλάβουμε και αυτά στα αξιοθέατα των Ολυμπιακών Αγώνων. Σίγουρα θα ανακρυχθούμε πρωταθλητές, θα πάρουμε χρυσό μετάλλιο της ρύπανσης. Τα λεφτά του χρυσοφόρου Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης θα τελειώσουν και οι χωματερές θα παραμείνουν. Όταν, λοιπόν, δεν λύνουμε τόσο απλά θέματα, που κάνουν τόσο μεγάλη ζημιά, πώς θα ανταποκριθούμε στις υποχρεώσεις της Σύμβασης που ψηφίζουμε;

Βέβαια, η Σύμβαση του Κιότο δίνει τη δυνατότητα να αγοράζουμε ρύπους από άλλες χώρες. Δεν μας αρκούσε το εμπόριο όπλων, το εμπόριο βρεφών, το εμπόριο ναρκωτικών, τώρα θα έχουμε και εμπόριο ρύπων. Το στοιχείο αυτό πρέπει να αλλάξει στην Α' Σύνοδο των χωρών της Σύμβασης του Κιότο.

Θέλω επίσης να αναφερθώ σε άρθρο ημερήσιας εφημερίδας για το πώς μας βαθμολογεί για το περιβάλλον η Ευρωπαϊκή Ένωση. Γράφει τα εξής: «Στο μικροσκόπιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από χθες οι σημαντικότερες από τις εκατόν δέκα τρεις καταγγελίες για παραβίαση της περιβαντολογικής κοινοτικής νομοθεσίας που εικρεμούν εις βάρος της Ελλάδος». Στελέχη της αρμόδιας Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, βρέθηκαν χθες στην Αθήνα, προκειμένου να εξετάσουν μεταξύ άλλων, υποθέσεις όπως η επέκταση των εγκαταστάσεων της PETROLA, η λειτουργία του εργοστασίου της ΔΕΗ στα Λινοτεράματα Ηρακλείου Κρήτης, τα Τσιμέντα Χαλκίδος, καθώς και η εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών για τη ρύπανση του αέρα από βιομηχανικές μονάδες και για τις μελέτες περιβαντολογικών επιπτώσεων.

Οι πραγματογνώμονες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμμετείχαν χθες σε σύσκεψη με στελέχη του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Υπουργείου Εξωτερικών, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκαν και άλλα θέματα, όπως η χωροθέτηση του κωπηλατοδρομίου στον υδροβιότοπο του Σχοινιά, η προστασία της θαλάσσιας χελώνας στη Ζάκυνθο, μετά την καταδικαστική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η ρύπανση του Θριάσιου Πεδίου του Κόλπου της Ελευσίνας, ενώ επανήλθε και το θέμα της χωματορίας του Κουρουπητού.

Ευτυχώς που ελέω αειμνήστου Κωνσταντίνου Καραμανλή μπήκαμε στην τότε ΕΟΚ που εκτός από τον πακτωλό των οικονομικών ενισχύσεων μας προστατεύουν έναντι της δικής μας αδιαφορίας για το περιβάλλον με τις οδηγίες τους.

Εκατοντάδες χιλιάδες στρεμμάτων δασικών εκτάσεων καταστρέφονται κατ' έτος κυρίως από τις πυρκαγιές και μόνο ελάχιστες αποκαθίστανται.

Στο πρόσφατα αναθεωρηθέν Σύνταγμα, στο άρθρο 24, ανοίξατε «παράθυρο» για την οικοδόμηση δασικών εκτάσεων. Να πούμε εδώ ότι πριν από λίγες μέρες ψηφίσαμε το νομοσχέδιο περί αναβάθμισης της πολιτικής προστασίας, που στην ουσία ήταν γραφειοκρατική αναβάθμιση και ποιοτική υποβάθμιση, επιβαρύνοντας παράλληλα τον κρατικό προϋπολογισμό με το υπεργοκο ποσό των 60 δισεκατομμυρίων.

Όμως, και για την αξιοποίηση-προστασία του υδάτινου δυναμικού, τίποτα το αξιόλογο δεν έχει γίνει. Αναφέρω για παράδειγμα την Αργολίδα, την οποία εκπροσωπώ, όπου σε πηγή σχεδόν επιφανειακή μέσης παροχής ποσίμου ύδατος χιλίων πεντακοσίων κυβικών μέτρων την ώρα, το νερό οδεύει στη θάλασσα, παρά τις τεράστιες ανάγκες σε πόσιμο νερό, που έχει ολόκληρη την Αργολίδα. Εδώ γίνονται μελέτες.

Για το άλλο έργο, που το αναβάλλουν, με το οποίο θα μπορούσε να εξασφαλιστεί η άρδευση ολόκληρης της Αργολίδας, η κυβερνητική αδιαφορία δεν υστερεί. Το έργο δεν ολοκληρώνεται ελλείψει πιστώσεων. Για την αγορά των πρωθυπουργικών Ι.Χ. αεροπλάνων υπάρχουν τα 20 δισεκατομμύρια, όπως γράφτηκε στον Τύπο. Εν τω μεταξύ, έξι χιλιάδες αγροτικές γεωτρήσεις αρδεύουν πλημμελώς μέρος της αργολικής γης.

Μ' αυτά τα δεδομένα πώς μπορούμε να ελπίζουμε ότι η

Κυβέρνηση, έχοντας συγκεκριμένη την παρούσα Σύμβαση, θα λάβει μέτρα προστασίας, όταν αδιαφορεί για όλα όσα προανέφερα; Τελικά η ΕΟΚ μας επιβάλλει τη σωστή οικονομική πολιτική, τη σωστή νομισματική, τη σωστή περιβαλλοντική πολιτική. Η ΕΟΚ του γνωστού συνθήματος «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο» επιβάλλει τον εκσυγχρονισμό, που τόσο διακήρυξε και διακηρύχτηκε ο κύριος Πρωθυπουργός. Όμως, αυτόν τον εκσυγχρονισμό δεν τον βλέπουμε στα θέματα του περιβάλλοντος. Βλέπουμε μία διαρκή υποβάθμιση.

Η Νέα Δημοκρατία ως επόμενη Κυβέρνηση αναλαμβάνει και στο θέμα του περιβάλλοντος ένα βαρύ έργο. Η Νέα Δημοκρατία ψηφίζει την παρούσα Σύμβαση- Πρωτόκολλο και ελπίζουμε η Κυβέρνηση να ασχοληθεί με τα έργα και όχι με τα λόγια και τις μελέτες, διότι το περιβάλλον και η προστασία του είναι η ζωή μας και η ζωή των παιδιών μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Θα ήθελα να σας ανακοινώσω ότι ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος για τη συζήτηση του νομοσχέδιου από το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου η Βουλευτής κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Γκατζής.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Βουλευτές, δεν ξέρω αν έκανε εντύπωση σε όσους διαβάσατε τουλάχιστον τη Σύμβαση, ότι οι εισηγητές τόσο του ΠΑΣΟΚ, όσο και της Νέας Δημοκρατίας, δεν αναφέρθηκαν στο σοβαρότερο θέμα της Σύμβασης, που είναι η εμπορία των αερίων θερμοκηπίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Αναφέρθηκα σ' αυτό το θέμα, κύριε συνάδελφων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Όχι, δεν αναφέρθηκατε, δεν δώσατε τη διάσταση που έπρεπε. Αυτό φαίνεται στα Πρακτικά.

Γιατί δεν αναφέρθηκαν; Γιατί είναι υποχρεωμένοι να ψηφίσουν αυτήν τη Σύμβαση και ουσιαστικά να τη στηρίξουν. Μ' αυτήν τη Σύμβαση φαίνεται, κύριοι Βουλευτές, ότι στα μεγάλα συμφέροντα, στα οικονομικά συμφέροντα δεν μετράει ούτε αυτός ο ίδιος ο πλανήτης.

Θα σας αναφέρω ορισμένα στοιχεία, για να δείτε πού βρίσκεται η κατάσταση και τι εκτιμήσεις έχουν γίνει.

(Στο μείον αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κα ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ)

Στη διακυβερνητική του ΟΗΕ του 1995 έγινε συζήτηση για την αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου με δύο χιλιάδες συμμετέχοντες επιστήμονες και έβγαλαν ένα πόρισμα. Τι έλεγε το πόρισμα; Έλεγε πως, αν το 2000 οι εκπομπές του διοιξιδίου του άνθρακα μειωθούν κατά 60% και το 2050 κατά 80%, τότε θα έχαμε μία αύξηση του φαινομένου του θερμοκηπίου κατά μία μονάδα. Στο Ρίο αποφασίστηκε να μείνουν στα επίπεδα του 1990, δηλαδή πίσω απ' αυτές τις προτάσεις, πίσω απ' αυτό το πόρισμα της διακυβερνητικής του ΟΗΕ του 1995. Φυσικά, αυτή η συζήτηση είναι λίγο πιο μπροστά από το Ρίο, αλλά δεν λύνει κανένα πρόβλημα. Είναι πολύ πιο πίσω από τη διακυβερνητική του ΟΗΕ του 1995.

Υπολογίζεται ότι, παρά τις δεσμεύσεις των ΗΠΑ, που εκπέμπουν το 25% έως 30% της ρύπανσης, είχαμε από το 1993 ως το 1997 μία αύξηση κατά 8% και παγκόσμια έχουμε μία αύξηση κατά 3%.

Να πάμε παρακάτω. Η αύξηση αυτή υπολογίζεται ότι στην Αμερική θα είναι μέχρι το 2001, δηλαδή πέρυσι 13% και στην Ευρώπη όπου όλοι κόπτονται οικολογήσαντες και μη, ενώ περιμέναμε ότι θα είχαμε μία μείωση κατά 8%, έχουμε μία μέση αύξηση κατά 6%.

Όταν το Δεκέμβριο του '97 υπογράφτηκε στο Κιότο από τις εκατόνταντα εννέα αντιπροσωπείες κρατών το πρωτόκολλο για τη Συνθήκη-πλαίσιο του ΟΗΕ και οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι πανηγύριζαν ότι παίρνουμε μήδην μέτρα να σώσουμε τον πλανήτη. Τι βγήκε, όμως, απ' αυτό; 'Όλοι οι επιστήμονες του κόσμου, οι οικολογικές οργανώσεις και το κόμμα μας σ' αυτήν την περίπτωση περιέγραψαν με ορισμένους χαρακτηρισμούς

την κατάσταση, η οποία διαμορφώνεται μ' αυτήν τη σύμβαση. Τι έλεγαν οι κύκλοι ουσιαστικά; Παράθυρα και εμπόριο ρύπανσης, φάρσα και τραγωδία. Ανικανότητα των κυβερνήσεων για την προστασία του πλανήτη. Συνεχίζονται ακάθεκτες οι εκπομπές αερίων. Γιατί άραγε ήταν αυτές οι αντιδράσεις;

Κύριοι Βουλευτές, εμείς κάναμε ιδιαίτερη κριτική και στην επιτροπή και τότε και θα την κάνουμε πάντα στη μεταφορά του συντελεστή ρύπανσης που θεσπίστηκε με το Πρωτόκολλο του Κιότο. Θυμίζουμε ότι το θέμα της εμπορίας των εκπομπών αερίων και θερμοκηπίων μεταξύ κρατών είχε καταδικαστεί στη συνείδηση όλων όσων είχαν τουλάχιστον μία επίγνωση και διερεύνησαν το θέμα για το τι γίνεται και ιδιαίτερα στις ειδικές αυτές οργανώσεις.

Με την πράσινη βίβλο για την εμπορία εκπομπών η λογική αυτή εισάγεται και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δηλαδή τι γίνεται; Μπορεί να εισαχθεί σε διάφορες επιχειρήσεις. Για παράδειγμα να σας πω στο Βόλο. Πάιρνει μία επιχείρηση μεγάλη ορισμένα μέτρα, βάζει φίλτρα κλπ., και μειώνει τους ρύπους κατά χίλιους τόνους. Θα μπορεί, λοιπόν, η επιχείρηση να αγοράσει αυτό το δικαίωμα που έχει η μείωση των ρύπων και να το εκμεταλλευτεί αυτή. Θα έχουμε, λοιπόν, καμία μείωση όταν ισχύει ο θάνατός σου το κέρδος μου;

Οι μειώσεις αυτές των εκπομπών που θα γίνουν και θα φανεί ότι και η συγκεκριμένη εταιρεία παραδείγματος χάρη έχει μείωση, δεν θα έχει, γιατί ουσιαστικά θα έχει αγορασμένα δικαιώματα, τα οποία θα παρουσιάσει στην έκπτωση των ρύπων. Αυτό πρώτον.

Δεύτερον, δημιουργεί εφησυχασμό και παρέχει άλλοθι σε βιομηχανίες να μην προγραμματίζουν τίποτε για τη μείωση των εκπομπών έως το 2005.

Τρίτον, το σύστημα είναι τεχνικά υπερευαίσθητο και επικίνδυνο, διότι όσο σε λιγότερες πλάτες πέφτει το καθήκον της μείωσης των εκπομπών αερίων, τόσο δύσκολο είναι να καλυφθούν οι στερήσεις του δικού τους στόχου. Ακόμη η ολιγοπώληση της μείωσης των εκπομπών των αερίων από συγκεκριμένες επιχειρήσεις και η ανάγκη για την επίτευξη των γενικών ποσοστών μείωσης, μεταξύ 2002-2012 θα οδηγήσει σε τέτοιες στρεβλώσεις την ελεύθερη αγορά εκπομπών αερίων που κανείς δεν μπορεί να ελέγξει αποτελεσματικά την όλη διαδικασία.

Το σημαντικότερο επιβλαβές σ' αυτήν την περίπτωση ποιο είναι; Στην πραγματικότητα η αρχή εμπορίας των ρύπων θα εφαρμοστεί στη χυδαιότερη εκδοχή της με τη χυδαιότερη εκπομπή της. Θα σας πω και κάποια άλλα παραδείγματα. Αν μία βιομηχανία εξοικονομήσει έναντι ορίου που τέθηκε γι' αυτήν εκπομπές, όχι γιατί θα κάνει κάποια παρέμβαση στην παραγωγική διαδικασία, αλλά γιατί πρόκειται ή δεν πρόκειται έτσι κι αλλιώς να πιάσει τα όρια που της έχουν τεθεί θα πουλάει, ο άλλος θα αγοράζει και θα παράγει αέρια θερμοκηπίου.

Τέταρτον. Αποκαλυπτικό της περιβαλλοντικής φύσης της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς είναι το γεγονός ότι χρόνια μετά την αρχή υπογραφής του Πρωτοκόλλου του Κιότο, η παραγωγή αερίων θερμοκηπίου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν τέτοια που αντιστοιχούσε σε αύξηση αντί για μείωση.

Επίσης, για την περίοδο 2008-2012 η εκτίμηση του Πρωτοκόλλου να μειωθούν τα αέρια κατά πέντε μονάδες σε σχέση με το 1990 θα είναι πολύ μικρότερη σε παγκόσμια επίπεδα και πάλι δεν θα επιτευχθεί, αφού οι υπόλοιπες χώρες του Πρωτοκόλλου του Κιότο και οι κύρια αναπτυσσόμενες -σε περίπτωση που εφαρμόζουν αυτές τις δεσμεύσεις και έχουμε την πρόβλεψη του 5%- που δεν έχουν υπογράψει το Πρωτόκολλο και βρίσκονται έξω απ' αυτήν, θα παράγουν ελεύθερα και θα αυξάνουν τους ρύπους.

Παράλληλα το Πρωτόκολλο με το ξεκίνημα των στόχων του είναι ένα άτολμο από την πλευρά των νομικών δεσμεύσεων και κυρώσεων κείμενο. Δεν υπάρχουν κυρώσεις. Ότι θέλει καθένας κάνει. Για το μείζον αυτό θέμα παραπέμπει σε άλλη Σύνοδο των Κρατών που υπέγραψαν, προκειμένου να καθορίσει τις συνέπειες από τη μη συμμόρφωση από τις υποχρεώσεις του Πρωτοκόλλου, οι οποίες για να ισχύσουν θα πρέπει να υιοθετηθούν με την πολυδιάδαλη και αναποτελεσματική διαδικασία των τρο-

ποποιήσεων. Ξέρουμε ότι οι Αμερικανοί απέσυραν την υπογραφή τους και ειπώθηκε ότι έχουμε την ίδια περίπτωση με την κυρία του Συνασπισμού. Όχι, κυρία του Συνασπισμού, δεν έχουμε την ίδια θέση.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Περίπου είπα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Η κριτική μας είναι από αριστερά, οι Αμερικανοί ως παντοκράτορες δεν λογαριάζουν κανέναν και θέλουν να μολύνουν και θα μολύνουν όσο θέλουν και όποτε θέλουν και με όποιο τρόπο θέλουν και εκεί είναι που συμφωνείτε εσείς στην ελεύθερη αγορά των ρύπων και κάνουμε από αριστερά κριτική και λέμε δεν πρέπει να γίνει η εμπορία των ρύπων. Είπε η κυρία Υπουργός στην επιτροπή προχθές ότι εμείς δεν θα το χρησιμοποιήσουμε. Και ποιος την δεσμεύει την κυρία Υπουργό, όταν μια επιχείρηση καταφύγει στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια να θέλει να αγοράσει και δεν της επιτρέπουν, αφού έχει υπογράψει και η ίδια η Κυβέρνηση αυτήν τη σύμβαση. Και εδώ, λοιπόν, όσοι στηρίζουν αυτό είναι συμμέτοχοι στην εμπορία και ουσιαστικά στην καταστροφή του πλανήτη μας.

Επίσης, κύριοι Βουλευτές, η πραγματική ουσία της Συνθήκης του Κιότο για τη σωτηρία δήθεν του πλανήτη μας, δεν μπορεί να ανατεθεί σ' αυτούς οι οποίοι την καταστρέφουν. Γιατί άραγε έδωσαν αυτήν τη δυνατότητα εμπορίας που με την πρόταση της Αμερικής την υιοθέτησαν και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Γιατί πήραν το δικαίωμα μεταφοράς ουσιαστικά των υποχρεώσεων της αύξησης για την επόμενη δεκαετία και γιατί βιολέψει και τα μονοπάλια. Μα, θα μου πείτε οι Κυβερνήσεις πήραν τις αποφάσεις αυτές. Μα, οι Κυβερνήσεις σήμερα και στην Ευρώπη και γενικά της παγκοσμιοποιημένης αγοράς είναι υπάλληλοι των μονοπάλων. Είναι γνωστό και εδώ έρχονται πολλές φορές Υπουργοί και λένε τι θα γίνει; Μπαίνουν τα οικονομικά συμφέροντα και καθοδήγουν την πολιτική μας. Αυτό παγκόσμια έχει επιτευχθεί.

Αυτή είναι κατά την άποψή μας η ουσία, κύριοι Βουλευτές, της Συνθήκης του Κιότο. Είναι μία Συνθήκη φάρσα και τραγωδία θα λέγαμε, ένα θέατρο του παραλόγου που στήνουν κάθε φορά οι υπεριαλιστές που θέλουν να μοιράσουν ξανά την τράπουλα. Είναι ένα παιχνίδι που αυτήν τη φορά όμως είναι πάρα πολύ χοντρό και γίνεται σε βάρος του πλανήτη και της βιολογικής υπόστασης εκαποντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων με βίαιες κλιματολογικές αιλαγές στο περιβάλλον, με ανυπολόγιστες καταστροφές εξαιτίας της επιδείνωσης που προκαλείται από τα φαινόμενα του θερμοκηπίου.

Για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης, κύριοι Βουλευτές, εμείς θεωρούμε πρώτον συνυπεύθυνη την Κυβέρνηση κατ' αρχήν για την καταστροφή του πλανήτη και του περιβάλλοντος, εφόσον υπογράψει και δεν την καταγγέλλει η τουλάχιστον δεν λέει, θα την υπογράψω αφού αφαιρεθούν αυτές οι διατάξεις. Λέει μόνο ότι δεν θα την εφαρμόζει. Και θεωρούμε συνυπεύθυνους και όσους στηρίζουν αυτήν την ακριβώς τη διαδικασία, αυτήν την ακριβώς τη σύμβαση καταστροφής ουσιαστικά του πλανήτη.

Θεωρούμε ότι ένα από τα άμεσα καθήκοντα των δημοκρατικών οικολογικών και άλλων δυνάμεων, που παλέύουν σήμερα ενάντια στις καταστροφές που φέρνουν τα μονοπάλια, θα είναι μέσα στους στόχους ρήξης και αυτό που θα πρέπει να ανατρέψει αυτές τις πολιτικές και τους πολιτικούς που τη στηρίζουν και την εφαρμόζουν. Κίνημα μέσα στον τόπο μας, κίνημα διεθνιστικό στην Ευρώπη, κίνημα παγκόσμιο ενάντια σ' αυτές τις καταστροφές, γιατί δεν γίνεται τίποτα διαφορετικά. Δεν μπορούμε να αφήσουμε τα μονοπάλια να καταστρέφουν μέρα με την ημέρα τον πλανήτη και μάλιστα θεσμοθετώντας την καταστροφή του πλανήτη.

Γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους το καταψήφιζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» τριάντα εννέα μαθητές και πέντε δάσκαλοι από το Δημοτικό Σχολείο «Βυζαντίο» και σαράντα πέντε μαθητές με δύο δασκάλους από το Β' Δημοτικό Σχολείο Λυκόβρυσης Αθηνών.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του Συνασπισμού κα Ξηρούρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΥΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Θα ψηφίσουμε υπέρ της επικύρωσης του Πρωτοκόλλου του Κιότο γιατί θεωρούμε ότι είναι αναγκαίο στην προοπτική της δημιουργίας ενός παγκόσμιου θεσμικού πλαισίου που θα αφορά το περιβάλλον, στην προοπτική αυτού που οφείλουμε να κάνουμε έστω και αν η παγκοσμιοποίηση των αγορών, δημιουργησε μεγάλα και σύνθετα προβλήματα στον πλανήτη, όλα μας προβληματίζουν, ακόμη και αν αυτό το πρωτόκολλο θα είναι εφικτό να εφαρμοστεί.

Για μας όμως ο αγώνας είναι πάντα συνεχής όπως για τη ειρήνη στον κόσμο, ένας ίδιος αγώνας είναι και αυτός της προστασίας του περιβάλλοντος. Πρέπει όμως να κάνουμε ορισμένα σχόλια γι' αυτό το Πρωτόκολλο γιατί τελικά ήταν ένα αποτέλεσμα απέλειωτων συμβιβασμών.

Είναι σίγουρο ότι δεν θεωρούμε επαρκείς τους περιορισμούς που επιβάλλει, μετά και την απαραδέκτη στάση των ΗΠΑ με την απόρριψη του πρωτοκόλλου. Αφού όπως αυτό είναι γνωστό θεωρεί πως τα δικά τους συμφέροντα είναι πάνω από τις παγκόσμιες ανάγκες. Έτσι στη Σύνοδο του Μαρακές αναγάπτηκαν το ποσοστό της μείωσης των ρύπων να το περιορίσουν τελικά μέχρι 4%. Δηλαδή θα πρέπει να περιμένουμε κατά μέσο όρο μείωση γύρω στο 2,5% αντί του αρχικού 5% που προέβλεπε το Πρωτόκολλο.

Να σκεφθείτε κανείς, κύριοι συνάδελφοι, ότι για την αναστροφή της κλιματικής μέσα στα επόμενα χρόνια θα έπρεπε να μειώσουμε τις εκπομπές ρύπων ίσως και κατά 60%. Και αυτό αναφέρεται από ειδικούς επιστήμονες σε όλες τις σχετικές συσκέψεις που εξετάζουν αυτό το Πρωτόκολλο και τις άλλες συμφωνίες για το περιβάλλον.

Παρ' όλα αυτά επιμένουμε και λέμε ότι είναι μια καλή αρχή και ένας αποτελεσματικός μηχανισμός μέσω του οποίου θα ξεκινήσει η πολιτική για την κλιματική αλλαγή.

Εκφράζουμε βασική ανησυχία για το μηχανισμό που επιτρέπει να πουλήσουν ή να αγοράσουν οι χώρες μεταξύ τους, ρύπους. Οι αναπτυσσόμενες χώρες δεν έχουν δεσμεύσει. Όμως όταν οι αγορές δεν δεσμεύονται μπορεί όντας τα χρήματα αυτά να μην κατευθύνονται εκεί που έπρεπε σε ένα είδος δηλαδή πράσινου ταμείου που θα είναι χρήματα που αναγάγουν τις χώρες, αυτές που πουλούν και αυτές που αγοράζουν να τα διαθέτουν σε μέτρα βελτίωσης της εκπομπής των ρύπων.

Είναι ιδιαίτερα σοβαρό και προκλητικό για την ανθρωπότητα, το ότι η Κυβέρνηση Μπους προκαλώντας εταίρους της και μη στη σκηνή δεν δέχθηκε το Πρωτόκολλο του Κιότο προβάλλοντας τους εξής λόγους. Πρώτον επειδή από το Πρωτόκολλο εξαιρούνται οι αναπτυσσόμενες χώρες των οποίων οι ρύποι αυξάνονται ραγδαία. Τελικά οι ΗΠΑ θέλουν είτε να τους πουλήσουν τεχνολογία είτε να μείνουν στάσιμες και μη ανταγωνιστικές αυτές οι χώρες, είτε να αγοράζουν οι ΗΠΑ ρύπους από αυτές.

Η δεύτερη αιτιολογία είναι ότι η επιστημονική βάση του Πρωτοκόλλου δεν είναι ξεκάθαρη διότι δεν είναι ακριβείς οι επιπτώσεις. Βέβαια από την πυρηνική ενέργεια, από τη βόμβα στο Ναγκασάκι και στη Χιροσίμα, από τα πυρηνικά στη Γουγκοσλαβία, από τους πολέμους των Αμερικάνων σε όλο τον κόσμο, δεν είναι ακριβείς οι επιστημονικές επιπτώσεις; Το τρίτο και σπουδαιότερο είναι ότι είναι οικονομικά ασύμφορο γι' αυτήν την περιβόλητη Αμερική όπου το χρήμα είναι πάνω απ' όλα.

Αφού, λοιπόν, η κυβέρνηση Μπους απέρριψε το Πρωτόκολλο του Κιότο και το υιοθέτησαν η Ευρώπη και ο Καναδάς δημιουργείται στο παγκόσμιο περιβάλλον, ήδη μία διαχωριστική γραμμή. Η πρόταση του Μπους βέβαια για σχέδιο ενθάρρυνσης των εθελοντικών μειώσεων των ρύπων έγινε δεκτή με εχθρότητα και αδιαφορία από τις άλλες χώρες.

Αυτές οι διαφορές για τις περιβαλλοντικές συμφωνίες διαχέονται και επηρεάζουν και τον τομέα των παγκόσμιων συμφωνιών για το εμπόριο. Και είναι ανάγκη παρά τις δυσκολίες ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου να συμπεριλάβει και περιβαλλοντικούς όρους με κατεύθυνση να δημιουργήσει μια σειρά από δεσμευτικούς κανόνες για το παγκόσμιο σύστημα εμπορίου.

Και αυτό θα πρέπει να επιδιώξουμε και σαν χώρα και σαν Ευρωπαϊκή Ένωση στις διεθνείς συμφωνίες.

Όσον αφορά τη χώρα μας, οι καθιστερήσεις από την εφαρμογή των μέτρων που αναγγέλθηκαν το 1988, καθιστούν, κατά τη γνώμη μας, ανέφικτο το στόχο της περιορισμένης αύξησης των εκπομπών μέχρι ποσοστό 25%. Άλλα για να μην κατηγορηθούμε για αφέλεια, θέλουμε να δηλώσουμε ότι δεν μποτηρίζουμε την επικύρωση επειδή πιστεύουμε ότι οι απορρέουσες υποχρεώσεις είναι εφικτό να ικανοποιηθούν. Άλλα το ψηφίζουμε με την έννοια του δέοντος, ελπίζοντας πάντως ότι η εκ των υποχρεώσεων πίεση θα αποδώσει το καλύτερο δυνατόν.

Ας δούμε πιο αναλυτικά τα πράγματα. Μετά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επικυρώσει αυτό το Πρωτόκολλο μέχρι τις 5 Ιουνίου ούτως ώστε να τεθεί σε ισχύ στη Σύνοδο του Γιοχάνεζμπουρκ, ήλθε την τελευταία στιγμή η επικύρωσή του στην ελληνική Βουλή.

Είχαμε υπογραμμίσει κατά τη συζήτηση της επερώτησής μας στη Βουλή για τα διεκά απόβλητα την ανάγκη να είχε προ πολλού προηγηθεί της επικύρωσης ένα σχέδιο που θα προσανατολίζει τη χώρα μας σε συμφωνία με το Πρωτόκολλο του Κιότο και θα προσδιορίζει τις ενέργειες και τα μέτρα. Παρουσιάστηκε όμως αυτό τελευταία στιγμή ως δεύτερο εθνικό σχέδιο δράσης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ελλάδα.

Για να δούμε όμως πώς θα επιπευχθεί αυτό το σενάριο που προβλέπει το εθνικό σχέδιο δράσης, δηλαδή να φθάσουμε μόλις μέχρι 24,5% αύξηση των ρύπων σε σχέση με το 1990; Θα αναφερθώ πρώτα στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Πρώτο παράδειγμα ο βιοκλιματικός σχεδιασμός των κτιρίων. Στην Ελλάδα ο γενικός εκσυγχρονισμός συνοδεύουμενος με την αδιαφορία για την εξοικονόμηση ενέργειας, οδήγησε σε υπέρμετρες καταναλώσεις και στον τομέα των κτιρίων. Προέκυψε έτσι επιτακτικά η ανάγκη του ενεργειακού ή βιοκλιματικού σχεδιασμού και της εφαρμογής του. Για μας ο ενεργειακός ή ο βιοκλιματικός σχεδιασμός ενσωματώνει τη λογική και οδηγεί στην αειφόρο και βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων και των οικισμών μας.

Ποιες ήταν οι κρατικές παρεμβάσεις σ' αυτόν τον τομέα. Ο ν. 2364 έκανε μία αρχή. Προβλέπει έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα της αξιας των συσκευών που εγκαθίστανται και αξιοποιούν τις ανανεώσιμες πηγές. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ προετοίμασε και έφερε ένα σχέδιο υπουργικής απόφασης. Όμως, παραμένει εδώ και πέντε χρόνια στα συρτάρια στάση μη αντικατάσταση του κανονισμού θερμομόνωσης από τον κανονισμό για την ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας. Η θεσμοθέτηση ενός τέτοιου κανονισμού καθυστερεί προφανώς λόγω διαφωνιών των παραγόντων και του ΥΠΕΧΩΔΕ και των πιέσεων από τους κατασκευαστές. Πολύ φοβούμαστε ότι θα καθυστερήσει και πέραν του 2004 προκειμένου αυτά τα κτίρια τα οποία θα φτιάξουμε για τους αγώνες να μην έχουν υποχρέωση, να έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά.

Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα για το ΥΠΕΧΩΔΕ. Προβλέπεται ο ελεγχός των εκπομπών από τους χώρους υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων και λυμάτων. Μέχρι σήμερα κατά δήλωση της κυρίας Υπουργού υπάρχουν χίλιες τετρακόσιες ανεξέλεγκτες χηματερές, πλέον των δύο χιλιάδων εκατό λέμε εμείς από άλλες πηγές και όλα αυτά τελικά θα τακτοποιηθούν μέσω του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης; Δυστυχώς δεν μας έχετε συνηθίσει σε τέτοιους ρυθμούς και γι' αυτό ήδη έχουν αρχίσει τα πρόστιμα.

Άλλο παράδειγμα. Προβλέπεται ότι θα επιβληθεί περιβαλλοντικός φόρος, φόρος διοξειδίου του άνθρακα και ότι θα εκσυγχρονιστούν τεχνολογικά οι βιομηχανίες ώστε να μειώσουν την ενεργειακή τους κατανάλωση. Αυτό όμως σημαίνει ότι θα αυξηθεί το κόστος των ελληνικών προϊόντων σε σχέση με τα αντίστοιχα του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού. Άλλωστε το πρόβλημα της χώρας μας δεν προέρχεται μόνο από τις μεγάλες βιομηχανίες οι οποίες είναι ελάχιστες και οι οποίες έχουν προνόμια για να εκσυγχρονιστούν, αλλά προέρχεται από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που στηρίζουν την εθνική οικονομία και που σήμερα αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα.

Ποιος θα πληρώσει τον εκσυγχρονισμό τους; Καταλαβαίνετε

ότι δεν μπορεί κανείς να αρκεστεί με διαπιστώσεις στο τι πρέπει να γίνει. Θέλουμε να μάθουμε πώς θα γίνει. Επίσης, να μην ξεχνάμε ότι, λόγω της ισχνής βιομηχανικής ανάπτυξης, η Ελλάδα συμμετείχε λίγο στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και γ' αυτό πέτυχε αυτό το προνόμιο. Το προνόμιο αυτό πρέπει ορθολογιστικά να εξαντληθεί σε μια βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας και των μικρών κυρίων επιχειρήσεων και όχι να πέσουμε στις παγίδες τύπου Μπους.

Για την Υπουργείο Ανάπτυξης τώρα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Σε προηγούμενα σενάρια για τον ίδιο σκοπό, είχε ανακοινωθεί ότι ακόμη και εάν η επιπλέον ενέργεια μέχρι το 2012 παράγονταν από ανανεώσιμες και περιβαλλοντικά καθαρές πηγές ενέργειας, το προσδοκώμενο ποσοστό αύξησης δεν θα ήταν μικρότερο του 35%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κυρία Ξηροτύρη, έχετε περίπου ένα λεπτό ακόμη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Σήμερα προγραμματίζονται νέοι θερμοηλεκτρικοί σταθμοί που θα χρησιμοποιούν μαζούτ, που θα μπορούν μελλοντικά με ερωτηματικό, να χρησιμοποιούν και φυσικό αέριο.

Από την άλλη πλευρά, σήμερα απ' όλους διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης των ελληνικών πάρκων σε περιοχές υψηλού αιολικού δυναμικού από τα υπάρχοντα δίκτυα της ΔΕΗ, γεγονός που θα καθυστερήσει για μια τετραετία τουλάχιστον, τη διείσδυσή του στο εθνικό δίκτυο. Σήμερα η χρήση της γεωθερμικής ενέργειας, βρίσκεται σε εμβρυακή κατάσταση παρά το πλούσιο περιβάλλον της χώρας μας. Αναμένεται νέο θεσμικό πλαίσιο που θα αξιοποιήσει τη γεωθερμική ενέργεια. Παρ' όλα αυτά, βρισκόμαστε στην αναμονή του πλαισίου αυτού. Τελικά πώς θα καλυφθούν οι εθνικές ανάγκες και θα φθάσουμε μόνο στο 24%; Να δούμε λίγο και το τρίτο Υπουργείο, το Υπουργείο Γεωργίας; Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η διαχείριση αλλά και η δάσωση και η αναδάσωση των δασών, έτσι όπως το επιβάλει το άρθρο 2 αυτής της συνθήκης. Όμως, τι έχετε κάνει σ' αυτό; Τραγικές καθυστερήσεις στις αναδασώσεις. Σαράντα χιλιάδες στρέμματα το χρόνο αναδασώνονται αντί διακόσια πενήντα χιλιάδες στρέμματα που χρειάζονται. Επιχειρήσατε την αναθεώρηση και ανατροπή του άρθρου 24. Περιφέρετε ένα δασοκτόνο νομοσχέδιο που σύντομα θα το φέρετε για ηφίωση. Ευτυχώς όμως έχει δημιουργηθεί ένα σημαντικό κίνημα πολιτών έτσι ώστε να μπορέσουμε να ανατρέψουμε αυτήν την κατάσταση.

Μετά από όλα αυτά, δυστυχώς ότι οι εκτιμήσεις μας ότι -ήδη φθάσαμε στο 23% και θα ξεπεράσουμε το 35%- φάντανται να είναι ακριβείς. Αν όμως αντί να διορθώσετε όλα αυτά και να προχωρήσετε σε ενέργειες και μέτρα, αφήσατε να εννοηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κυρία Ξηροτύρη, σας παρακαλώ, τελειώνετε.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Όπως άφησε να εννοηθεί η κυρία Υπουργός, ότι θα προβούμε στη μικρομεγάλη χώρα μας, στην αγορά ρύπων, αυτό δε συνιστά καμία περιβαλλοντική πολιτική και νομίζω ότι ο υπόλοιπος πολιτικός κόσμος δεν θα δεχθεί αυτή την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Τώρα θα μιλήσουν τέσσερις συνάδελφοι και θα τηρηθεί το πεντάλεπτο.

Ο κ. Τσιτουρίδης έχει το λόγο.

ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ: Το φυσικό περιβάλλον, κυρία Πρόεδρε, η προστασία του, η αναβάθμισή του, είναι σύμφωνα με τη δική μας πολιτική αντίληψη, θεμέλιο για την αειφόρο ανάπτυξη της χώρας.

Στον τομέα αυτό η Ελλάδα αντιμετωπίζει ποικίλες προκλήσεις. Ενώ οι προσποτικές για οικονομική ανάπτυξη είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσουν ακόμη μεγαλύτερες πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον, καθιστώντας έτσι επιτακτική την ανάγκη για υψηλότερη προστασία. Ζητήματα όπως ο έλεγχος των αερίων εκπομπών από τις μεταφορές και τις βιομηχανικές μονάδες, η εξισορρόπηση της ζήτησης και προσφοράς νερού, η ανάγκη περιορισμού των εκροών ρυπαντών προς τους υδατικούς πόρους, από γεωργικές και βιομηχανικές δραστηριότητες, η

βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και μείωσης της παραγωγής αποβλήτων, η προστασία των χερσαίων και παράκτιων πόρων, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, καθώς και των χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, παρουσιάζονται με ιδιαίτερη ένταση. Δυστυχώς, και στον τομέα αυτό, η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη παρουσιάζει πολύ κακές επιδόσεις. Πολύ κακές επιδόσεις με αρνητικές συνέπειες και για το σήμερα, αλλά κυρίως για το αύριο αυτού του τόπου.

Διακηρύξεις βεβαίως υπήρχαν και υπάρχουν πολλές. Και ευχές υπάρχουν. Δυστυχώς όμως, το μόνο που είδαμε όλα αυτά τα χρόνια ήταν να μεγαλώσει αυτή η απόσταση μεταξύ λόγων και έργων και στον ευαίσθητο αυτόν τομέα.

Η μόλυνση της απμόσφαιρας στο λεκανοπέδιο της Αττικής, η ανεξέλεγκτη χρήση των χωματερών, πάνω από δυόμισι χιλιάδες χωματερές λειτουργούν ανεξέλεγκτα στην Ελλάδα είναι σημαντικά ζητήματα. Είπε προχθές απαντώντας η κα Παπανδρέου ότι είναι μόνο χιλιες τετρακόσιες πενήντα. Ακόμη και τόσες να είναι, μιλούμε για μια χωματερή ανά ογδόντα τετραγωνικά χιλιόμετρα. Αν μας κάνει υπερήφανους αυτή η επίδοση, κρατήστε το νούμερό σας. Δυστυχώς όμως, είναι πολύ χειρότερα τα πράγματα.

Επιπλέον, έχουμε κίνδυνο ερημοποίησης των ελληνικών εδαφών σε πολλές περιοχές διότι μεταξύ των άλλων δεν υπάρχει πολιτική αναδάσωσης.

Πρόσφατα η κα Παπανδρέου δήλωσε ότι «η αύξηση των ρύπων αυξήθηκε το 2001 έναντι του 1999 κατά 23% εξαιτίας των πυρκαγιών» και ότι «αν δεν ληφθούν περιοριστικά μέτρα στους τομείς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, χημικής βιομηχανίας και αποβλήτων, η αύξηση το 2010 θα φθάσει το 35%».

Ποιος θα τα λάβει αυτά τα μέτρα; Ευχές κάνει η Κυβέρνηση; Είστε εδώ για να λάβετε μέτρα. Και η κριτική είναι ότι δεν λαμβάνετε.

Σύμφωνα τώρα με τη Συνθήκη αυτή, την οποία καλούμεθα να κυρώσουμε, στο πλαίσιο του καταμερισμού των ευθυνών, η Ελλάδα αναλαμβάνει ορισμένες δεσμεύσεις στις οποίες αναφέρθηκαν και οι συνάδελφοι. Το κόστος των δεσμεύσεων αυτών υπολογίζεται στην ευνοϊκότερη περίπτωση για τη χώρα μας σε τετρακόσια εκατομμύρια ευρώ περίπου, ενώ στη δυσμενέστερη το ποσό αυτό θα ξεπεράσει το ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Από πού θα τα βρει η Κυβέρνηση αυτά τα λεφτά; Διότι σύμφωνα με τους ισχυρισμούς σας το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης μπορεί -λέτε- να αποτελέσει το βασικό εργαλείο εκκίνησης του προγράμματος μείωσης των εκπομπών αερίων. Δηλαδή με απλά λόγια οι πόροι που δεν έχουν εξασφαλιστεί. «Μπορεί » το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το οποίο ξεκίνησε πριν από τριάντα μήνες, λέμε η κυβέρνηση να χρηματοδοτήσει τέτοιες δράσεις. Δεν διασφαλίζεται όμως η χρηματοδότηση.

Αυτό, λοιπόν, είναι πάρα πολύ σημαντικό, κυρία Πρόεδρε.

Και επειδή η Ελλάδα του Κουρουπητού, η Ελλάδα που δεν μας κάνει υπερήφανους, η Ελλάδα η οποία αντιμετωπίζει πάνω από εκατό προσφυγές για παραβιαση κοινοτικών οδηγιών, αντί λοιπόν γι' αυτήν την Ελλάδα θα πρέπει να προχωρήσετε σε μέτρα. Αντί, λοιπόν να βλέπουμε εδώ έναν Πρωθυπουργό να μας διαβάζει εκθέσεις χωροφυλάκων της δεκαετίας του '70, την ίδια ώρα που δέρνονται άγρια διαδηλωτές έξω' θα θέλαμε να υπάρξει πολιτική στα ευαισθητά θέματα του περιβάλλοντος.

Για όσο καιρό είστε ακόμα Κυβέρνηση, κυβερνήστε, πάρτε μέτρα. Το περιβάλλον και η προστασία του δεν μπορούν αλλο. Αρκετό καιρό χάσαμε με Λαλιώτηδες, με ακτιβιστές που φόρεσαν το καπέλο του Υπουργού και ξανάγιναν ακτιβιστές χωρίς να κάνουν τίποτε, αρκετό καιρό χάσαμε με νοοτροπίες παρωχημένες, με λόγια και όχι με έργα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα) : Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Σπυριούντης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΠΗΣ : Συζητάμε κυρία Πρόεδρε, ένα σοβαρό θέμα, την προστασία του περιβάλλοντος.

Μέσα στο πλαίσιο της συζητούμενης Σύμβασης του Πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία των κλιματικών συνθηκών, του κλιματικού οικοσυστήματος, του οικοσυστήματος ευρύτερα' εκπέμπεται η αγωνία του ανθρώπου που με το

τυφλό ένστικτο της αυτοσυντήρησης ανιχνεύει τους κινδύνους και προσδιορίζει τις απειλές πριν οι οργανωμένοι μηχανισμοί των κρατών υιοθετήσουν ανάλογες πολιτικές. Αφούγκραζεται. Είναι η σοφία η καβαφική. Αφούγκραζεται η σοφία τα επερχόμενα κινούμενη μεταξύ Θείας Πρόνοιας και ανθρώπινης αδυναμίας να γνωρίζει μόνο τα γινόμενα.

Εδώ προσδιορίζεται η βαθύτερη φιλοσοφία -επαναλαμβάνω αυτού του αέναου, τραγικού και παραλλήλως ωραίου και γοητευτικού ενστικτού της ζωής όπου παράλληλα με το ένστικτο της αυτοσυντήρησης αποτελούν τους προμάχους της ανθρώπινης ζωής.

Αυτοί, λοιπόν, οι ασυνείδητοι μηχανισμοί, θα έλεγα, μπαίνουν με μία θαυμαστή λειτουργική πρόνοια και αφουγκράζομενοι προσδιορίζουμε τους αόρατους κινδύνους που απειλούν τη ζωή γιατί απειλούν έναν από τους δύο όρους ύπαρξης της. Εκτός από τον ανακλαστικό μηχανισμό της ζωής, που είναι ο οργανισμός της ζωής, απαιτείται και η ύπαρξη περιβάλλοντος για το φαινόμενο της ζωής. Επομένως, η απειλή στοχεύει στην ίδια τη ζωή όταν θέτει σε κίνδυνο τον έναν από τους δύο παράγοντες της ζωής, το περιβάλλον.

Αναμφισβήτητα το πλαίσιο μέσα στο οποίο ανεπτύχθη το σχετικό Πρωτόκολλο πέρασε μέσα από τις γνωστές συμπληγάδες, αντιθέσεις και συγκρούσεις των γνωστών επί μέρους συμφερόντων -μικρών ή μεγάλων- μικρών ή μεγάλων κρατών με την αναλογία της ισχύος της κάθε μερίδας. Είναι όμως ένα θετικό σημείο το γεγονός ότι τελικά ενώθηκαν οι περισσότερες οικουμενικές δυνάμεις και συγκροτήθηκε έτσι το σχετικό Πρωτόκολλο έστω σαν πρώτο βήμα, κυρία Πρόεδρε, συνειδητοποίησης του κινδύνου και καθιέρωσης, υιοθέτησης της υποχρεώσεως για εφαρμογή πολιτικών και λήψη ανάλογων μέτρων.

Θέλω να τονίσω ότι πάντοτε ο μέσος δρόμος, η μέση κίνηση, το «μηδέν άγαν» ήταν ο πιο σταθερός παράγοντας που παρακολούθησε τη ματωμένη πορεία του ανθρώπου στα χιλιάδες χρόνια που σημείωσε την τροχιά του πάνω στη γη. Εδώ αναμφισβήτητα, όπως σε όλες τις επαλέεις της οικουμενικής ζωής, εμφιλοχώρησαν και υπερβολές, όπως και συμφέροντα και κατεβλήθη προσπάθεια να μειωθεί αυτή η ορατή πλέον απειλή εις βάρος του περιβάλλοντος.

Εγώ θέλω να πω –και μου το είπε συνάδελφος- μήπως η καθολική υιοθέτηση του αερίου αχρηστεύει το λιγνίτη; Μήπως αντί της καθολικής υιοθέτησης του αερίου θα έπρεπε για παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος να συνεχίσουμε με ένα πρόγραμμα την κατανάλωση του λιγνίτη; Ποιος ξέρει αύριο αν θα υπάρχει, με την έννοια ότι κάτι αλλού μπορεί να βγάλουν οι μεγάλοι και να το εκμεταλλευτούν με τρόπο που θα είναι εις βάρος της πατρίδας μας;

Αναμφισβήτητα με τα είκοσι οκτώ άρθρα και με τα δύο παραρτήματα που καθορίζουν τις μειώσεις των αερίων και τα επί μέρους βάρη, το Πρωτόκολλο συνιστά μία χαρακτηριστική περίπτωση αντίδρασης του οικουμενικού ανθρώπου μπροστά στη διαγραφόμενη μεγάλη απειλή. Πιστεύω ότι η χώρα μας, πέρα από την κύρωση και την υιοθέτηση αυτού του βαθύτερου πνεύματος που κίνησε τις προληπτικές δυνάμεις της ζωής, θα αρθρώσει ένα σύστημα μέσα στο οποίο θα αρμονίσει την προστασία του περιβάλλοντος με το μέγια πρόβλημα της ανάπτυξης. Και ο καλύτερος δρόμος για να νυμφεύσει αυτά τα δύο πρόσωπα είναι ο μέσος δρόμος. Η αποφυγή των υπερβολών και η αποφυγή της κομματικοποίησης αυτού του ιερού χώρου που λέγεται περιβάλλον.

Στην ωραία πατριδούλα μας όμως, κύριοι συνάδελφοι, είναι πολύ ρομαντικό να μιλά κανείς για μη κομματικοποίηση, όταν τα πάντα είναι κομματικοποιημένα. Ακόμα και ο τρόπος που μιλούμε είναι έμφορτος από κομματική προκατάληψη και σκοπιμότητα. Η καπιλένη η δημοκρατία θέλει πολύ χρόνο και χώρο ακόμα για να βρει τις διαστάσεις της στη χώρα μας. Οι χθεσινές ομιλίες αποτελούν τραγική απόδειξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Τρυφωνίδης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να σημειώσω την καθυστέρηση. Κυριολεκτικά την τελευταία μέρα έρχεται στο Εθνικό Κοινοβούλιο για επικύρωση η Σύμβαση αυτή

του Κιότο και αυτό αποδεικνύει το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για το περιβάλλον.

Θέλω να σημειώσω ότι από το 1996 η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε προσδιορίσει στην ελληνική κυβέρνηση στο τότε το εθνικό της πρόγραμμα, το οποίο είχε υποβάλει για περιορισμό των ρύπων που εκπέμπονται στη χώρα μας, αύξησης ρύπων μέχρι το 2000, που προσδιορίστηκε στο 15%.

Ενώ από το 1996 είχε προειδοποιηθεί η Ελλάδα ότι δεν πήγαινε καλά, βλέπουμε να επαληθεύεται τα επόμενα έξι χρόνια μέχρι το 2002 να μην έχει ληφθεί ουσιαστικά κανένα μέτρο που να περιορίζει την εκπομπή αερίων ρύπων στη χώρα μας. Βλέπουμε το 2002 να έχουμε «καταναλώσεις» σχεδόν το 23% από το 25% της αύξησης των ρύπων που είχαμε επιτύχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα μου επιτρέψετε εδώ να κάνω μία παρένθεση για να σας πω ότι ο εθνικός στόχος που επετεύχθη, δηλαδή το 25% της αύξησης των ρύπων, ήταν περιορισμένος, γιατί δεν ελήφθη υπόψη η ποιότητα του ελληνικού λιγνίτη. Η Νέα Δημοκρατία όταν διαπραγματεύτηκε την οριά, αγωνίζοταν για να μας επιτραπεί ένα δικαίωμα αύξησης της τάξης του 35%, λόγω της κακής ποιότητας του λιγνίτη της χώρας μας από τον οποίο παράγεται το μεγάλο ποσοστό της ηλεκτρικής ενέργειας στην πατρίδα μας.

Έτσι, λοιπόν, βλέπουμε την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ να σύρεται πίσω από τα γεγονότα και να μη διαμορφώνει σωστές προϋποθέσεις και καταστάσεις. Παρά τις προειδοποιήσεις της Ε.Ε. το 1996 ότι μόνο σε εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις που θα προέρχονται από αδυναμία και ανικανότητα της κυβέρνησης θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μία αύξηση 18%, δηλαδή +3% στο 15% που ήταν ο εθνικός στόχος, βλέπουμε την Κυβέρνηση να μην έχει κάνει τίποτα.

Πριν από λίγες ημέρες με τυμπανοκρουσίες το Υπουργείο Περιβάλλοντος κατέθεσε το δεύτερο εθνικό πρόγραμμα για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκρητίου στην Ελλάδα, λες και το πρώτο εθνικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε. Τίποτα δεν έγινε! Αυτό το δεύτερο εθνικό πρόγραμμα είναι ουσιαστικά μία άσκηση επί χάρτου, γιατί δεν προβλέπει δεδομένα που να προσεγγίζουν στην πραγματικότητα. Όπως είπα και στην επιτροπή, ενώ άλλες χώρες, όπως το Βέλγιο, η Γαλλία και η Φιλανδία, έχουν κάνει μελέτες για να προσεγγίζουν το στόχο, εμείς πάμε με λάθος δεδομένα, ακόμα και για την τιμή των καυσίμων στη χώρα, παραβλέποντας το γεγονός ότι ο τόνος καυσίμου θα αυξηθεί περίπου κατά 60 ευρώ στη επόμενα χρόνια ανάλογα με την ποιότητα του καυσίμου, λόγω της οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία κυριοφορείται.

Ως εκ τούτου, τα προτεινόμενα μέτρα είναι τελείως εξωπραγματικά, όπως και η τιμή του τόνου του ισοδύναμου του διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο μπορεί κάποια χώρα να αγοράσει από το εξωτερικό, που αυθαίρετα ή κατά προσέγγιση εκτιμάται στα 30 δολάρια ο τόνος, ενώ υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα να φτάσει μέχρι τα 50 δολάρια, γιατί ακόμα η αγορά είναι αδιαμόρφωτη.

Για να μη μακρογορώ, θα έρθω στα επί μέρους μέτρα για να πώ ότι ούτε για τα δάση έχουμε κάποια πρόβλεψη, ώστε να γίνονται αναδασώσεις για να πετύχουμε 3% αύξηση των επιτρεπομένων ρύπων που μπορεί η χώρα μας να εκπέμπει λόγω αναδασώσεων ούτε στη διαχείριση των απορριμάτων έχουμε κάνει ουσιαστικά βήματα. Έχουμε χωματερές και προβλέπονται καύσεις μέσω Χ.Υ.Τ.Α., οι οποίες επιβαρύνουν το περιβάλλον, γιατί το μεθάνιο το οποίο παράγεται, όπως ξέρετε, είναι είκοσι μία φορές πιο δραστικό από το διοξείδιο του άνθρακα.

Στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ακόμα και φράγματα που είναι κατασκευασμένα, όπως το φράγμα της Μεσοχώρας, δεν τίθενται σε λειτουργία, με αποτέλεσμα η χώρα να επιβαρύνεται αγοράζοντας από το εξωτερικό ηλεκτρική ενέργεια αξέας 12 δισεκατομμυρίων δραχμών ετησίως.

Το πρόγραμμα για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καρκινοβατεί και γενικά βλέπουμε να έχουμε μπροστά μας την επικύρωση της Συμφωνίας του Κιότο και την ελληνική Κυβέρνηση που απούσα από τη λήψη ουσιαστικών μέτρων, που θα περιόριζαν δραστικά και σημαντικά την εκπομπή αυτών των αερίων ρύπων.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μεταθέτει τις υποχρεώσεις για το μέλλον στις επόμενες κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας.

Δυστυχώς αυτό θα επιβαρύνει τον Έλληνα φορολογούμενο με πρόσθετες φορολογίες, οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί, αν η Κυβέρνηση από το 1994 έπαιρνε τα μέτρα που έπρεπε να λάβει για περιορισμό των ρύπων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Τη συζήτηση θα κλείσει η Υφυπουργός κα Ζήση.

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξία - ας και Δημοσίων Έργων): Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αν ήταν πραγματικά τόσο εύκολο να πούμε ότι η καταστροφή του πλανήτη οφείλεται στην Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τότε πραγματικά θα ήταν όλος ο κόσμος ευχαριστημένος, διότι θα μπορούσε μία κυβέρνηση να αλλάξει και έτσι να σωθεί ο πλανήτης. Και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας αλλά και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας μίλησαν και είπαν ακριβώς αυτό το πράγμα, ότι δηλαδή φταιέι η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Νομίζω ότι αυτό δεν δίνει καμία δυνατότητα ούτε προβληματισμού ούτε ευθύνης ως προς τα ζητήματα που θέτει το Πρωτόκολλο του Κιότο. Πολύ σωστά ακούστηκε από κάποιους συναδέλφους ότι το περιβάλλον και η προστασία του αλλά και η διεύρυνση αυτής της αξίας και αυτής της προστασίας δεν αφορούν ούτε σε στείρες κομματικές αντιπαραθέσεις ούτε στα κόμματα. Είναι ένα πολύ μεγαλύτερο ζητήμα, είναι μια πολύ μεγαλύτερη αξία. Ευθύνες υπάρχουν, χρέει υπάρχουν από όλους μας και σε όλους μας για να μπορέσουμε πραγματικά να δούμε το μέλλον περιβαλλοντικά αναπτυγμένο και αναβαθμισμένο. Έτσι αναβαθμίζεται και η ποιότητα της ζωής μας μέσα σε ένα τέτοιο φυσικό περιβάλλον.

Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά τις προσπάθειες που έχει κάνει η Κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια, ακριβώς για να δημιουργήσει τις ευκαιρίες εκείνες με προγράμματα δράσης σε επί μέρους τομείς -δεν είναι μόνο το Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., όπως αναφέρθηκε εδώ-έτσι ώστε να προστατεύσει και το περιβάλλον και τις λειτουργίες που αφορούν στους ρύπους.

Είναι, όμως, αναμφισβήτητο γεγονός και γνωρίζετε όλοι ότι οι οικονομικές και αναπτυξιακές διαδικασίες μέσα στις προηγούμενες δεκαετίες ήταν έντονα ρυπογόνες και αγνοούσαν τα φυσικά ορία και το εξωτερικό περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος, που συνεπάγονται πλείστες οικονομικές δραστηριότητες. Κατά συνέπεια και οι πρώτες οργανωμένες προσπάθειες για την προστασία του περιβάλλοντος κινήθηκαν σε μία κατ' ανάγκη ανασχετική κατεύθυνση απέναντι σε μία ως τότε αδιάφορη περιβαλλοντικά οικονομία.

Είμαστε ακόμη στα πρώτα στάδια -τολμώ να το πω αυτό- της παγκόσμιας περιβαλλοντικής συνείδησης, κύριοι συνάδελφοι. Ακόμα γίνονται συναντήσεις, υπογράφονται διεθνείς συμβάσεις, υποχρεώσεις και δεσμεύσεις. Υπάρχουν συνειρμοί, υπάρχουν όλοι αυτά που είπατε, αλλά τώρα είναι η στιγμή που πρέπει τελικά να αναπτύξουμε αυτήν την περιβαλλοντική συνειδηση, αυτήν την οικολογική συνιστώσα στο στόχο μιας βιώσιμης ανάπτυξης, που δεν έχει επικυριάρχο το οικονομικό και μόνο στοιχείο με την έννοια του συμφέροντος.

Έτσι, λοιπόν, χρειάζονται -και θα συμφωνήσω- σχεδιασμοί, σχέδια δράσης, χρειάζονται αποφάσεις και προτάσεις. Είναι πάρα πολύ εύκολο για όλους μας να καταγγείλουμε, να αρνηθούμε, να απορρίψουμε, να μην ψηφίσουμε την κύρωση ενός Πρωτοκόλλου. Είναι πολύ δύσκολο, όμως, σε όλους μας να θέσουμε προτάσεις σε αυτήν την εξελισσόμενη διαδικασία των συζητήσεων και των εκπομπών των ρύπων αλλά και όλων των επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος και τελικά της ανθρώπινης ζωής και του πλανήτη.

Άρα, λοιπόν, έχουμε ένα χρέος όλοι, αφ'ενός να κυρώσουμε διεθνείς μας συμβάσεις και δεσμεύσεις -σε αυτές που έγιναν πολλές συζητήσεις και έχουμε αυτό το πλαίσιο, στο οποίο συμφωνήσαμε- και αφ'ετέρου να μη μείνουν απλά σαν συμβάσεις αλλά να προχωρήσουν σε προγράμματα δράσης και σε πολιτι-

κές.

Κυρία Πρόεδρε, δόθηκε η δυνατότητα σε όλους να μιλήσουν λίγο περισσότερο αλλά τέθηκαν πάρα πολλά θέματα. Στην επιτροπή δόθηκε η ευκαιρία και σε μένα αλλά και στην κυρία Υπουργό να δώσουμε συγκεκριμένες απαντήσεις για τις πολιτικές που εφαρμόζει η Κυβέρνηση στο στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και κυρίαρχα στο Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. για το πρόγραμμα και τον επαναπροσδιορισμό σύμφωνα με τις συζητήσεις που γίνονται με την Ευρωπαϊκή Ένωση για τους χώρους υγειονομικής ταφής των απορριμάτων, για τους βιολογικούς καθαρισμούς, για τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις, για τους ελεγκτικούς μηχανισμούς όλων αυτών των παρεμβάσεων.

Επίσης, για τους καινούριους τρόπους που θα μπορέσουν οι επενδυτικές δραστηριότητες να γίνουν πιο φιλικές προς το περιβάλλον χρησιμοποιώντας τέτοια υλικά και στοιχεία που θα φέρουν τελικά και οικονομικό οφέλος αλλά και ποιότητα ζωής και ανάπτυξης. Υπάρχουν όμως και τα ζητήματα που τέθηκαν για την εμπορία των ρύπων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό το πλαίσιο είχε αυτές τις συμφωνίες και γνωρίζετε πολύ καλά τις συζητήσεις που έγιναν. Εμείς όμως ως χώρα, ως πολιτεία, ως ελληνική Βουλή, θα πρέπει να εμπλουτίσουμε, να διευρύνουμε με τις προτάσεις μας τις πολύ τεκμηριωμένες, και αν θέλετε, βασανισμένες, τις δυνατότητες εκείνες που παρέχονται, ώστε να εφαρμόσουμε πολιτικές που δεν θα φθάσουν ποτέ σ' αυτήν την αγοραπωλησία ή σ' αυτήν την εμπορία, που βεβαίως είναι και θέμα θητικής και δεν μπορεί να συνάδει με την πολιτική ανάπτυξης για το περιβάλλον, με την πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος που πιστεύω ότι όλα τα κόμματα στην ελληνική Βουλή ακόμη και εκείνα που δεν κυρώνουν σήμερα το Πρωτόκολλο του Κιότο, επιθυμούν να έχουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Σ' αυτή, λοιπόν, τη βάση καιρού ου μενετοί. Υπάρχουν προτάσεις, υπάρχουν αποφάσεις, υπάρχουν πολιτικές στις οποίες νομίζω ότι πρέπει να συμβάλουμε όλοι μας. Ας τις πρωθητήσουμε. Ας δώσουμε μια πρωθητική κίνηση σ' όλα αυτά. Χρειάζεται η συμβολή και η συμβουλή των κομμάτων, των θεσμών, της συναίνεσης, της διαβούλευσης, της δημοκρατίας. Γιατί με την κύρωση αυτή και όχι μόνο με αυτή, αλλά και με την πολιτική για το περιβάλλον, στηρίζουμε αυτό που είπαν οι συνάδελφοι εδώ, δηλαδή την περιβαλλοντική δημοκρατία, την κοινωνική συνοχή, την περιβαλλοντική κοινωνική συνοχή, την περιβαλλοντική αλληλεγγύη. Είναι κάποιες αρχές και κάποιες αξίες που θα πρέπει εμείς εδώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο να πρωθήσουμε, να αναδείξουμε και να διευρύνουμε ακόμη περισσότερο, γιατί και αυτό έχει να κάνει με την αξιοπιστία της πολιτικής που κοιτάζει το μέλλον για αξίες και για αρχές και όχι μόνο για τεχνικά και οικονομικά απλά ζητήματα που καταδικάζουν τελικά όλους μας στην εσωστρεφή απαξία της πολιτικής μας δράσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι είναι απαραίτητη αυτή η κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο, για να μπορέσουμε να επιταχύνουμε και τις διαπραγματεύσεις μας και την περιβαλλοντική διπλωματία μας αλλά να επισπεύσουμε και τις πολιτικές εκείνες με όλο τον ελληνικό λαό, με τους θεσμούς της αυτοδιοίκησης, με τους κοινωνικούς και παραγωγικούς τομείς, με τις ιδιωτικές επενδύσεις, με όλους που πρέπει να έχουν στο επίκεντρο της παραγωγικής διαδικασίας, της πολιτικής τους, της ανάπτυξής τους και της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας την προστασία του περιβάλλοντος που τελικά εναρμονίζεται πάρα πολύ θετικά με την οικονομική ανάπτυξη και δεν είναι ανταγωνιστικό της οικονομίας με τη συμβατική έννοια του όρου.

Είμαι, όμως, πάρα πολύ αισιόδοξη γιατί η ελληνική Βουλή ξέρει πότε πρέπει να κάνει την αντιπαράθεσή της σε κάποια ζητήματα και πότε πρέπει να δείξει το ανάστημα της ιστορίας της και του πολιτισμού της.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί του σχε-

δίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο και έχει ως εξής:

«Κύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση – πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο του Κιότο στην Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη, την 29η Απριλίου 1998, το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική, έχει ως εξής:

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ ΚΙΟΤΟ
ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ**

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ στο παρόν Πρωτόκολλο,

ΩΣ Μέρη της Σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος, εφεξής αναφερόμενη ως «η Σύμβαση»,

ΕΠΙΔΙΩΚΟΝΤΑΣ την πραγμάτωση του τελικού στόχου της Σύμβασης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 αυτής,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τις διατάξεις της Σύμβασης,

ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΑ από τις διατάξεις του άρθρου 3 της Σύμβασης,

ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ της Εντολής του Βερολίνου που εγκρίθηκε με την απόφαση 1/CP. 1 της Διάσκεψης των Μερών της Σύμβασης κατά την πρώτη ολομέλεια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΑ ΕΞΗΣ:

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, ισχύουν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 της Σύμβασης. Επιπλέον νοείται ως:

1. «Διάσκεψη των Μερών» η Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών στη Σύμβαση.

2. «Σύμβαση» η Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Μαΐου 1992.

3. «Διακυβερνητική επιτροπή για την αλλαγή του κλίματος» η διακυβερνητική επιτροπή για την αλλαγή του κλίματος που συγκροτήθηκε το 1988 από κοινού από τον Παγκόσμιο Μετεωρολογικό Οργανισμό και το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών.

4. «Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ» το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, που εγκρίθηκε στο Μόντρεαλ στις 16 Σεπτεμβρίου 1987 και όπως εν συνεχείᾳ προσαρμόστηκε και τροποποιήθηκε.

5. «Παρόντα και ψηφίζοντα Μέρη» τα Μέρη τα οποία είναι παρόντα και ψηφίζουν θετικά ή αρνητικά.

6. «Μέρος», εκτός και αν η έννοια τροποποιείται από τα συμφραζόμενα, το Συμβαλλόμενο Μέρος στο Πρωτόκολλο.

7. «Μέρος του Παραρτήματος I» το Συμβαλλόμενο Μέρος το οποίο αναφέρεται στο Παράρτημα I της Σύμβασης, όπως ενδέχεται αυτό να τροποποιηθεί, ή Συμβαλλόμενο Μέρος το οποίο κατέθεσε κοινοποίηση δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 2 εδάφιο ζ της Σύμβασης.

Άρθρο 2

1. Έκαστο των Μερών που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I, προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που ανέλαβε όσον αφορά στους ποσοτικοτοιμένους περιορισμούς και στις μειώσεις των εκπομπών δυνάμει του άρθρου 3, με στόχο την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης, υποχρεούται:

(α) Να εφαρμόσει και/ή να αναπτύξει περαιτέρω πολιτικές και μέτρα σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες, όπως:

(i) βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε αντίστοιχους τομείς της εθνικής οικονομίας·

(ii) προστασία και ενίσχυση των καταβοθρών και των αποθεμάτων των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που ανέλαβε δυνάμει συναφών διεθνών συμφωνιών για το περιβάλλον, την προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών, της δάσωσης και της αναδάσωσης·

(iii) προώθηση των αειφόρων μορφών γεωργίας, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα που σχετίζονται με την αλλαγή του κλίματος·

(iv) προώθηση, έρευνα, ανάπτυξη και αύξηση της χρήσης νέων και ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, τεχνολογίες δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προηγμένων και καινοτόμων αξιόπιστων τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον·

(v) σταδιακή μείωση ή εξάλειψη των ατελειών της αγοράς, των φορολογικών κινήτρων, των φορολογικών και δασμολογικών εξαιρέσεων και επιδοτήσεων σε όλους τους τομείς που εκπέμπουν αέρια που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, εφόσον αντιτίθενται στο στόχο της Σύμβασης και εφαρμογή των μηχανισμών της αγοράς·

(vi) ενθάρρυνση των ενδεδειγμένων μεταρρυθμίσεων στους αντίστοιχους τομείς, που αποκοπούν στην προαγωγή πολιτικών και μέτρων που περιορίζουν ή μειώνουν τις εκπομπές αερίων τα οποία συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ·

(vii) μέτρα για τον περιορισμό και/ή τη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ στον τομέα των μεταφορών·

(viii) περιορισμός και/ή μείωση των εκπομπών μεθανίου μέσω της ανάκτησης και της αξιοποίησης κατά τη διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και στη φάση της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής της ενέργειας.

(β) Να συνεργαστεί με άλλα Μέρη, ώστε να ενισχύσει τη χωριστή και από κοινού αποτελεσματικότητα εφαρμογής των πολιτικών και των μέτρων που εγκρίνουν δυνάμει του παρόντος άρθρου, σε εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 2 εδάφιο (ε)

(i) της Σύμβασης. Προς τούτο, τα εν λόγω Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να μοιραστούν την πείρα τους και ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με ανάλογες πολιτικές και μέτρα, συμπεριλαμβανόμενης της ανάπτυξης τρόπων βελτίωσης της συγκρισιμότητας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητάς τους. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, κατά την πρώτη σύνοδο ή το ταχύτερο δυνατό μετά από αυτή, εξετάζει μεθόδους για τη βελτίωση της ως άνω συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές πληροφορίες.

2. Τα Μέρη του Παραρτήματος I υποχρεούνται να επιδιώξουν τον περιορισμό ή τη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, από καύσιμα που χρησιμοποιούνται για διεθνείς αερίες και θαλάσσιες μεταφορές, μέσω του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας και του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού, αντιστοίχως.

3. Τα Μέρη του Παραρτήματος I υποχρεούνται να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να εφαρμόσουν τις πολιτικές και τα μέτρα που προβλέπει το παρόν άρθρο κατά τρόπο που να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανόμενων των αρνητικών επιπτώσεων από την αλλαγή του κλίματος, των επιπτώσεων στο διεθνές εμπόριο και των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών επιπτώσεων σε άλλα Μέρη, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και ιδίως τις οριζόμενες στο άρθρο 4 παράγραφοι 8 και 9 της Σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 3 της Σύμβασης. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Συμβαλλόμενων Μερών του Πρωτοκόλλου ενδέχεται να αναλάβει περαιτέρω δράση, κατά περίπτωση, για την προώθηση της εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

4. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, εφόσον κρίνει ότι θα ήταν σκόπιμο να συντονίσει οποιεσδήποτε από τις πολιτικές και τα μέτρα της παραγράφου 1(a), λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές συνθήκες και τις ενδεχομένες επιπτώσεις, θα εξετάσει μεθόδους και μηχανισμούς για το συντονισμό των ως άνω πολιτικών και μέτρων.

Άρθρο 3

1. Τα Μέρη του Παραρτήματος Ι υποχρεούνται να εξασφαλίσουν, χωριστά ή από κοινού, ότι οι συνολικές τους ανθρωπογενείς εκπομπές των αναφερόμενων στο Παράρτημα Α αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, εκφραζόμενες σε ισοδύναμες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, δεν υπερβαίνουν τις αντιστοίχως καταλογισθείσες σε αυτά ποσότητες, οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει για τους ποσοτικοποιημένους περιορισμούς και μειώσεις των εκπομπών ως αναφέρονται στο Παράρτημα Β και σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος άρθρου με στόχο τη μείωση τουλάχιστον κατά 5% των συνολικών εκπομπών των αερίων αυτών συγκριτικά προς το 1990 κατά την περίοδο 2008 - 2012.

2. Κάθε Μέρος του Παραρτήματος Ι υποχρεούται να πραγματοποιήσει μέχρι το 2005, απτή πρόσδο θόσον αφορά στις υποχρεώσεις που ανέλαβε δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

3. Οι καθαρές μεταβολές των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από επί μέρους πηγές και η απορρόφηση αυτών από καταβόθρες δέσμευσης συνεπεία της άμεσης αλλαγής της χρήσης γης λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων ή αναλόγων δασικών δραστηριοτήτων, περιοριζόμενων στη δάσωση, την αναδάσωση και την αποψίλωση από το 1990 και μετά, αποτιμούμενες ως επαληθεύσιμες μεταβολές αποθεμάτων άνθρακα για έκαστη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων, θα αξιοποιούνται προκειμένου να εξασφαλιστεί η επίτευξη των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει δυνάμει του παρόντος άρθρου κάθε Μέρος του Παραρτήματος Ι. Οι εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου από διάφορες πηγές και η απορρόφηση των αερίων αυτών από καταβόθρες που σχετίζονται με τις ως άνω δραστηριότητες θα αναφέρονται με διαφανή και επαληθεύσιμο τρόπο και θα επιθεωρούνται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

4. Πριν από την πρώτη σύνοδο της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, κάθε Μέρος που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι θα παρέχει προς εξέταση στο Επικουρικό Όργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών δεδομένα προκειμένου να αποτιμηθεί το επίπεδο αποθεμάτων άνθρακα το 1990 και να καταστεί δυνατός ο υπολογισμός των μεταβολών των αποθεμάτων άνθρακα κατά τα επόμενα έτη. Η διάσκεψη των Μερών ενεργούσα ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου θα αποφασίσει κατά την πρώτη σύνοδο ή το ταχύτερο δυνατό μετά από αυτή, σχετικά με τις πρακτικές διαδικασίες, τους κανόνες και τις κατευθύνσεις όσον αφορά στο πώς και στο ποιες επιπλέον ανθρωπογενείς δραστηριότητες που σχετίζονται με τις μεταβολές των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν του φαινόμενου του θερμοκηπίου, καθώς και με την απορρόφηση αυτών από τις αγροτικές εκτάσεις, τη μεταβολή της χρήσης γης και τις κατηγορίες των δασικών δραστηριοτήτων, θα προστεθούν από τις ποσότητες που καταλογίζονται στα Μέρη του Παραρτήματος Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις αβεβαιότητες, τη διαφάνεια των εκθέσεων, την επαληθευσιμότητά τους, τη μεθοδολογική εργασία της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την αλλαγή του κλίματος, τις συμβουλές του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών σύμφωνα με το άρθρο 5 και τις αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών. Κάθε ανάλογη απόφαση θα ισχύσει κατά τη δεύτερη και τις επόμενες περιόδους ανάληψης υποχρεώσεων. Έκαστο των Μερών μπορεί να επιλέξει να εφαρμόσει ανάλογη απόφαση για τις ως άνω πρόσθετες ανθρωπογενείς δραστηριότητες κατά την πρώτη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων, υπό την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες αυτές έχουν αναληφθεί από το 1990 και μετά.

5. Τα Μέρη του Παραρτήματος Ι που διέρχονται μεταβατική περίοδο προς την οικονομία της αγοράς και των οποίων το έτος βάσης καθορίστηκε σύμφωνα με την απόφαση 9/ CP. 2 της διάσκεψης των Μερών κατά τη δεύτερη σύνοδο, θα αξιοποιούν το συγκεκριμένο έτος βάσης ή την αντίστοιχη περίοδο βάσης προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους δυνάμει του παρόντος άρθρου. Οποιοδήποτε άλλο Μέρος του Παραρ-

τήματος Ι που διέρχεται μεταβατική περίοδο προς την οικονομία της αγοράς και δεν έχει ακόμη υποβάλει την πρώτη εθνική έκθεση δυνάμει του άρθρου 12 της Σύμβασης, δύναται επίσης να κοινοποιήσει στη διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών στο Πρωτόκολλο ότι προτίθεται να χρησιμοποιήσει άλλο έτος βάσης ή περίοδο εκτός του 1990 προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που ανέλαβε δυνάμει του παρόντος άρθρου. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου θα αποφασίσει κατά πόσον αποδέχεται την κοινοποίηση αυτήν.

6. Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 4 παράγραφος 6 της Σύμβασης, κατά την εφαρμογή των αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου εκτός των αναφερόμενων στο παρόν άρθρο, θα επιτραπεί κάποιος βαθμός ευελιξίας εκ μέρους της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, στα Μέρη του Παραρτήματος Ι που διέρχονται μεταβατική περίοδο προς την οικονομία της αγοράς.

7. Κατά την πρώτη περίοδο ανάληψης ποσοτικοποιημένων υποχρεώσεων όσον αφορά στον περιορισμό και στη μείωση των εκπομπών, από το 2008 έως το 2012, οι καταλογίζόμενες ποσότητες για έκαστο Μέρος που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι θα ισούνται με το ποσοστό που αναφέρεται προς τούτο στο Παράρτημα Β των συνολικών ανθρωπογενών εκπομπών του των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και αναφέρονται στο Παράρτημα Α, του έτους 1990, εκφρασμένων σε ισοδύναμες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, ή του έτους βάσης ή της χρονικής περιόδου που ορίζεται σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 5, πολλαπλασιασμένο επί πέντε. Τα Μέρη του Παραρτήματος Ι για τα οποία οι μεταβολές χρήσης γης και οι δασικές δραστηριότητες αποτελούνται κατά το 1990 καθαρή πηγή εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, θα περιλάβουν στις εκπομπές του 1990, που θεωρείται ως έτος βάσης ή περίοδος, τις συνολικές ανθρωπογενείς εκπομπές εκφρασμένες σε ισοδύναμες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, μείον τις απορροφήσεις, κατά το έτος 1990, που προέρχονται από τις αλλαγές στη χρήση γης, προκειμένου να υπολογίσουν τις καταλογίζόμενες ποσότητες τους.

8. Κάθε Μέρος του Παραρτήματος Ι μπορεί να χρησιμοποιήσει το 1995 ως έτος βάσης για τους υδροφθοράνθρακες, τους υπερφθοράνθρακες και το εξαφθοριούχο θέιο, για τους υπολογισμούς που αναφέρονται στην ως άνω παράγραφο 7.

9. Οι υποχρεώσεις για τις επόμενες περιόδους για τα Μέρη του Παραρτήματος Ι θα καθοριστούν με τροπολογία του Παραρτήματος Β του Πρωτοκόλλου, εγκρινόμενη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παράγραφος 7. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργούσα ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, θα αρχίσει να εξετάζει ανάλογες υποχρεώσεις τουλάχιστον επτά χρόνια πριν από το τέλος της πρώτης περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων που αναφέρεται στην ως άνω παράγραφο 1.

10. Οποιεδήποτε μονάδες μείωσης των εκπομπών ή οποιοδήποτε τμήμα της καταλογισθείσας ποσότητας, το οποίο ένα Μέρος αποκτά από άλλο Μέρος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 ή του άρθρου 17, θα προστίθενται στην αντίστοιχη καταλογισθείσα ποσότητα του Μέρους που αποκτά τις μονάδες ή το τμήμα αυτό.

11. Οποιεδήποτε μονάδες μείωσης των εκπομπών ή οποιοδήποτε τμήμα της καταλογισθείσας ποσότητας, που ένα Μέρος μεταφέρει σε άλλο Μέρος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 ή του άρθρου 17, θα αφαιρού- νται από την αντίστοιχη καταλογισθείσα ποσότητα του Μέρους που μεταφέρει τις μονάδες ή το τμήμα αυτό.

12. Οποιεδήποτε πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών τις οποίες ένα Μέρος αποκτά από άλλο Μέρος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, θα προστίθενται στην καταλογισθείσα ποσότητα του Μέρους που αποκτά τις μειώσεις αυτές.

13. Στην περίπτωση που οι εκπομπές ενός Μέρους του Παραρτήματος Ι κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων είναι χαμηλότερες της αντιστοίχως καταλογισθείσας ποσότητας δυνάμει του παρόντος άρθρου, η διαφορά αυτή, κατόπιν αιτήματος του συγκεκριμένου Μέρους, θα προστίθεται

στην καταλογισθείσα ποσότητα για το Μέρος αυτό κατά τις επόμενες περιόδους ανάληψης υποχρέωσεων.

14. Έκαστο Μέρος του Παραρτήματος I υποχρεούται να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανωτέρω, κατά τρόπο που να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις στις συμβαλλόμενες αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως στις αναφερόμενες στο άρθρο 4 παράγραφοι 8 και 9 της Σύμβασης. Σύμφωνα με τις αντίστοιχες αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων αυτών, η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, θα εξετάσει κατά την πρώτη σύνοδο τις αναγκαίες δράσεις για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων από την αλλαγή του κλίματος και/ή των επιπτώσεων των μέτρων ανταπόκρισης στα Μέρη που αναφέρονται στις παραγράφους αυτές. Μεταξύ των θεμάτων προς εξέταση συγκαταλέγονται η καθιέρωση χρηματοδότησης, η ασφάλιση και η μεταφορά τεχνολογίας.

'Apθpo 4

1. Τα Μέρη του Παραρτήματος Ι που έχουν συμφωνήσει να ανταποκρίθουν από κοινού στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν δυνάμει του άρθρου 3 θα θεωρείται ότι ανταποκρίθηκαν επιτυχώς στις υποχρεώσεις αυτές, εφόσον οι από κοινού συνολικές τους ανθρωπογενείς εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και αναφέρονται στο Παράρτημα Α, εκφράζομενες ως ισοδύναμες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, δεν υπερβαίνουν τις αντιστοίχως καταλογισθείσες ποσότητες, άπως αυτές υπολογίζονται βάσει των ποσοτικο-ποιημένων υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει για περιορισμό και μείωση των εκπομπών σύμφωνα με το Παράρτημα Β και τις διατάξεις του άρθρου 3. Το αντίστοιχο επίτευχο εκπομπών που προβλέπεται για έκαστο των Συμβαλλόμενων Μερών που συμμετέχουν στη Συμφωνία αυτή ορίζεται στο κείμενό της.

2. Τα Μέρη που συμβάλλονται σε οποιαδήποτε ανάλογη συμφωνία θα κοινοποιούν στη Γραμματεία τους όρους της συμφωνίας αυτής κατά την ημερομηνία κατάθεσης των πράξεων επικύρωσης, απόδοχης, έγκρισης του Πρωτοκόλλου ή προσχώρησης σε αυτό. Η Γραμματεία με τη σειρά της θα ενημερώνει τα Συμβαλλόμενα Μέρη και όσους υπέγραψαν τη Σύμβαση σχετικά με τους όρους της εκάστοτε συμφωνίας.

3. Η Συμφωνία παραμένει σε ισχύ κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 7.

4. Εφόσον Μέρη που ενεργούν από κοινού αναπτύσσουν ανάλογες δραστηριότητες στο πλαίσιο και από κοινού με περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης, οποιαδήποτε μεταβολή της σύνθεσης του οργανισμού μετά από την έγκριση του Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζει τις ήδη αναληφθείσες υποχρεώσεις δυνάμει του Πρωτοκόλλου. Οποιαδήποτε μεταβολή της σύνθεσης του οργανισμού θα ισχύει αποκλειστικά και μόνο για τυχόν υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 3 που εγκρίνονται μετά από τη μεταβολή αυτή.

5. Εφόσον τα Μέρη που έχουν καταλήξει σε ανάλογη συμφωνία δεν επιτύχουν την προβλεπόμενη από κοινού συνολική μείωση των εκπομπών, έκαστο Μέρος που έχει συμβληθεί στη Συμφωνία αυτή θα είναι υπεύθυνο για το επίπεδο εκπομπών του, όπως αυτό ορίζεται στη Συμφωνία.

6. Εφόσον Μέρη που ενεργούν από κοινού αναπτύσσουν ανάλογες δραστηριότητες στο πλαίσιο και από κοινού με περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης, ο οποίος συγκαταλέγεται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών του Πρωτοκόλλου, έκαστο Κράτος - μέλος του συγκεκριμένου περιφερειακού οργανισμού οικονομικής ολοκλήρωσης χωριστά και από κοινού με τον περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης, ενεργώντας σύμφωνα με το άρθρο 24, θα είναι υπεύθυνο, εφόσον δεν επιτευχθεί το από κοινού συνολικό επίπεδο μείωσης των εκπομπών, για το επίπεδο των εκπομπών του, όπως αυτό κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Apethpo 5

1. Έκαστο Μέρος του Παραρτήματος Ι θα συγκροτεί, το αργότερο ένα χρόνο πριν από την έναρξη της πρώτης περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων, εθνικό σύστημα για τον υπολογισμό των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές εκπομπής και των αντίστοιχων απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ. Οι κατευθυντήριες οδηγίες για τη συγκρότηση των εν λόγω εθνικών συστημάτων, που περιλαμβάνουν και τις μεθοδολογίες που διευκρινίζονται στην κατώτερω παράγραφο 2, θα εγκριθούν από την πρώτη διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Οι μεθοδολογίες για τον υπολογισμό των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές εκπομπής και των απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ θα είναι αυτές που έχουν γίνει δεκτές από τη Διακυβερνητική Επιτροπή για τις Κλιματικές Αλλαγές και έχουν συμφωνηθεί από τη διάσκεψη των Μερών κατά την τρίτη σύνοδο. Εφόσον δεν χρησιμοποιούνται ανάλογες μεθοδολογίες, θα πραγματοποιούνται οι κατάλληλες προσαρμογές σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που θα εγκρίνει κατά την πρώτη σύνοδο η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου. Βάσει των εργασιών, μεταξύ άλλων, της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή και των συμβουλών που παρέχει το Επικουρικό Όργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών, η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα επανεξετάζει σε τακτικά διαστήματα και, κατά περίπτωση, θα αναθεωρεί αυτές τις μεθοδολογίες και τις προσαρμογές, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τυχόν σχετικές αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών. Οποιαδήποτε αναθεώρηση των μεθοδολογιών ή των προσαρμογών θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο επετεύχθη συμμόρφωση προς τις αναληφθείσες υποχρεώσεις δυνάμει του άρθρου 3 για οποιαδήποτε περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων που εγκρίνεται μετά από την εν λόγω αναθεώρηση.

3. Οι τιμές των δεικτών του δυναμικού ανόδου της παγκόσμιας θερμοκρασίας, που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ισοδυνάμων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές εκπομπής και των απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και αναφέρονται στο Παράρτημα Α', θα είναι αυτές που έχουν γίνει δεκτές από τη Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος και έχουν εγκριθεί από τη διάσκεψη των Μερών κατά την τρίτη σύνοδο. Βάσει των εργασιών, μεταξύ άλλων, της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος και των συμβουλών του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών, η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα εξετάζει τακτικά και, κατά περίπτωση, θα αναθεωρεί τους δείκτες του δυναμικού ανόδου της παγκόσμιας θερμοκρασίας εκάστου των εν λόγω αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τυχόν σχετικές αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών. Οποιαδήποτε αναθεώρηση των δεικτών του δυναμικού ανόδου της παγκόσμιας θερμοκρασίας θα εφαρμόζεται μόνο για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 3 όσον αφορά την περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων που εγκρίνεται μετά από την εν λόγω αναθεώρηση.

Άρθρο 6

1. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει δυνάμει του άρθρου 3, κάθε Μέρος του Παραρτήματος I δύναται να μεταφέρει σε, ή να αποκτήσει από, οποιοδήποτε άλλο ανάλογο Μέρος, μονάδες μείωσης εκπομπών προκύπτουσες από έργα που αποσκοπούν στη μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές εκπομπής ή στην ενίσχυση των

ανθρωπογενών απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου σε οποιοδήποτε τομέα της οικονομίας, υπό την προϋπόθεση ότι:

(α) κάθε ανάλογο έργο έχει εγκριθεί από τα εμπλεκόμενα Μέρη·

(β) κάθε ανάλογο έργο εξασφαλίζει μειώσεις εκπομπών από πηγές ή ενίσχυση των απορροφήσεων από καταβόθρες, που είναι επιπρόσθετες αυτών που θα λάμβαναν χώρα εάν το έργο δεν είχε πραγματοποιηθεί·

(γ) δεν αποκτά οποιεσδήποτε μονάδες μείωσης των εκπομπών, εφόσον δεν είναι σε συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του δυνάμει των άρθρων 5 και 7· και

(δ) η απόκτηση μονάδων μείωσης εκπομπών είναι συμπληρωματική ως προς την ανάληψη εγχωρίων δράσεων που αποσκοπούν στην επίτευξη των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 3.

2. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου δύναται, κατά την πρώτη σύνοδο ή το συντομότερο δυνατόν μετά από αυτή, να εκπονήσει περαιτέρω κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένης της διακρίβωσης και της υποβολής εκθέσεων.

3. Κάθε Μέρος που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I επιτρέπεται να εξουσιοδοτεί νομικά πρόσωπα να συμμετάσχουν, υπ' ευθύνη του, σε ενέργειες που οδηγούν στη δημιουργία, μεταφορά ή απόκτηση μονάδων μείωσης εκπομπών δυνάμει του παρόντος άρθρου.

4. Εφόσον προκύψει ζήτημα σχετικά με την εφαρμογή από ένα Μέρος του Παραρτήματος I των απαρτήσεων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 8, οι μεταφορές και οι αποκτήσεις μονάδων μείωσης εκπομπών μπορούν να συνεχιστούν και μετά τον εντοπισμό του ζητήματος, υπό την προϋπόθεση ότι οποιεσδήποτε τέτοιες δεν θα χρησιμοποιηθούν από το Μέρος για την επίτευξη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει δυνάμει του άρθρου 3 έως ότου επιλυθεί οποιοδήποτε ζήτημα συμμόρφωσης.

Άρθρο 7

1. Κάθε Μέρος του Παραρτήματος I θα ενσωματώνει στην επήσια απογραφή των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές και των απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, που υποβάλλεται σύμφωνα με τις αντίστοιχες αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών, τις αναγκαίες συμπληρωματικές πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς τις διατάξεις του άρθρου 3, όπως αυτές καθορίζονται κατωτέρω στην παράγραφο 4.

2. Κάθε Μέρος του Παραρτήματος I θα ενσωματώνει στην εθνική του έκθεση, που υποβάλλεται δυνάμει του άρθρου 12 της Σύμβασης, τις συμπληρωματικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες προκειμένου να αποδείξει ότι συμμορφώθηκε προς τις υποχρεώσεις που ανέλαβε δυνάμει του Πρωτοκόλλου, όπως οι πληροφορίες αυτές καθορίζονται κατωτέρω στην παράγραφο 4.

3. Κάθε Μέρος του Παραρτήματος I θα υποβάλλει επησίως τις πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει της ως άνω παραγράφου 1, αρχίζοντας με την πρώτη απογραφή που προβλέπει η Σύμβαση για το πρώτο έτος της περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων αφού το Πρωτόκολλο τεθεί σε ισχύ για το εν λόγω Μέρος και μετά την έγκριση των κατευθυντήριων οδηγιών, ως προβλέπει η παράγραφος 4 κατωτέρω. Η συχνότητα με την οποία εν συνεχεία υποβάλλονται οι πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου θα καθορίζεται από τη διά-

σκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, λαμβάνοντας υπόψη οποιοδήποτε χρονοδιάγραμμα αποφασιστεί εκ μέρους της διάσκεψης των Μερών για την υποβολή των εθνικών εκθέσεων.

4. Η διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου θα εγκρίνει κατά την πρώτη σύνοδο, και εν συνεχείᾳ θα επανεξετάζει περιοδικώς, κατευθυντήριες οδηγίες για την προετοιμασία των πληροφοριών που απαιτούνται δυνάμει του παρόντος άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες οδηγίες για την προετοιμασία των εθνικών εκθέσεων των Μερών του Παραρτήματος I, που εγκρίθηκαν από τη διάσκεψη των Μερών. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, θα αποφασίσει επίσης, πριν από την πρώτη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων, τις πρακτικές διαδικασίες για τον υπολογισμό των καταλογιζόμενων ποσοτήτων.

Άρθρο 8

1. Οι πληροφορίες που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 7 από κάθε Μέρος του Παραρτήματος I θα επιθεωρούνται από ομάδες ειδικών επιθεωρητών, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που εγκρίνει προς τούτο η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου δυνάμει της κατωτέρω παραγράφου 4. Οι πληροφορίες που υποβάλλονται από κάθε Μέρος του Παραρτήματος, βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του Παραρτήματος, θα επιθεωρούνται στο πλαίσιο της επήσιας απογραφής και καταχώρησης των εκπομπών και των καταλογισμένων ποσοτήτων. Επιπλέον, οι πληροφορίες που υποβάλλονται από κάθε Μέρος του Παραρτήματος I, βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 2, θα επιθεωρούνται στο πλαίσιο της επιθεώρησης των εκθέσεων.

2. Οι ομάδες ειδικών επιθεωρητών θα συντονίζονται από τη Γραμματεία και θα απαρτίζονται από εμπειρογνόμονες που επιλέγονται μεταξύ των οριζομένων από τα Μέρη της Σύμβασης και, κατά περίπτωση, από διακυβερνητικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τις προς τούτο δοθείσες οδηγίες από διάσκεψη των Μερών.

3. Η διαδικασία επιθεώρησης θα παρέχει μία εις βάθος και πλήρως κατανοητή τεχνική αποτίμηση όλων των πτυχών της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου από κάθε Μέρος. Οι ομάδες ειδικών επιθεωρητών θα συντάσσουν έκθεση για τη διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, αποτιμώντας το βαθμό εκπλήρωσης των υποχρεώσεων εκάστου των Μερών και εντοπίζοντας οποιαδήποτε πιθανά προβλήματα, καθώς και παράγοντες που επηρεάζουν την επίτευξη των επι μέρους υποχρεώσεων. Οι εκθέσεις αυτές θα διαβιβάζονται από τη Γραμματεία σε όλα τα Μέρη της Σύμβασης. Η Γραμματεία θα συντάσσει κατάλογο με τα θέματα που αφορούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και αναφέρονται στις εκθέσεις αυτές για περαιτέρω εξέταση από τη διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

4. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα εγκρίνει κατά την πρώτη σύνοδο, και εν συνεχείᾳ θα επανεξετάζει περιοδικώς, τις κατευθυντήριες οδηγίες για την επιθεώρηση της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου από τις ομάδες των ειδικών επιθεωρητών, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών.

5. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, με την υποστήριξη του Επικουρικού Φορέα για την Εφαρμογή και, κατά περίπτωση, του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών, θα εξετάζει:

(α) τις πληροφορίες που υποβάλλονται από τα Μέρη δυνάμει του άρθρου 7 και τις εκθέσεις των ομάδων επιθεώρησης που διενεργούνται βάσει του παρόντος άρθρου και

(β) τα ζητήματα εφαρμογής που περιέχονται στον κατάλογο που συντάσσει η Γραμματεία δυνάμει της ως άνω παραγράφου 3, καθώς και οποιαδήποτε θέματα ζητήματα εγείρονται από τα Μέρη.

6. Αφού εξετάσει τις αναφερόμενες στην παράγραφο 5 πληροφορίες, η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, θα λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με οποιοδήποτε θέμα απαιτείται για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 9

1. Η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου θα επανεξετάζει περιοδικώς το Πρωτόκολλο, με γνώμονα τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές πληροφορίες και αποτιμήσεις για την αλλαγή του κλίματος και τις επιπτώσεις αυτής, καθώς και τα σχετικά τεχνικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα. Ανάλογες επανεξετάσεις συντονίζονται με τις αντιστοίχως πραγματοποιούμενες στο πλαίσιο της Σύμβασης, ιδιαίτερα με τις επανεξετάσεις που απαιτούνται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 εδάφιο δ' και το άρθρο 7 παράγραφος 2 εδάφιο α' της Σύμβασης. Βάσει των ως άνω επανεξετάσεων, η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου θα αναλαμβάνει κατάλληλες δράσεις.

2. Η πρώτη επανεξετάση θα πραγματοποιηθεί κατά τη δεύτερη ολομέλεια της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου. Περαιτέρω επανεξετάσεις θα πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα και εγκαίρως.

Άρθρο 10

Όλα τα Μέρη, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινές αλλά διαφοροποιημένες ευθύνες τους και τις ειδικές εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητές τους, στόχους και συνθήκες, δίχως να καθιερώνονται οποιεσδήποτε νέες υποχρεώσεις για τα Μέρη που δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I, αλλά επιβεβαιώνοντας τις υφιστάμενες υποχρεώσεις βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Σύμβασης και συνεχίζοντας να προωθούν την εφαρμογή των υποχρεώσεων αυτών προκειμένου να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 4 παράγραφοι 3, 5 και 7 της Σύμβασης, θα:

(α) διαμορφώνουν, όπου και στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό, οικονομικά αποδοτικά εθνικά και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, περιφερειακά προγράμματα με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των τοπικών συντελεστών εκπομπής, των δεδομένων δραστηριότητας και/ή μοντέλων που απηχούν τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες σε έκαστο Μέρος για την προετοιμασία και την περιοδική ενημέρωση των εθνικών απογραφών ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές και των απορροφήσεων από καταβόθρες δέσμευσης των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, χρησιμοποιώντας συγκρίσιμες μεθοδολογίες που εγκρίνονται από τη διάσκεψη των Μερών και είναι συμβατές με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την προετοιμασία των εθνικών εκθέσεων, όπως αυτές εγκρίνονται από τη διάσκεψη των Μερών.

(β) θα διαμορφώνουν, θα εφαρμόζουν, θα δημοσιεύουν και σε τακτά χρονικά διαστήματα θα ενημερώνουν τα εθνικά και, κατά περίπτωση, περιφερειακά προγράμματα τα οποία περιλαμβάνουν μέτρα για τον περιορισμό της αλλαγής του κλίματος και μέτρα για τη διευκόλυνση της κατάλληλης προσαρμογής σε αυτήν:

(i) ανάλογα προγράμματα αφορούν μεταξύ άλλων στους κλάδους της ενέργειας, των μεταφορών και της βιομηχανίας, καθώς επίσης και στη γεωργία, στη δασοπονία και στη διαχείριση αποβλήτων. Επιπλέον, οι τεχνολογίες προσαρμογής και οι μέθοδοι βελτίωσης του χωροταξικού σχεδιασμού δύνανται να βελτιώσουν την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και

(ii) τα Μέρη του Παραρτήματος I υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες που αναλαμβάνουν δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου, περιλαμβανομένων των εθνικών προγραμμάτων, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του άρθρου 7· και άλλα Μέρη επιδιώκουν να περιλάβουν στις εθνικές τους εκθέσεις,

κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με προγράμματα που περιέχουν τα μέτρα που το εκάστοτε Μέρος θεωρεί ότι συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος και των αρνητικών επιπτώσεών της, συμπεριλαμβανομένου του περιορισμού της αύξησης των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της απορρόφησης των αερίων από τις καταβόθρες δέσμευσης, την ανάπτυξη υποδομής και μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή·

(γ) θα συνεργάζονται για την προώθηση των αποτελεσματικών πρακτικών για την ανάπτυξη, εφαρμογή και διάδοση, τη λήψη όλων των δυνατών μέτρων για την προώθηση, τη διευκόλυνση και τη χρηματοδότηση, κατά περίπτωση, της μεταφοράς ή της πρόσβασης σε περιβαλλοντικές φιλικές τεχνολογίες, της τεχνογνωσίας, των πρακτικών και διαδικασών κατάλληλων για την αλλαγή του κλίματος, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της διαμόρφωσης πολιτικών και προγραμμάτων για την αποτελεσματική μεταφορά περιβαλλοντικές φιλικές τεχνολογιών, που αποτελούν ιδιοκτησία ή είναι στη δικαιοδοσία του Δημοσίου και της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος για τον διωτικό τομέα ικανού να προάγει και να ενισχύσει τη μεταφορά και την πρόσβαση σε περιβαλλοντικές φιλικές τεχνολογίες·

(δ) θα συνεργάζονται στον τομέα της επιστημονικής και τεχνικής έρευνας και θα προάγουν τη διατήρηση και την ανάπτυξη συστημάτων τακτικής παρατήρησης και την ανάπτυξη αρχείων δεδομένων ώστε να περιορίστονται οι αβεβαιότητες που σχετίζονται με το κλιματικό σύστημα, τις αρνητικές επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος και τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις των διαφόρων στρατηγικών ανταπόκρισης, προάγονται παράλληλα την ανάπτυξη και την ενίσχυση των εγγενών δυνατοτήτων και ικανοτήτων συμμετοχής σε διεθνείς και διακυβερνητικές προσπάθειες, προγράμματα και δίκτυα έρευνας και συστηματικής παρατήρησης, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 5 της Σύμβασης·

(ε) θα συνεργάζονται και να προάγουν σε διεθνές επίπεδο και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, αξιοποιώντας υφιστάμενους φορείς, την ανάπτυξη και την εφαρμογή εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ανάπτυξης υποδομής σε εθνικό επίπεδο, ιδίως σε ό,τι αφορά στο έμψυχο δυναμικό και στο θεσμικό περιβάλλον και την ανταλλαγή ή την απόσπαση προσωπικού για την εκπαίδευση εμπειρογνωμόνων στον τομέα αυτόν, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και να διευκολύνουν σε εθνικό επίπεδο την ευαισθητοποίηση και πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με την αλλαγή του κλίματος. Κατάλληλες πρακτικές διαδικασίες θα πρέπει να αναπτυχθούν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών μέσω των αντιστοιχων φορέων της Σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 6 της Σύμβασης·

(στ) θα περιλαμβάνουν στις εθνικές τους εκθέσεις πληροφορίες σχετικά με προγράμματα και δραστηριότητες που αναλαμβάνουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο 8 της Σύμβασης.

Άρθρο 11

1. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 10, τα Μέρη θα λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 5, 7, 8 και 9 της Σύμβασης.

2. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Σύμβασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παράγραφος 3 και του άρθρου 11 της Σύμβασης και, μέσω του φορέων που είναι επιφορτισμένοι με τη λειτουργία του οικονομικού μηχανισμού της Σύμβασης, οι αναπτυγμένες χώρες που συγκαταλέγονται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών και τα άλλα αναπτυγμένα Μέρη του Παραρτήματος II της Σύμβασης θα:

(α) παράσχουν νέους και πρόσθετους οικονομικούς πόρους προκειμένου να καλυφθούν πλήρως οι συμφωνηθείσες δαπάνες προκληθείσες από τις αναπτυσσόμενες χώρες που συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών, ώστε να πρωθήσουν την εφαρμογή των υφιστάμενων υποχρεώσεων, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 εδάφιο α' της Σύμβασης, που καλύπτονται από το άρθρο 10 υποπαράγραφος α'· και

(β) θα παράσχουν επίσης αντίστοιχους οικονομικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης και της μεταφοράς τεχνολογίας, που είναι απαραίτητο για τις αναπτυσσόμενες χώρες που συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών, ώστε να ανταποκριθούν πλήρως στις συγκεκριμένες επιπρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με την προώθηση των υφιστάμενων υποχρεώσεων, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Σύμβασης, οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 10 και έχουν συμφωνηθεί μεταξύ έκαστης αναπτυσσόμενης χώρας που συγκαταλέγεται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών και του διεθνούς φορέα ή φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 11 της Σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

Η ανταπόκριση προς τις ήδη υφιστάμενες υποχρεώσεις θα λαμβάνει υπόψη την ανάγκη επάρκειας και προβλεψιμότητας, όσον αφορά στη ροή των πιστώσεων και τη σημασία του κατάλληλου επιμερισμού των βαρών μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών που συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών. Η καθοδήγηση προς το φορέα ή τους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη λειτουργία του οικονομικού μηχανισμού της Σύμβασης στις σχετικές αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών, συμπεριλαμβανομένων και των εγκεκριμένων πριν από τη θέσπιση του παρόντος Πρωτοκόλλου, εφαρμόζεται κατ' αναλογία στις διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

3. Οι αναπτυγμένες χώρες που συγκαταλέγονται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών και τα λοιπά αναπτυγμένα Μέρη του Παραρτήματος II της Σύμβασης δύνανται επίσης να παράσχουν χρηματοοικονομικούς πόρους, από τους οποίους να επιωφεληθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες που συγκαταλέγονται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών, για την εφαρμογή του άρθρου 10, μέσω διμερών, περιφερειακών και άλλων πολυμερών διαύλων.

Άρθρο 12

1. Εν προκειμένω ορίζεται μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης.

2. Στόχος του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης είναι να υποστηρίζει τα Μέρη που δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I ώστε να επιτύχουν την αειφόρο ανάπτυξη και να συμβάλουν στον τελικό στόχο της Σύμβασης, καθώς επίσης να υποστηρίζει τα Μέρη του Παραρτήματος I στην επίτευξη συμμόρφωσης προς τις ποσοτικοποιημένες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν δυνάμει του άρθρου 3, σχετικά με τον περιορισμό και τη μείωση των εκπομπών.

3. Βάσει του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης:

(α) τα Μέρη που δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I επωφελούνται από έργα που σχετίζονται με έργα που οδηγούν σε πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών· και

(β) Μέρη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I μπορούν να αξιοποιούν τις πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών που προκύπτουν από ανάλογα έργα, προκειμένου να συμβάλλουν στη συμμόρφωση με μέρος των ποσοτικοποιημένων υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει όσον αφορά στον περιορισμό και στη μείωση των εκπομπών, δυνάμει του άρθρου 3, ως ορίζει η διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

4. Ο μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης θα ελέγχεται και θα καθοδηγείται από τη διάσκεψη των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου και θα εποπτεύεται από το εκτελεστικό συμβούλιο του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης.

5. Οι μειώσεις των εκπομπών που προκύπτουν από δραστηριότητες κάθε ανάλογου έργου θα πιστοποιούνται από επιχειρησιακούς φορείς καθοριζομένων από τη διάσκεψη των Μερών ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, βάσει:

(α) της οικειοθελούς συμμετοχής, που εγκρίνεται από έκαστο

των εμπλεκόμενων Μερών·

(β) πραγματικών, μετρήσιμων και μακροπρόθεσμων αφελειών, όσον αφορά το μετριασμό της αλλαγής του κλίματος· και

(γ) μειώσεων εκπομπών που είναι επιπρόσθετες αυτών που θα ελάμβαναν χώρα εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί το αντίστοιχο πιστοποιημένο έργο.

6. Ο μηχανισμός καθαρής ανάπτυξης θα συμβάλλει στη δέουσα ρύθμιση της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων από πιστοποιημένα έργα.

7. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, κατά την πρώτη σύνοδο της θα διαμορφώσει ρυθμίσεις και διαδικασίες με στόχο την εξασφάλιση της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και της δυνατότητας υπολογισμού μέσω ανεξάρτητου ελέγχου και διακρίβωσης των δραστηριοτήτων των έργων.

8. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα εξασφαλίζει ότι μέρος των εσόδων από τα πιστοποιημένα έργα χρησιμοποιείται για την κάλυψη των διοικητικών δαπανών, καθώς επίσης και για την παροχή αρωγής προς τις αναπτυγμένες χώρες, που συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών και θεωρούνται ιδιαίτερα ευπαθείς στις αρνητικές επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος, προκειμένου να καλύψουν το αντίστοιχο κόστος προσαρμογής.

9. Η συμμετοχή στο μηχανισμό καθαρής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην ως άνω παράγραφο 3α και την απόκτηση πιστοποιημένων μειώσεων εκπομπών, μπορεί να συνεπάγεται τη συμμετοχή ιδιωτικών και/ή δημόσιων φορέων και υπόκειται στην όποια καθοδήγηση από το εκτελεστικό συμβούλιο του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης.

10. Οι πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών που αποκτώνται κατά την περίοδο από το 2000 και έως την αρχή της πρώτης περιόδου ανάληψης υποχρεώσεων μπορούν να αξιοποιηθούν για την επίτευξη συμμόρφωσης κατά την πρώτη περίοδο ανάληψης υποχρεώσεων.

Άρθρο 13

1. Η διάσκεψη των Μερών, ήτοι το ανώτατο σώμα της Σύμβασης, θα ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης που δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετάσχουν ως παρατηρητές στη διαδικασία οποιασδήποτε συνόδου της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου. Όταν η διάσκεψη των Μερών ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, οι αποφάσεις βάσει του Πρωτοκόλλου λαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο από τα Συμβαλλόμενα σε αυτό Μέρη.

3. Όταν η διάσκεψη των Μερών ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, οποιοδήποτε μέλος του Προεδρείου της διάσκεψης των Μερών που εκπροσωπεί Μέρος της Σύμβασης, το οποίο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα αντικαθίσταται από επιπλέον μέλος το οποίο θα εκλέγεται από και μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου.

4. Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου και θα λαμβάνει, στο πλαίσιο της εντολής της, τις αναγκαίες αποφάσεις για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής του. Εν προκειμένω θα αναλάβει τα καθήκοντα που της ανατίθενται από το παρόν Πρωτόκολλο και θα:

(α) αξιολογεί, βάσει όλων των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες σε αυτήν σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου, την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου από τα Μέρη, τις συνολικές επιπτώσεις των μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο, ιδίως τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς και τις σωρευτικές επιδράσεις τους και το βαθμό στον οποίο επιτυγχάνεται πρόοδος σχετικά με την επίτευξη του στόχου της Σύμβασης·

(β) εξετάζει περιοδικώς τις υποχρεώσεις των Συμβαλλόμενων Μερών δυνάμει του Πρωτοκόλλου, αποδίδοντας τη δέουσα σημασία στις αναθεωρήσεις που προβλέπουν τα άρθρα 4 παράγραφος 2 εδάφιο δ' και το άρθρο 7 παράγραφος 2 της Σύμβασης, με γνώμονα την εξυπηρέτηση του στόχου της Σύμβασης, την ήδη αποκτηθείσα εμπειρία κατά την εφαρμογή της και την εξέλιξη των επιστημονικών και τεχνολογικών γνώσεων, και στο πλαίσιο αυτό εξετάζει και εγκίνει τακτικές εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

(γ) προάγει και θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με μέτρα που εγκρίθηκαν από τα Μέρη με στόχο την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεών της, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές συνθήκες, ευθύνες και δυνατότητες των Μερών και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους βάσει του Πρωτοκόλλου.

(δ) διευκολύνει, κατόπιν αιτήσεως δύο ή περισσότερων Μερών, το συντονισμό των μέτρων που εγκρίνονται από αυτά για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος και των επιπτώσεών της, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές συνθήκες, ευθύνες και δυνατότητες των Μερών και τις αντίστοιχως αναληφθείσες υποχρεώσεις τους, βάσει του Πρωτοκόλλου.

(ε) προάγει και θα καθοδηγεί, σύμφωνα με το στόχο της Σύμβασης και τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, και λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις αντίστοιχες αποφάσεις της διάσκεψης των Μερών, την ανάπτυξη και περιοδική βελτίωση συγκρίσιμων μεθοδολογιών για την αποτελεσματική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, υπό την έγκριση της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

(στ) διατυπώνει συστάσεις σχετικά με οποιαδήποτε θέματα κρίνεται αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου:

(ζ) επιδιώκει την ενεργοποίηση πρόσθετων οικονομικών πόρων σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2:

(η) εγκαθιδρύσει τους επικουρικούς φορείς που κρίνονται απαραίτητοι για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου:

(θ) επιζητεί και θα αξιοποιεί, κατά περίπτωση, τις υπηρεσίες, τη συνεργασία και τις παρεχόμενες πληροφορίες των αρμόδιων διεθνών οργανισμών και διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων· καὶ

(ι) ασκεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα είναι ενδεχομένως αναγκαία για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, εξετάζοντας παράλληλα κάθε ανάθεση συνεπεία απόφασης της διάσκεψης των Μερών.

5. Ο εσωτερικός κανονισμός της διάσκεψης των Μερών και οι οικονομικές διαδικασίες της Σύμβασης θα εφαρμόζονται κατ' αναλογία δυνάμει του Πρωτοκόλλου, εφόσον δεν ληφθεί διαφορετική απόφαση με ομοφωνία εκ μέρους της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

6. Η πρώτη σύνοδος της διάσκεψης των Μερών, που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα συγκληθεί από τη Γραμματεία ταυτόχρονα με την πρώτη σύνοδο της διάσκεψης των Μερών που έχει προγραμματιστεί μετά από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ του Πρωτοκόλλου. Εν συνεχείᾳ οι τακτικές σύνοδοι της διάσκεψης των Μερών, που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα πραγματοποιούνται άπαξ ετησίως και ταυτόχρονα με τακτικές συνόδους της διάσκεψης των Μερών, εφόσον δεν ληφθεί διαφορετική απόφαση εκ μέρους της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου.

7. Οι έκτακτοι σύνοδοι της διάσκεψης των Μερών, που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα πραγματοποιούνται όποτε αυτό κριθεί αιταραίτητο από τη διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών, που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, ή κατόπιν γραπτού αιτήματος οποιουδήποτε των Μερών, υπό την προϋπόθεση ότι, εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση από τη Γραμματεία του αιτήματος στα Μέρη, το αίτημα θα τυγχάνει της υποστήριξης τουλάχιστον του ενός τρίτου των Μερών.

8. Τα Ηνωμένα Έθνη, οι ειδικευμένες υπηρεσίες τους και ο

Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κράτος - μέλος αυτών ή παραπτηρές σε αυτά που δεν είναι Μέρος της Σύμβασης, μπορεί να εκπροσωπηθεί στις συνόδους της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, με την ιδιότητα του παραπτηρήτη. Οποιοδήποτε φορέας ή οργανισμός, εθνικός ή διεθνής, κυβερνητικός ή μη, με εντολή που καλύπτει τα θέματα του παρόντος Πρωτοκόλλου, εφόσον ενημερώσει τη Γραμματεία για την επιθυμία του να εκπροσωπηθεί σε σύνοδο της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου με την ιδιότητα του παραπτηρήτη, μπορεί επίσης να γίνει δεκτός, εκτός εάν τουλάχιστον το ένα τρίτο των παρόντων Μερών διατυπώσει αντιρρήσεις. Η αποδοχή και η συμμετοχή παραπτηρών είναι θέμα το οποίο υπόκειται στον εσωτερικό κανονισμό που αναφέρεται στην ως άνω παράγραφο 5.

Άρθρο 14

1. Η Γραμματεία που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 8 της Σύμβασης θα ενεργεί ως Γραμματεία του Πρωτοκόλλου.

2. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 της Σύμβασης για τα καθήκοντα της Γραμματείας και το άρθρο 8 παράγραφος 3 της Σύμβασης σχετικά με τις ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία της Γραμματείας θα ισχύουν κατ' αναλογία και για το Πρωτόκολλο. Η Γραμματεία επιπλέον θα ασκεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 15

1. Το Επικουρικό Οργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και το Επικουρικό Οργανο για την Εφαρμογή, που καθιερώνονται με τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης, θα ενεργούν αντιστοίχως ως το Επικουρικό Όργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και το Επικουρικό Όργανο για την Εφαρμογή του Πρωτοκόλλου. Οι διατάξεις σχετικά με τη λειτουργία των ως άνω δύο φορέων δυνάμει της Σύμβασης ισχύουν κατ' αναλογία για το Πρωτόκολλο. Οι συνεδριάσεις του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και του Επικουρικού Οργάνου για την Εφαρμογή του Πρωτοκόλλου θα πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τις συνεδριάσεις του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και του Επικουρικού Οργάνου για την Εφαρμογή της Σύμβασης.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης που δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετάσχουν ως παραπτηρές στις διαδικασίες οποιαδήποτε συνόδου των επικουρικών φορέων. Όταν οι επικουρικοί φορείς ενεργούν ως επικουρικοί φορείς του Πρωτοκόλλου, οι αποφάσεις βάσει του Πρωτοκόλλου θα λαμβάνονται αποκλειστικά και μόνο από τα Μέρη του.

3. Εφόσον οι επικουρικοί φορείς, που καθιερώνονται με τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης, ασκούν καθήκοντα για θέματα που αφορούν στο Πρωτόκολλο, οποιοδήποτε μέλος του Προεδρείου των ως άνω επικουρικών φορέων που εκπροσωπεί Μέρος της Σύμβασης, το οποίο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών του Πρωτοκόλλου, θα αντικαθίσταται από επιπλέον μέλος, το οποίο θα εκλέγεται από και μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 16

Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, θα εξετάζει το ταχύτερο δυνατόν την εφαρμογή στο Πρωτόκολλο, καθώς και τις απαραίτητες τροποποιήσεις, της πολυμερούς διαβουλευτικής διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 13 της Σύμβασης, με γνώμονα τις αντίστοιχες αποφάσεις που ενδέχεται να λάβει η διάσκεψη των Μερών.

Οποιαδήποτε πολυμερής διαβουλευτική διαδικασία εφαρμοσθεί στο Πρωτόκολλο θα εκτελείται υπό την επιφύλαξη των διαδικασιών και μηχανισμών που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 18.

Άρθρο 17

Η διάσκεψη των Μερών θα ορίζει τις αντίστοιχες αρχές, πρακτικές διαδικασίες, κανόνες και κατευθυντήριες οδηγίες, ιδιαίτερα όσον αφορά στη διακρίβωση, στην αναφορά και στη δυνατότητα υπολογισμού για την εμπορία των εκπομπών. Τα Μέρη του Παραρτήματος Β έχουν τη δύνατότητα να συμμετάσχουν στην εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν δυνάμει του άρθρου 3 του Πρωτοκόλλου. Οποιαδήποτε ανάλογη εμπορία θα είναι συμπληρωματική προς τις ενχώριες δράσεις που αναλαμβάνονται με στόχο να επιτευχθούν οι ποσοτικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του ως άνω άρθρου για τον περιορισμό και τη μείωση των εκπομπών.

Άρθρο 18

Η διάσκεψη των Μερών, ενεργώντας ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου, κατά την πρώτη σύνοδό της θα εγκρίνει τις δέσουσες και αποτελεσματικές διαδικασίες και μηχανισμούς καθορισμού και αντιμετώπισης των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης ενδεικτικού πίνακα επιπτώσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα αίτια, το είδος, το βαθμό και τη συχνότητα της μη συμμόρφωσης. Οποιαδήποτε διαδικασίες και μηχανισμοί που, δυνάμει του παρόντος άρθρου, συνεπάγονται δεσμευτικές επιπτώσεις θα εγκρίνονται με τροποποίηση του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 19

Οι διατάξεις του άρθρου 14 της Σύμβασης, όσον αφορά στη διευθέτηση των διαφορών, θα ισχύει κατ' αναλογία στο Πρωτόκολλο.

Άρθρο 20

1. Οποιαδήποτε των Συμβαλλόμενων Μερών δύναται να υποβάλλει τροποποιήσεις για το Πρωτόκολλο.

2. Οι τροποποιήσεις στο παρόν Πρωτόκολλο θα εγκρίνονται σε τακτική σύνοδο της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου. Το κείμενο οποιασδήποτε προτεινόμενης τροποποίησης για το Πρωτόκολλο θα κοινοποιείται στα Μέρη από τη Γραμματεία τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη σύνοδο κατά την οποία προτείνεται η έγκρισή του. Η Γραμματεία θα κοινοποιεί επίσης το κείμενο οποιωνδήποτε προτεινόμενων τροποποιήσεων στα Μέρη και στους υπογράφαντες τη Σύμβαση και, ενημερωτικά, στον Θεματοφύλακα.

3. Τα Μέρη θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συμφωνήσουν ομοφώνως για οποιαδήποτε προτεινόμενη τροποποίηση στο Πρωτόκολλο. Εάν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες δίχως να επιτευχθεί ομοφωνία, η τροποποίηση είναι δυνατόν να εγκριθεί, εφόσον υπερψηφιστεί από τα τρία τέταρτα των παρόντων Μερών με δικαίωμα ψήφου στη συνεδρίαση. Η εγκριθείσα τροποποίηση θα κοινοποιείται από τη Γραμματεία στον Θεματοφύλακα, ο οποίος θα τη διαβιβάζει σε όλα τα Μέρη προς αποδοχή.

4. Οι πράξεις αποδοχής της τροποποίησης θα κατατίθενται στον Θεματοφύλακα. Κάθε τροποποίηση που εγκρίνεται, σύμφωνα με την ως άνω παράγραφο 3, θα τίθεται σε ισχύ για τα Μέρη που την έχουν αποδεχθεί την ενενηκοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στον Θεματοφύλακα πράξης αποδοχής από τουλάχιστον τα τρία τέταρτα των Μερών του Πρωτοκόλλου.

5. Η τροποποίηση θα τίθεται σε ισχύ για οποιαδήποτε άλλο Μέρος την ενενηκοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατά την οποία το Μέρος αυτό καταθέτει στον Θεματοφύλακα την δική του πράξη αποδοχής για τη συγκεκριμένη τροποποίηση.

Άρθρο 21

1. Τα Παραρτήματα του Πρωτοκόλλου θα συνιστούν συστα-

τικό στοιχείο αυτού και, εφόσον δεν υφίσταται άλλη ρητή πρόβλεψη, τυχόν αναφορά στο Πρωτόκολλο θα λογίζεται παράλληλα ως αναφορά στα Παραρτήματα αυτού. Παραρτήματα που εγκρίνονται μετά από τη θέση σε ισχύ του Πρωτοκόλλου θα περιορίζονται σε καταλόγους, δελτία και οποιοδήποτε υλικό περιγραφικού χαρακτήρα, εφόσον είναι επιστημονικής, τεχνικής, διαδικαστικής ή διοικητικής φύσης.

2. Οποιαδήποτε Μέρος δύναται να διατυπώσει προτάσεις για Παραρτήματα του παρόντος Πρωτοκόλλου και να προτείνει τροποποιήσεις στα Παραρτήματα του Πρωτοκόλλου.

3. Τα Παραρτήματα του Πρωτοκόλλου και οι τροποποιήσεις στα Παραρτήματά του θα εγκρίνονται σε τακτική σύνοδο της διάσκεψης των Μερών που ενεργεί ως σύνοδος των Μερών του Πρωτοκόλλου. Το κείμενο οποιουδήποτε προτεινόμενου Παραρτήματος ή τροποποίησης σε Παράρτημα θα κοινοποιείται στα Συμβαλλόμενα Μέρη από τη Γραμματεία τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη σύνοδο κατά την οποία προτείνεται να εγκριθεί. Η Γραμματεία θα κοινοποιεί επίσης το κείμενο κάθε προτεινόμενου Παραρτήματος ή τροποποίησης σε Παράρτημα, στα Μέρη και τους υπογράφαντες τη Σύμβαση και, ενημερωτικά, στον Θεματοφύλακα.

4. Τα Μέρη θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εγκριθεί ομόφωνα τυχόν προτεινόμενο Παράρτημα ή τροποποίηση σε Παράρτημα. Εάν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες δίχως να επιτευχθεί ομοφωνία, το Παράρτημα ή η τροποποίηση του Παραρτήματος είναι δυνατόν να εγκριθεί εφόσον υπερψηφιστεί από τα τρία τέταρτα των Μερών που είναι παρόντα και διαθέτουν δικαίωμα ψήφου στη συνεδρίαση. Το εγκριθέν Παράρτημα ή τροποποίηση Παραρτήματος θα κοινοποιείται από τη Γραμματεία στον Θεματοφύλακα, ο οποίος θα διαβιβάζει το κείμενο σε όλα τα Μέρη προς αποδοχή.

5. Κάθε Παράρτημα, εκτός του Παραρτήματος Α ή Β, το οποίο εγκρίθηκε και τροποποιήθηκε σύμφωνα με τις ως άνω παραγράφους 3 και 4, θα τίθεται σε ισχύ για όλα τα Μέρη του Πρωτοκόλλου έξι μήνες μετά από την ημερομηνία κοινοποίησης από τον Θεματοφύλακα στα Μέρη της έγκρισης του Παραρτήματος ή της τροποποίησης στο Παράρτημα, εκτός των Μερών που κοινοποιούν γραπτώς στον Θεματοφύλακα εντός της περιόδου αυτής ότι δεν αποδέχονται το Παράρτημα ή την τροποποίηση του Παραρτήματος. Το Παράρτημα ή η τροποποίηση του Παραρτήματος θα τίθεται σε ισχύ για τα Μέρη που αποσύρουν την κοινοποίηση μη αποδοχής την ενενηκοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία παραλαβής από τον Θεματοφύλακα της αντίστοιχης απόσυρσης της εν λόγω κοινοποίησης.

6. Εάν η έγκριση Παραρτήματος ή η τροποποίηση σε Παράρτημα συνεπάγεται τροποποίηση του Πρωτοκόλλου, το Παράρτημα ή η τροποποίηση του Παραρτήματος δεν θα τίθενται σε ισχύ έως ότου τεθεί σε ισχύ η τροποποίηση του Πρωτοκόλλου.

7. Οι τροποποιήσεις των Παραρτημάτων Α και Β του Πρωτοκόλλου θα εγκρίνονται και θα τίθενται σε ισχύ σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 20, με την προϋπόθεση ότι οποιαδήποτε τροποποίηση στο Παράρτημα Β θα εγκρίνεται μόνο με τη γραπτή συγκατάθεση του εμπλεκόμενου Μέρους.

Άρθρο 22

1. Έκαστο Μέρος θα διαθέτει μία ψήφο, υπό την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στην κατωτέρω παράγραφο 2.

2. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης, στα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους, θα ασκούν δικαίωμα ψήφου με ψήφους ισάριθμους προς τον αριθμό των κρατών - μελών τους που είναι Μέρη του Πρωτοκόλλου. Κάθε ανάλογος οργανισμός δεν θα ασκεί το δικαίωμα ψήφου του, εάν κάποιο από τα κράτη - μέλη του ασκεί το δικό του δικαίωμα ψήφου και αντιστρέφωας.

Άρθρο 23

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα είναι ο Θεματοφύλακας του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 24

1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί προς υπογραφή εν όψει επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης από τα κράτη και τους περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών της Σύμβασης. Το Πρωτόκολλο θα τεθεί προς υπογραφή στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη από τις 16 Μαρτίου 1998 έως τις 15 Μαρτίου 1999. Προσχώρηση στο Πρωτόκολλο είναι δυνατή από την ημέρα κατά την οποία έχει λήξει η προθεσμία υπογραφής του. Οι πράξεις επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στον Θεματοφύλακα.

2. Κάθε περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ολοκλήρωσης που καθίσταται Μέρος του Πρωτοκόλλου δίχως οποιοδήποτε των κρατών - μελών του να είναι Μέρος, θα δεσμεύεται από όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρωτόκολλο. Σε περίπτωση ανάλογων οργανισμών, των οποίων είναι ή περισσότερα από τα κράτη- μέλη συγκαταλέγονται μεταξύ των Μερών του Πρωτοκόλλου, ο οργανισμός και τα κράτη - μέλη του θα αποφασίζουν για τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους όσον αφορά στην άσκηση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το Πρωτόκολλο. Σε ανάλογες περιπτώσεις, ο οργανισμός και τα κράτη - μέλη δεν θα επιτρέπεται να ασκούν ταυτόχρονα τα δικαιώματά τους όσον αφορά στο Πρωτόκολλο.

3. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ολοκλήρωσης θα δηλώνουν στις πράξεις επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης το εύρος των αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά στα θέματα που διέπει το παρόν Πρωτόκολλο. Οι οργανισμοί αυτοί θα ενημερώνουν επίσης σχετικά τον Θεματοφύλακα, ο οποίος με τη σειρά του θα ενημερώνει τα Μέρη, για οποιαδήποτε ουσιαστική τροποποίηση του βαθμού των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 25

1. Το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατά την οποία τουλάχιστον 55 Μέρη της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των Μερών του Παραρτήματος I που αντιπροσωπεύουν συνολικά τουλάχιστον πενήντα πέντε τοις εκατό των συνολικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά το 1990 έχουν καταθέσει πράξεις επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

2. Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, «οι συνολικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα το 1990 των Μερών του Παραρτήματος I» σημαίνουν τις ποσότητες που έχουν κοινοποιηθεί κατά ή πριν την ημερομηνία έγκρισης του Πρωτοκόλλου από τα Μέρη του Παραρτήματος I στις πρώτες εθνικές εκθέσεις που υπέβαλλαν σύμφωνα με το άρθρο 12 της Σύμβασης.

3. Για έκαστο των κρατών ή των περιφερειακών οργανισμών οικονομικής ολοκλήρωσης που επικυρώνουν, αποδέχονται, εγκίνουν ή προσχωρούν στο Πρωτόκολλο τηρώντας τις προϋποθέσεις που ορίζει η ως άνω παράγραφος 1 για τη θέση σε ισχύ, το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης της αντίστοιχης πράξης επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

4. Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, οποιαδήποτε πράξη κατατίθεται εκ μέρους περιφερειακού οργανισμού οικονομικής ολοκλήρωσης δεν θα θεωρείται πρόσθετη προς εκείνες που έχουν καταθέσει σχετικά τα κράτη - μέλη του οργανισμού αυτού.

Άρθρο 26

Δεν επιτρέπεται η διατύπωση επιφυλάξεων ως προς το περιεχόμενο του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 27

1. Τρία χρόνια από την ημερομηνία κατά την οποία το Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ για κάποιο Μέρος, το εν λόγω Μέρος μπορεί να αποσυρθεί από το Πρωτόκολλο με γραπτή κοινοποίηση στον Θεματοφύλακα.

2. Οποιαδήποτε ανάλογη απόσυρση θα αρχίσει να ισχύει μετά την εκπνοή ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής από τον Θεματοφύλακα της κοινοποίησης της απόσυρσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που διευκρινίζεται στο κοινοποιούμενο κείμενο της απόσυρσης.

3. Το Μέρος που αποσύρεται από τη Σύμβαση θα θεωρείται ότι αποσύρεται επίσης και από το Πρωτόκολλο.

Άρθρο 28

Το πρωτότυπο του Πρωτοκόλλου, του οποίου το κείμενο στα αραβικά, κινέζικα, γαλλικά, ρωσικά και ισπανικά θεωρείται εξίσου αυθεντικό, θα κατατεθεί στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Κιότο, ενδέκατη Δεκεμβρίου χήλια εννιακόσια ενενήντα επτά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογράφοντες δεσόντως εξουσιοδοτημένοι επισύναψαν τις υπογραφές τους σε αυτό το Πρωτόκολλο στις αναφερόμενες ημερομηνίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Άρεια που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου

Διοξείδιο του άνθρακα (CO_2)

Μεθάνιο (CH_4)

Υποξείδιο του αζώτου (N_2O)

Υδροφθοράνθρακες (HFCs)

Υπερφθοράνθρακες (PFCs)

Εξαφθοριούχο θείο (SF_6)

Τομείς/κατηγορίες πηγών

Ενέργεια

Χρήση καυσίμων

Ενεργειακές βιομηχανίες

Μεταποιητικές βιομηχανίες και κατασκευές

Μεταφορές

Άλλοι τομείς

Άλλοι

Διαφεύγουσες εκπομπές από καύσιμα

Στερεά καύσιμα

Πετρέλαιο και φυσικό αέριο

Άλλα

Βιομηχανικές διεργασίες

Προϊόντα εξόρυξης

Χημικές βιομηχανίες

Παραγωγή μετάλλων

Άλλη παραγωγή

Παραγωγή αλογονανθράκων και εξαφθοριούχου θείου

Χρήση αλογονανθράκων και εξαφθοριούχου θείου

Άλλα

Χρήση διαλυτών και άλλων προϊόντων

Γεωργία

Εντερικές ζυμώσεις

Διαχείριση ζωικών αποβλήτων

Καλλιέργεια ρυζιού

Γεωργικά εδάφη

Προγραμματισμένες πυρκαγιές σε σαβάνες

Καύση γεωργικών υπολειμμάτων

Άλλα

Απόβλητα

Διάθεση στερεών αποβλήτων στο έδαφος

Διαχείριση υγρών αποβλήτων

Καύση απορριμμάτων

Άλλα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Μέρη

Ποσοτικοποιημένη
υποχρέωση περιορι-
σμού ή μείωσης των
εκπομπών

(ποσοστό του βασι-
κού έτους ή της βασι-
κής περιόδου)

Αυστραλία	108
Αυστρία	92
Βέλγιο	92
Βουλγαρία*	92
Καναδάς	94
Κροατία*	95
Δημοκρατία της Τσεχίας*	92
Δανία	92
Εσθονία*	92
Ευρωπαϊκή Κοινότητα	92
Φινλανδία	92
Γαλλία	92
Γερμανία	92
Ελλάδα	92
Ουγγαρία*	94
Ισλανδία	110
Ιρλανδία	92
Ιταλία	92
Ιαπωνία	94
Λετονία*	92
Λιχτενστάιν	92
Λιθουανία*	92
Λουξεμβούργο	92
Μονακό	92
Κάτω Χώρες	92
Νέα Ζηλανδία	100
Νορβηγία	101
Πολωνία*	94
Πορτογαλία	92
Ρουμανία*	92
Ρωσική Ομοσπονδία*	100
Σλοβακία*	92
Σλοβενία*	92
Ισπανία	92
Σουηδία	92
Ελβετία	92
Ουκρανία*	100
Ηνωμένο Βασίλειο της	
Μεγάλης Βρετανίας και	
της Βρετανίας Ιρλανδίας	92
Ηνωμένες Πολιτείες	
της Αμερικής	93

* Χώρες που διέρχονται μεταβατική περίοδο προς την οικονομία της αγοράς.

Άρθρο δεύτερο
Αρμόδια αρχή

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων συντονίζει, στο πλαίσιο της αρμόδιότητάς του, τα συναρμόδια Υπουργεία και ενδεχομένως τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για:

1. την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και του κυρούμενου Πρωτοκόλλου,

2. την εκπόνηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής του Εθνικού Προγράμματος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του κυρούμενου Πρωτοκόλλου.

Άρθρο τρίτο
Εξουσιοδοτήσεις

1. Με κοινές αποφάσεις, που εκδίδονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον(τους) κατά περίπτωση αρμόδιο(ους) Υπουργό(ούς), ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου και του κυρούμενου Πρωτοκόλλου, μεταξύ των οπίων μπορεί να περιλαμβάνεται και η λήψη συμπληρωματικών μέτρων που αφορούν τη σύσταση και συγκρότηση διοικητικών οργάνων, τον καθορισμό των αναγκαίων διαδικασιών και ενδεχομένως τη θέσπιση διοικητικών κυρώσεων.

2. Με κοινές αποφάσεις, που εκδίδονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον(τους) κατά περίπτωση αρμόδιο(ους) Υπουργό(ούς), είναι δυνατόν να ενσωματώνονται ή/ και να θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής των αποφάσεων των Διασκέψεων των Μερών που ενεργούν ως Σύνοδοι των Συμβαλλόμενων Μερών του Πρωτοκόλλου, όπως αποφάσεις με τις οποίες εγκρίνονται τα Παραρτήματα ή οι τροποποιήσεις των Παραρτήμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 21 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο του Πρωτοκόλλου.

3. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, εγκρίνεται το Εθνικό Πρόγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο δεύτερο παράγραφος 2 του νόμου αυτού.

4. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ή του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων θεσπίζεται κάθε αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή και εξειδίκευση του Εθνικού Προγράμματος που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο 3.

Άρθρο τέταρτο

Η προβλεπόμενη στο Παράρτημα Β ποσοτικοποιημένη κοινή υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών-μελών για τον περιορισμό ή μείωση των εκπομπών, ποσοτικοποιείται περαιτέρω μεταξύ των κρατών-μελών με σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου

Άρθρο πέμπτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 25 του Πρωτοκόλλου.”

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Προχωρούμε στη συζήτηση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου «Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς»

Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος για τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου ορίστηκε από τη Νέα Δημοκρατία ο Βουλευτής κ. Μανώλης Κεφαλογιάννης.

Ως ειδικός αγορητής για τη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου ορίστηκε από το Κ.Κ.Ε. ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Χουρμουζάδης.

Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Βαρδίκος έχει το λόγο.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΒΑΡΔΙΚΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, θα θυμάστε τα

προβλήματα που είχαν προκύψει πέρσι, όταν στις εξετάσεις προσομοίωσης των φροντιστηρίων κάποια θέματα είχαν συμπέσει με αυτά των πανελλήνιων εξετάσεων. Οι πανελλήνιες εξετάσεις είναι ένας θεσμός με μεγάλο κύρος, με μεγάλη αξιοπιστία και βρίσκεται πολύ ψηλά στην εκτίμηση των Ελλήνων πολιτών. Έτσι μόλις φέτος ανήγγειλαν τα φροντιστήρια την πρόθεσή τους να επαναλάβουν τα διαγωνισμό, πολύ σωστά η Κυβέρνηση θέλησε να τον εμποδίσει.

Δεν είναι τόσο το γεγονός ότι στους διαγωνισμούς παίρνουν μέρος μόνο οι μαθητές των φροντιστηρίων, που σε τελική ανάλυση μπορεί να κάνουν ότι θέλουν όσον αφορά τους εαυτούς τους, αλλά κυρίως είναι ο περιορισμός των θεμάτων των πανελλήνιων εξετάσεων, αφού η κεντρική επιτροπή των εξετάσεων δεν θα μπορούσε να βάλει θέματα τα οποία θα είχαν πέσει πιο μπροστά στις προσομοίωσεις των εξετάσεων. Εάν γινόταν αυτό σε κάθε φροντιστήριο χωριστά, θα αφορούσε τους φροντιστές και τους μαθητές αυτών των φροντιστηρίων. Όταν όμως αυτό γίνεται σε πανελλήνιο επίπεδο αφορά όλους μας.

Όμως το κατ' επείγον του προβλήματος, δηλαδή η ακύρωση αυτού του διαγωνισμού, συνέπεσε και με ένα απρόβλεπτο. Όταν η Κυβέρνηση έφερε το σχετικό νομοθέτημα στη Βουλή, αντέρασε η Αντιπολίτευση, συμφωνήσεις και το Προεδρείο και δεν κατέστη δυνατή τότε η ψήφιση ενός άρθρου μέσα σε ένα νόμο, άρθρου που θα ακύρωνε αυτές τις εξετάσεις από τα φροντιστήρια. Στη δημοκρατία δεν υπάρχουν αδιέξοδα όμως. Γι' αυτό ο μόνος τρόπος που είχε η Κυβέρνηση ήταν λόγω του κατεπείγοντος και του απροβλέπτου να καταφύγει στο άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος για να περάσει πράξη νομοθετικού περιεχομένου, με την οποία απαγορεύτηκαν οι εξετάσεις. Στη συνέχεια μέσα στο προβλεπόμενο από το Σύνταγμα χρονικό διάστημα των σαράντα ημερών, φέρνει σχετικό νόμο για να επικυρωθεί η πράξη νομοθετικού περιεχομένου.

Είναι ευτύχημα που τα δύο από τα τρία κόμματα της Αντιπολίτευσης συμφωνούν. Θα ήταν καλύτερα αν συμφωνούσε και η Νέα Δημοκρατία. Η σχετική έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους δεν προβλέπει δαπάνες εις βάρος του προϋπολογισμού. Σας καλώ όλους να υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

Πάντως στη συζήτηση στην επιτροπή η Νέα Δημοκρατία δείχνοντας το φιλοφροντιστηριακό της πρόσωπο είπε να αφήσουμε τα φροντιστήρια να κάνουν τη δουλειά τους όπως αυτά έρουν, για να προετοιμάσουν τα παιδιά του ελληνικού λαού. Χθες ακούσαμε από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης το αντιφροντιστηριακής πρόσωπο, για το πώς δηλαδή αντέχουν οι ελληνικές οικογένειες να πληρώνουν τόσα φροντιστήρια. Εδώ διαλέγουμε και παίρνουμε. Μονά ζυγά δικά τους. Το θέμα είναι ότι οι πανελλήνιες εξετάσεις βρίσκονται πολύ υψηλά στις συνειδήσεις των Ελλήνων πολιτών και οφείλουμε να τις διατηρήσουμε εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Τη συνεδρίασή μας παρακολουθούμε από τα άνω δυτικά θεωρεία αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αιθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα «180 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και τρεις δάσκαλοι από το 7ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαρία Κόλλια-Τσαρούχα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, οπωσδήποτε οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, που προβλέπονται από το Σύνταγμα, αποτελούν μορφή κατ' εξαίρεση νομοθετικής διαδικασίας, η οποία εφαρμόζεται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης, όπως μας λέει το άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος και δεύτερον, σε συνδυασμό με την εφαρμογή του νόμου για την κατάσταση πολιορκίας με σκοπό την αντιμετώπιση επειγουσών αναγκών ή την αποκατάσταση της λειτουργίας των συνταγματικών θεσμών άρθρο 48 παράγραφος 5 του Συντάγματος.

Η σημερινή πρός κύρωση πράξη από την Κυβέρνηση θεωρείται ότι εμπίπτει στο άρθρο 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

Είναι όμως σαφές ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει όπως ακριβώς έχουμε εκθέσει και σε άλλη σχετική συζήτηση στη Βουλή, διότι μεταξύ των άλλων δεν υφίστατο το απρόβλεπτο. Εφόσον το προηγούμενο έτος εφαρμόστηκε απ' τα φροντιστήρια υπήρχε μεγάλος χρόνος για να έλθουμε με κανονική νομοθετική διαδικασία. Απ' την άλλη όμως, η καταφυγή σε αναγκαστικά και έκτακτα μέτρα προκειμένου να ρυθμιστούν κάποιες ανορθόδοξες καταστάσεις, είναι φανερό ότι αποδεικνύει την έλλειψη της καλής λειτουργίας των θεσμοθετικών διαδικασιών.

Οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, όταν φτάνουν σε εκπαιδευτικά αδιέξοδα λόγω της ασκούμενης εκπαιδευτικής πολιτικής τους, επιστρατεύουν τις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. Ήδη τρεις φορές τα τελευταία δυόμισι χρόνια, κύριε Πρόεδρε, έχουν εκδοθεί τέτοιες πράξεις μετά από ισάριθμες αστοχίες και σφάλματα της εκπαιδευτικής πολιτικής και οι δύο κυρώθηκαν με αντίστοιχους νόμους, ενώ η τρίτη επιδιώκεται με την παρούσα συνεδρίαση.

Η πρώτη πράξη 4/12/99 αφορούσε την ομαλή λειτουργία των σχολείων προτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία προέβλεπε τότε την αυτεπάγγελτη ποινική δίωξη όσων προβαίνουν σε καταλήψεις σχολικών κτιρίων. Υπενθυμίζω ότι οι καταλήψεις τότε είχαν προκληθεί από τις αντιδράσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας για το v.2525/97.

Η δεύτερη πράξη 24/2/2000 προέβλεπε την αναβολή του διαγωνισμού του ΑΣΕΠ για την πρόσληψη εκπαιδευτικών, ο οποίος είχε οριστεί για τις 31/5/2000. Ακόμα, με την ίδια πράξη αφαιρέθηκε από το σχετικό διαγωνισμό η πραγματοποίηση δοκιμασίας δεξιοτήτων. Υπενθυμίζεται ότι οδηγήθηκε η Κυβέρνηση τότε στη ρύθμιση εκείνη λόγω αδυναμίας της να εξασφαλίσει την αναγκαία κτηριακή και τεχνική υποδομή για το διαγωνισμό και, δεύτερον, για να προετοιμάσει την άρτια πραγματοποίηση της δοκιμασίας των δεξιοτήτων, όπως αυτό δηλώνεται ρητά στο κείμενο της σχετικής πράξης νομοθετικού περιεχομένου.

Η τρίτη πράξη η σημερινή, 19/4, την οποία σήμερα καλούμαστε να κυρώσουμε, αναφέρεται στην απαγόρευση πραγματοποίησης από τα φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς εξεταστικών δοκιμασιών ή προσομοιώσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο κατά το πρότυπο διεξαγωγής των εξετάσεων στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα. Προσομοιώση σημαίνει μίμηση συμπεριφοράς ενός συστήματος ή ενός μέρους συμπεριφοράς από ένα άλλο σύστημα. Η μίμηση μπορεί να λάβει τη μορφή ενός μοντέλου της πιθανόν και τελείως αφηρημένου, το οποίο μπορεί να χειριστεί ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής, όπως είναι π.χ. η προσομοιώση στην πλοήγηση ενός αεροσκάφους.

Η προσομοιώση λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση χρησιμοποιείται για την εξοικείωση των υποψήφιων με το σύστημα των πανελλαδικών εξετάσεων και έτσι αμβλύνεται το αίσθημα του φόβου μπροστά στο άγνωστο, μετριέται το επίπεδο των γνώσεων των υποψήφιων μαθητών και εντοπίζονται οι πιθανές ελλείψεις γνώσεων ή παραλείψεων, ενώ παρέχεται και η ανάλογη ενίσχυση τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ισχυρισμός ότι η προσομοιώση ανισότητες μεταξύ των μαθητών ανατρέπεται από την πραγματική ανισότητα που υφίσταται έτσι και αλλιώς στο εκπαιδευτικό μας σύστημα μεταξύ των μαθητών, αυτών που έχουν τη δυνατότητα να τύχουν φροντιστηριακής υποστήριξης να παρακολουθήσουν και ιδιαίτερα μαθήματα και των μαθητών που δεν έχουν αυτήν τη δυνατότητα.

Μήπως δεν αληθεύει η σκέψη κάποιου συναδέλφου όταν συζητήθηκε το σχέδιο νόμου στην επιτροπή, που έλεγε ότι εφόσον μπαίνει ζήτημα απαγόρευσης της προσομοιώσης, δεν πρέπει να καταργήσουμε και την εν δυνάμει προσομοιώση που συντελείται καθημερινά από τον Τύπο, από τις εφημερίδες;

Όλες οι εφημερίδες με ξεχωριστά ένθετα, ιδιαίτερα όταν πλησιάζει ο καιρός των εξετάσεων και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, βάζουν θέματα και τα δημοσιοποιούν, τα επεξεργάζονται. Άλλα δεν πιστεύω ότι κάποιος σκέπτεται σοβαρά να απαγορέψει αυτό το πράγμα.

Πόσο άραγε ισχύει ο ισχυρισμός ότι οι εξετάσεις προσομοιώσης δημιουργούν αρνητικές συνθήκες ως προς την ισότιμη

πρόσβαση των παιδιών στις εξετάσεις, την ώρα που ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα πάσχει από το δήθεν κοινό επίπεδο σπουδών; Την ώρα που απομακρυσμένα σχολεία της περιφέρειας λειτουργούν έως και τα Χριστούγεννα χωρίς εκπαιδευτικούς και χωρίς βιβλία; Την ώρα που το ίδιο το Υπουργείο, διά των παραλείψεων, του διαιωνίζει την ανισότητα;

Ο ισχυρισμός ότι η προσομοίωση ενδέχεται να περιορίσει τις επιλογές της κεντρικής επιτροπής των εξετάσεων είναι αβάσιμος και από την άλλη καταδεικνύει ιδιαίτερη τη χρεοκοπία του εκπαιδευτικού συστήματος, διότι η εξεταστέα ύλη, μετά από τις συνεχείς περικοπές, έχει περιοριστεί σε μεγάλο βαθμό, έτσι ώστε να καθίσταται πλέον δυσχερής, έως πολλές φορές αδύνατη, η επιλογή ικανού αριθμού σοβαρών θεμάτων.

Αν το κράτος επιδείκνυε την απαιτούμενη ωριμότητα και δεν ήταν εκδικητικό, θα έπρεπε να πραγματοποιεί το ίδιο την προσομοίωση των εξετάσεων. Έτσι θα βοηθούσε μαθητές και εκπαιδευτικούς, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Ας μελετήσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σοβαρά τη μεγάλη απήχηση και την αναγνώριση που έτυχε πέρυσι η προσομοίωση και στους συμμετέχοντες μαθητές, καθηγητές και στους γονείς. Αν σήμερα πιθανολογείται, ίσως αύριο θα είναι μια πραγματικότητα μέσω του διαδικτύου.

Τελικά, κύριοι συνάδελφοι, τα φροντιστήρια τα χρειαζόμαστε μόνο για να τα φορολογούμε, για να περιορίζουν την ανεργία και να καλύπτουν απλά τα κενά του συστήματος ή θέλουμε την πλήρη και ειλικρινή περιθωριοποίησή τους;

Τα φροντιστήρια θα υπάρχουν και δεν γινόμαστε, κύριοι συνάδελφοι, υποστηρικτές τους. Απλώς αναγνωρίζουμε και παραδέχόμαστε την υπάρχουσα κατάσταση, γιατί όλοι έχουμε στα σπίτια μας μικρούς μαθητές, όλοι έχουμε παιδιά που πέρασαν ή θα περάσουν από εξετάσεις και γνωρίζουμε πόσα χρήματα ξεδεύει ο καθένας από εμάς για την -δυστυχώς ή ευτυχώς- φροντιστηριακή τους υποστήριξη. Θα υπάρχουν, λοιπόν, αυτά τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα όσο το εκπαιδευτικό μας σύστημα θα καλλιεργεί αυτές τις ανάγκες και δεν θα τις καλύπτει.

Αν θέλουμε να είμαστε ουσιαστικοί, ας αγωνιστούμε ώστε η δημόσια εκπαίδευση να δώσει πραγματικά δείγματα οργάνωσης και αναβάθμισης. Αυτός είναι ο μόνος στόχος μας. Η κατάξιωση του δημόσιου σχολείου, γιατί οι περισσότεροι από εμάς, κύριε συνάδελφε και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε βγει από δημόσια σχολεία.

Δυστυχώς φαίνεται ότι η Κυβέρνηση δεν μπορεί να ξεχάσει το ιδεολογικό της παρελθόν και υπόβαθρο και γι' αυτό και καταδικάζει οποιαδήποτε θετική ιδωτική πρωτοβουλία. Μετά και την ψήφιση αυτής της διάταξης είναι επόμενο ότι κάποια στιγμή θα αναμένουμε και τη νέα ανάλογη ρύθμιση, η οποία πιθανόν θα απαγορεύει την κατ' οίκον χρήση και ηλεκτρονικών υπολογιστών, διότι, όπως είπα και προηγουμένως, μέσω του διαδικτύου πολύ πιθανόν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί -και γίνεται και θα γίνεται- η προσομοίωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αφού η εκπαιδευτική πολιτική των τελευταίων ετών έχει στρέψει τη μέγιστη πλειοψηφία των μαθητών στα φροντιστήρια, ας τα αφήσουμε -το ξαναλέω, ας τα αφήσουμε- τελικά να κάνουν τη δουλειά τους για όσο χρόνο θα χρειάζεται να υπάρχουν στην εκπαιδευτική μας πραγματικότητα, αφού το κράτος είναι ανίκανο να κάνει τη δική του.

Αλίμονο αν ένας δημόσιος φορέας δεν μπορεί να κάνει κάτι λόγω του δημόσιου χαρακτήρα -που το φέρνει όμως σε πέρας ένας ιδιωτικός φορέας- να το απαγορεύει με νόμο και με τη σημερινή πρωτοβουλία την οποία συζητούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέχως μας υπενθυμίζει τις δυσλειτουργίες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Από τη μία πλευρά, το 1/3 των δαπανών για την παιδεία καταλήγουν στην ιδιωτική εκπαίδευση, ιδιωτικά σχολεία πάσης φύσεως -και το φαινόμενο αυτό καθίσταται ιδιαίτερα οξύ στο λύκειο- ενώ οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζουν στη χώρα μας τη μεγαλύτερη πλέον ανεργία σε όλη την Ευρώπη. Και πώς να μη συμβαίνει αυτό, όταν, όπως έχει διαπιστωθεί, αναφορικά με την εισαγωγή στην

τριτοβάθμια εκπαίδευση, η επιλογή των τμημάτων από τους υποψήφιους είναι πολύ περιορισμένη και άκρως παραδοσιακή.

Αυτό το γεγονός υποδηλώνει ίσως αφ' ενός την έλλειψη εναυσμάτων και πληροφόρησης των υποψήφιών και αφ' ετέρου περιχαράκωση του εκπαιδευτικού συστήματος και απομάκρυνσή του από τον κοινωνικό και οικονομικό περίγυρο.

Το δηλώσαμε και στην επιτροπή, το δηλώνουμε και σήμερα ότι καταψήφιζουμε το παρόν σχέδιο νόμου και την κύρωση της πράξης νομοθετικού περιεχομένου της 19/4/2002, αλλά στηρίζουμε τη δημόσια εκπαίδευση και θέλουμε περισσότερα κονδύλια γι' αυτήν, ώστε περισσότερα Ελληνόπουλα να τύχουν μεγαλύτερης, καλύτερης και υψηλού επιπέδου μόρφωσης, της μόρφωσης που τους αξίζει.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, δεν είμαστε αυτοί που με την εκπαιδευτική μας πολιτική τα τελευταία χρόνια διογκώσαμε τη φροντιστηριακή εκπαίδευση των μαθητών. Δυστυχώς η υποτίμηση του δημόσιου σχολείου συνεχίζεται, οι ελλειψίει στην υποδομή του και στον εξοπλισμό του υπάρχουν ακόμη, οι ελλειψίει στις λειτουργικές δαπάνες και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συνεχίζονται.

Εμείς πιστεύουμε ότι η προσομοίωση είναι ένας καλός τρόπος για την καλύτερη προετοιμασία των παιδιών μας που ετοιμάζονται για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, κάτι που, όπως είπα πριν, μπορεί να γίνει και μέσα σε σχολείο. Είναι αλήθεια ότι σε κανέναν δεν αρέσουν τα φροντιστήρια, επιβαρύνουν τις τσέπες πολλών ελληνικών οικογενειών, τα δημιουργήσεις όμως το αδηφάγο εξεταστικό σύστημα.

Αν το Υπουργείο, κύριε Υπουργέ, κύριε Πρόεδρε, ήθελε να εξαφανίσει αυτήν την κατάσταση, ο μόνος τρόπος είναι να εξαλείψει τους λόγους για τους οποίους αυτά δημιουργήθηκαν και γιγαντώθηκαν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Συναπισμός της Αριστεράς και της Προόδου ορίζει ως Κοινοβουλευτικό του Εκπρόσωπο την κα Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Το λόγο έχει ο κ. Χουρμουζάδης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχαμε δηλώσει στην επιτροπή ότι θα ψηφίζουμε αυτήν την πράξη νομοθετικού περιεχομένου και θα μπορούσα στημέρα επαναλαμβάνοντας μονολεπτικά τη δήλωσή μας που να μη συνεχίσω. Πάντοτε όμως ένα νομοσχέδιο, όσο και αν εμφανίζεται με ένα επίπεδο ρυθμίσεων και διατάξεων, δίνει κάποιες αφορμές που ένας Βουλευτής υπεύθυνος για μια τοποθέτηση εδώ μπορεί να εκμεταλλευτεί για να τοποθετηθεί σε ορισμένα γενικά παράλληλα θέματα. Έτσι, πολύ συνοπτικά, θα αναφερθώ και εγώ, όπως η προηγούμενη κυρία συνάδελφος αναφέρθηκε γενικά.

Το ένα θέμα είναι η ανισότητα που υπαινίσσεται ή, εν πάσῃ περιπτώσει, περιγράφεται ότι οι προσομοιωτικές ασκήσεις δημιουργούν μια ανισότητα ανάμεσα στους μαθητές, μια και δεν έχουν δυνατότητα όλοι να φοιτήσουν σε φροντιστήρια.

Θα συμφωνήσω και εγώ με το επιχείρημα της κυρίας συνάδελφου ότι η ανισότητα υπάρχει στα πράγματα της εκπαίδευσής μας. Ήδη όλες αυτές οι μεταρρυθμίσεις του τελευταίου καιρού όχι μόνο αποκατέστησαν την ισότητα αλλά αντίθετα δημιούργησαν συνθήκες ανισότητας ανάμεσα στα σχολεία της περιφέρειας και του κέντρου.

Εάν επισκεφτεί κάποιος ένα σχολείο και μιλήσει με μαθητές της περιφέρειας, μιας μικρής κωμόπολης, από την άποψη της στέγης και κάνει το ίδιο με τους μαθητές μιας μεγάλης πόλης, θα δει τη διαφορά. Και δεν είναι τελικά μόνο διαφορά συμμετοχής του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και διαφορά δυνατότητας προσέγγισης ή συμμετοχής σε δυνατότητες προετοιμασίας.

Το άλλο που μου έκανε εντύπωση είναι ότι αυτές οι προσομοιωτικές ασκήσεις περιορίζουν τη δυνατότητα εξαγωγής θεμάτων από την κεντρική επιτροπή γενικών εξετάσεων. Είναι δυνατόν ένα τέτοιο επιστημονικό όργανο να δεσμεύεται ή να παγιδεύεται σε μια τέτοια δραστηριότητα των φροντιστηρίων; Είναι δυνατόν ένα τέτοιο επιστημονικό όργανο να μη βρει έναν τρόπο έστω και απλώς όσον αφορά το σύστημα της εξαγωγής

των θεμάτων και να εξαρτάται από το τι θα κάνουν τα φροντιστήρια;

Φοβούμαι, κύριε Υπουργέ, ότι αν δεν βρείτε έναν τρόπο, ώστε να ενισχύσετε την Κ.Ε.Γ.Ε. στον τομέα αυτόν της εξαγωγής θεμάτων, θα βρεθούμε μπροστά σε άλλο κατεπείγον και άλλο απρόβλεπτο.

Γ' αυτό ίσως και η Κ.Ε.Γ.Ε. θα πρέπει να αποτελέσει κάποια στιγμή το αντικείμενο μιας φροντίδας από το Υπουργείο, ώστε να καταστεί ένα όργανο ευέλικτο, επιστημονικά θεμελιωμένο και ικανό να αντιμετωπίσει τα φροντιστήρια.

Καταλήγοντας σ' αυτήν την παρατήρηση με τη λέξη «φροντιστήρια», αφού συζητάμε αυτήν τη στιγμή δραστηριότητες φροντιστηρίων σημαίνει ότι τα φροντιστήρια υπάρχουν. Άρα, δηλαδή, έρχεται αυτή η πράξη του νομοθετικού περιεχομένου να απαγορεύσει μία δραστηριότητα. Είναι επομένως, έμμεσα αποδεκτό από το Υπουργείο ότι υπάρχουν τα φροντιστήρια. Όπως έλεγα σε μία περίπτωση, όταν υπάρχει μία φιλόπτωχος αδελφότης, της οποίας κυρίως προϊστάται μία κυρία, σημαίνει ότι έμμεσα δεχόμαστε πως υπάρχουν φτωχοί, άρα πρέπει να υπάρχουν και οι φίλοι των φτωχών αυτών.

To κατεπείγον: Ήδη έχει ζημειωθεί αυτό το θέμα. Μα πέρσι έγινε η προσομειωτική δραστηριότητα των φροντιστηρίων. Άρα, δεν ήταν κατεπείγον. Θα μπορούσε το Υπουργείο και το απρόβλεπτο να αποφύγει και το κατεπείγον. Δηλαδή θα μπορούσε έγκαιρα, τελικά, να επεξεργαστεί το θέμα και να εμφανιστεί στη Βουλή με ένα νομοσχέδιο που θα είχε μία ευρύτητα και όχι αυτήν τη στενότητα που προβλέπεται ακόμη και σε καταστάσεις πολιορκίας.

Η αύξηση των φροντιστηρίων: Είχα πει και στην επιτροπή –ο κύριος Υπουργός το αρνήθηκε– ότι, σύμφωνα με στατιστικές προσεγγίσεις του θέματος, τα φροντιστήρια έχουν αυξηθεί. Είπε ότι έχουν μειωθεί εξαιτίας της ενισχυτικής διδασκαλίας που προβλέπεται από τους μεταρρυθμιστικούς νόμους και μάλιστα αναφέρθηκε σε ένα αριθμό εκατό χιλιάδων φοιτητών που φοιτούν. Έχω τη δυνατότητα να βρίσκομαι πολύ κοντά σε καθηγητές συναδέλφους της μέσης εκπαίδευσης και αυτοί με έχουν διαβεβαιώσει ότι αυτά τα προγράμματα δεν λειτουργούν σωστά. Μπορεί ο αριθμός αυτός να είναι εκατό χιλιάδες δηλαδή των μαθητών που φοιτούν σ' αυτά τα προγράμματα. Άλλα και αυτά τα προγράμματα έχουν τελικά απολιθωθεί από άποψη διαδικασίας, από άποψη εμπλοισμού, και αποτελούν τελικά δομές απολιθωμένες, μάλιστα μέσα σε ένα σύστημα που θα έπρεπε να έχει μία ευελιξία εκσυγχρονιστική και προσαρμοστική των νέων δεδομένων της γνώσης.

Γ' αυτό επαναλαμβάνω: Επειδή ακριβώς πιστεύουμε ότι αυτή η απαγόρευση των προσομειωτικών ασκήσεων αίρει μία ανώμαλη κατάσταση στο πλαίσιο των εξετάσεων, ωστόσο, κύριε Υπουργέ, είναι μία παιδική ασπιρίνη και δεν διορθώνει τα προβλήματα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η κα Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερίναρη έχει το λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Όπως είχε δηλώσει ο Πρόεδρος του κομματός μας και στην επιτροπή, θα κυρώσουμε αυτήν την πράξη νομοθετικού περιεχομένου, αλλά μας δίδεται η ευκαιρία να πούμε κάποια πράγματα για το μεγάλο πρόβλημα της εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Η προσομείωση εξετάσεων που διεξάγουν τα φροντιστήρια είναι η κορυφή του παγόβουνου μιας ανορθόδοξης σχέσης, ενδεχομένως και διαπλοκής, μεταξύ του δημόσιου σχολείου και των φροντιστηρίων. Είμαστε υποχρεωμένοι να το κρίνουμε αυτό εκ του αποτελέσματος. Οι μισοί μαθητές εκδιώκονται από το λύκειο και βέβαια οι οικονομικά ασθενέστεροι. Βέβαια, όσοι απ' αυτούς δεν εκδιώκονται από το εκπαιδευτικό σύστημα, οδηγούνται σε σχολές κατάρτισης σε μικρή ηλικία, οι οποίες όμως σχολές είναι αμφιβόλου ποιότητας, αφού υποβαθμίζονται δραματικά ακόμη και σε σχέση με τα προϋπάρχοντα τεχνικά λύκεια. Για να γίνουν αυτά δυνατά, τα γενικά λύκεια αποποιούνται κάθε μορφωτικού χαρακτήρα, μετατρεπόμενα σε εξεταστήρια, κέντρα επιλογής και φροντιστήρια που διδάσκουν την τεχνική των εξετάσεων.

Με άλλα λόγια η μόρφωση ως δημόσιο και κοινωνικό αγαθό,

για κάθε άνθρωπο προσωπικά και για την κοινωνία στο σύνολό της, αμφισβητείται στην πράξη. Και ακόμα αντί της μόρφωσης -ιδίως του πολιτισμού- ως καλλιέργειας γνώσεων με κριτικό και σφαιρικό τρόπο για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, προβάλλεται μία εντελώς περιοριστική αντίληψη που ρίχνει το βάρος κυρίως στην κατάρτιση, που από μόνη της περισσότερες φορές έχει ημερομηνία λήξεως.

Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής συνιστούν σημαντική εγκατάλειψη της ανάγκης για κοινωνικό λύκειο, ενώ ταυτόχρονα -θεωρώντας ότι ικανοποιούν ανάγκες της αγοράς- ουσιαστικά υπονομεύουν τις δυνατότητες ολόπλευρης ανάπτυξης της κοινωνίας.

Ας έρθουμε στο συγκεκριμένο ζήτημα. Το βασικό πρόβλημα εδώ είναι η μετατροπή των λυκείων σε κέντρα επιλογής για ανώτατη εκπαίδευση και αποποίηση του μορφωτικού τους ρόλου. Τα λύκεια δεν ήταν πάντα έτσι. Τα τελευταία χρόνια όμως αυτό που πραγματικά βαραίνει στη λειτουργία των λυκείων είναι οι εξετάσεις για την εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση. Αυτό είναι το πεδίο θεωρούμενης των φροντιστηρίων. Φέτος, τη Μεγάλη Παρασκευή και το Μεγάλο Σάββατο τα φροντιστήρια ήταν σε πλήρη λειτουργία.

Έγκυροι υπολογισμοί εκτιμούν ότι σε κάθε λογής φροντιστήρια οι γονείς πληρώνουν από την τσέπη τους ποσά όσα περίπου ένας προϋπολογισμός για την εκπαίδευση. Δεν μπορεί τελικά να υπάρξει απεμπλοκή σχολείων- φροντιστηρίων χωρίς την απεμπλοκή του λυκείου από τις εισαγωγικές εξετάσεις για την ανώτατη εκπαίδευση.

Εμείς λέμε να αφήσουμε ήσυχο το λύκειο, ώστε να βρει το μορφωτικό του χαρακτήρα, ώστε να μη φθάσουμε να έχουν εκδωχθεί οι μισοί μαθητές πριν τελειώσουν το λύκειο. Αυτό είναι ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα της εκπαίδευσής μας. Οι όποιες διαδικασίες κατάταξης για τις σχολές μεγάλης ζήτησης πρέπει να γίνουν έχων και μακριά από το λύκειο. Πρέπει να σωθεί το σχολείο. Αυτό είναι το πρωταρχικό ζήτημα. Η προσομοίωση εξετάσεων από τα φροντιστήρια ήταν μία φυσιολογική τελική εκδήλωση της διαπλοκής σχολείων-φροντιστηρίων. Το Υπουργείο Παιδείας είχε πέρυσι έγκαιρα προειδοποιηθεί για τους κινδύνους. Τα γεγονότα ξεπέρασαν κάθε επιφύλαξη.

Ο συναπισμός προσβλέπει σε μία εναλλακτική πολιτική για αυτά τα πολύ σοβαρά θέματα της παιδείας. Ο σκληρός πυρήνας εναλλακτικής πολιτικής για την παιδεία είναι η δημιουργία ολοκληρωμένων πολιτών με βαθιά μόρφωση και κριτική σκέψη, με ικανότητα για συνεργασία και με διάθεση να αφισθητούν, να κρίνουν και να δημιουργούν. Δεν είναι καινούρια αυτή η πολιτική. Είναι η πρόταση της Αριστεράς από τις αρχές του 20ου αιώνα.

Βασικός άξονας αυτής της εναλλακτικής πολιτικής για την κοινωνία μας σήμερα είναι μία ενιαία δωδεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, που θα παρέχεται ως δημόσιο αγαθό σε όλους χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς, εξασφαλίζοντας για όλους τους μαθητές μία ευρεία μορφωτική βάση και θα τους επιπρέπει να παρακολουθούν τις ταχύτατα μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της κοινωνίας μας.

Πρόθεσή μας δεν ήταν με αυτήν τη σύντομη τοπιθέτηση να δημοσιοποιήσουμε τις απόψεις μας για τα πολύ μεγάλα θέματα της παιδείας και τη σχέση τους με την κοινωνία. Πρόθεσή μας είναι να συμβάλουμε στη διαμόρφωση μίας μάχιμης, συλλογικής πολιτικής και πολιτισμικής αντίληψης, που αντιλαμβάνεται τη μόρφωση ως δημόσιο και κοινωνικό αγαθό για κάθε άνθρωπο προσωπικά αλλά και για την κοινωνία στο σύνολό της, αναδεικνύοντας πως στα θέματα της παιδείας η Αριστερά αποτελεί την κατ' εξοχήν μεταρρυθμιστική δύναμη της κοινωνίας.

Στα πλαίσια των παραπάνω και γι' αυτό το ελάχιστο που γίνεται εδώ σήμερα, είμαστε υπέρ της κύρωσης της πράξης νομοθετικού περιεχομένου για την απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από τα φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η σειρά των ομιλητών είναι η εξής σύμφωνα με τον Κανονισμό: Θα μιλήσει πρώτος ο κ. Ταλιαδούρος, δεύτερος ο κ. Μάνος και τρίτος ο κ. Ψαχαρόπουλος.

Ο κ. Ταλιαδούρος έχει το λόγο για οκτώ λεπτά. Ορίστε, παρακαλώ.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο αποδεικνύεται για μια ακόμη φορά ότι η Κυβέρνηση για να καλύψει σφάλματα, παραλειψεις και αστοχίες της εκπαιδευτικής της πολιτικής καταφεύγει σε έκτακτα μέτρα και ρυθμίσεις. Μετά τις αλλεπάλληλες αλλαγές επί αλλαγών διατάξεων νόμων, που η ίδια η Κυβέρνηση και συνχρά οι ίδιοι οι Υπουργοί ψήφισαν, ερχόμαστε σήμερα να νομοθετήσουμε με πράξεις νομοθετικού περιεχομένου για ένα τόσο σημαντικό θέμα, όπως είναι η εκπαιδευση στον τόπο μας.

Λυπούμαι που θα το πω αλλά η εκπαιδευτική πολιτική δεν μπορεί να ασκείται και να στηρίζεται σε ρυθμίσεις τέτοιας μορφής. Η αναβάθμιση και η βελτίωση της εκπαιδευτικής πολιτικής, της δημόσιας εκπαίδευσης -που είναι και το ζητούμενο- δεν μπορεί να γίνεται με μέτρα που αποπνέουν προχειρότητα. Γιατί πρόχειρη και εμβαλωματικό χαρακτήρα είναι η σημειρινή λύση που επιχειρεί να δώσει η Κυβέρνηση σε ένα θέμα που ανέκυψε με δική της ευθύνη. Γιατί πρόχειρότητα αποτελεί το γεγονός ότι πέρσι, που ανέκυψε το πρόβλημα, η επιτροπή εξετάσεων είχε βάλει θέμα, που ήδη είχε τεθεί από τα φροντιστήρια. Η ευθύνη λοιπόν δεν είναι των φροντιστηρίων, γιατί αυτά κάνουν τη δουλειά τους. Είναι της Κυβέρνησης, η οποία δεν κάνει καλά τη δουλειά της κι έτσι επιχειρεί σήμερα με διατάξεις αυτής της μορφής να μεταθέσει τις δικές της ευθύνες.

Σε ό,τι αφορά στη διαδικασία της προσομοίωσης, θα ήθελα να σημειώσω ότι αυτή εντάσσεται στη διαδικασία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που αναγνωρίζεται και από το Σύνταγμα και από τους νόμους στην αρμοδιότητα και των φροντιστηρίων. Ούτε ανταγωνίζεται ούτε πλήττει το κύρος ή την αντικειμενικότητα των πανελλήνιων εξετάσεων. Αυτή, επαναλαμβάνω, πλήττεται από την προχειρότητα με την οποία η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει τα θέματα της δημόσιας εκπαίδευσης στην πατρίδα μας. Άλλωστε είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη και είναι στο πλαίσιο της ελευθερίας της παιδείας και η ελευθερία της διδασκαλίας των δασκάλων κι η επιλογή των μεθόδων και των τρόπων εκείνων που θεωρούν καταλληλότερους για την προετοιμασία των μαθητών. Με τη ρύθμιση που εισάγετε, κύριε Υπουργέ, πλήττεται και αυτή η ελευθερία.

Οι λόγοι που επικαλείστε δεν μας πείθουν. Ο πρώτος λόγος που επικαλείστε στην εισηγητή σας έκθεση περί μη ισότιμης πρόσβασης των μαθητών στις εξετάσεις δεν ισχύει, αφού όλοι οι μαθητές δημιούριων και ιδιωτικών φροντιστηρίων έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν σ' αυτές τις εξετάσεις προσομοίωσης, οι οποίες άλλωστε είναι προαιρετικές. Η ανισότητα δημιουργείται μεταξύ εκείνων των μαθητών που έχουν τη δυνατότητα να λάβουν φροντιστηριακή εκπαίδευση και υποστήριξη κι εκείνων που δεν έχουν αυτήν τη δυνατότητα. Γ' αυτήν τη διάκριση όμως έχετε ευθύνες με την πολιτική που ακολουθείτε.

Και ο δεύτερος ισχυρισμός σας, ότι δηλαδή περιορίζεται η κεντρική επιτροπή εξετάσεων στην επιλογή των θεμάτων, αποδεικνύει τρανταχτά τη δική σας κυβερνητική ευθύνη. Και την αποδεικνύει γιατί; Γιατί με τα αλλοπρόσαλλα μέτρα που κατά καιρούς έχετε λάβει έχετε συρρικνώσει τόσο ασφυκτικά την εξεταστέα ύλη, ώστε και η κριτική ικανότητα των σπουδαστών και των υποψήφιων φοιτητών περιορίζεται και ενισχύεται η απομνημόνευση.

Νομίζω, λοιπόν, ότι εκείνο το οποίο έχει χρεοκοπήσει είναι το σύστημα επιλογής και αυτό επιχειρείτε να καλύψετε. Έτσι, η λογική που επικρατεί είναι η ισοπέδωση προς τα κάτω όλων. Αφού δεν μπορείτε να βελτιώσετε την παιδεία, να καταστρέψετε ό,τι υπάρχει.

Νομίζω, λοιπόν, ότι η δική σας πολιτική δημιούργησε την ανάγκη των φροντιστηρίων. Μόνο με τολμηρά και γενναία μέτρα που ανατρέπουν αυτήν την ανάγκη θα δώσετε λύσεις. Και αν ενδιαφέρεστε και για την καλύτερη προετοιμασία των σπουδαστών, γιατί δεν δημιουργείτε διαδικασίες προσομοίωσης μέσα στα σχολεία, ώστε οι μαθητές, οι αυριανοί φοιτητές και σπουδαστές, να μπορούν μέσα από το δημόσιο σύστημα να προετοιμάζονται κατά τον καλύτερο τρόπο γι' αυτές τις εξετάσεις;

Γ' αυτούς τους λόγους δεν ισχύουν οι ισχυρισμοί σας για την

ανάγκη μέτρων νομοθετικού περιεχομένου και γι' αυτό δεν θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Μάνος έχει το λόγο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αρχίσω με δύο παρατηρήσεις μου. Η πώρτα είναι δυσάρεστη, η δεύτερη ευχάριστη. Έχω την εντύπωση, την πεποίθηση, ότι αργά αλλά σταθερά ο κ. Ευθυμίου εξελίσσεται στο χειρότερο Υπουργό Παιδείας στην περίοδο της Μεταπολίτευσης.

Και πρέπει να ομολογήσω ότι σ' αυτό εξεπλάγην, διότι όταν ανέλαβε Υπουργός περίμενα πολύ καλύτερα πράγματα εκ μέρους του.

Η δεύτερη παρατηρήση και έκπληξη μου επίσης, είναι θετική. Διάβαζα χθες στα «ΝΕΑ» ότι η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού έχει καταλάβει ότι ο κ. Ευθυμίου έχει μπει σε στραβό δρόμο. Χθες τα «ΝΕΑ» έγραψαν «Γκάλοπ της V-PRC: επτά στους δέκα θεωρούν ότι χειροτέρεψε η κατάσταση τα τελευταία δύο χρόνια». Με άλλα λόγια αυτό το οποίο συμβαίνει και διαπιστώνων εγώ, δεν το διαπιστώνω μόνο εγώ, αλλά φαίνεται ότι το διαπιστώνουν επτά στους δέκα Έλληνες. Καταθέτω στα Πρακτικά το άρθρο αυτό της εφημερίδας «ΝΕΑ» για να υπάρχει αυτό το στοιχείο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Στέφανος Μάνος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν άρθρο της εφημερίδας «ΝΕΑ», το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πρέπει να σας πω το εξής: Θεωρώ την αιταγόρευση πραγματοποίησης προσομοίωσης εξετάσεων προϊόν -κυριολεκτώπαρανούκης εμπνεύσεως, αντάξιας ίσως του Μάο της μορφωτικής επανάστασης ή του Πολ-Ποτ. Αυτοί ίσως μπορούσαν να σκεφτούν κάτι τέτοιο. Ίσως γι' αυτό άλλωστε η ρύθμιση αυτή συγκεντρώνει και την επιδοκιμασία των κομμάτων της Αριστεράς. Θα έλεγε κανείς ότι ο κ. Ευθυμίου έχει αναλάβει μόνος του να δημιουργήσει με τα νομοθετήματά του ένα είδος αριστερού μετώπου. Το επεχείρησε ήδη αυτό την άλλη φορά, με τη μονιμοποίηση των ιδιωτικών εκπαιδευτικών και τώρα το συνεχίζει με το σημερινό.

Πάντως για μένα ένας φαίνεται να είναι ο σκοπός του Υπουργείου. Η απαξίωση της ιδιωτικής παιδείας και η εξομάλυνση όλων προς τα κάτω. Μόνο σ' αυτό μπορεί να αποβλέπει αυτή η ρύθμιση. Προσπαθεί δηλαδή να κάνει πιο δύσκολη την εισαγωγή στα ΑΕΙ ορισμένων παιδιών, όσων έλαβαν μέρος σε δοκιμαστικές εξετάσεις. Πρέπει τώρα να σας κάνω και την εξής παρατήρηση: Αν δείτε στην πράξη νομοθετικού περιεχομένου πρώτος-πρώτος, υπογράφει ο κ. Χριστοδούλακης, ο οποίος στα λόγια και σε κάθε ευκαιρία υποστηρίζει την ιδιωτική οικονομία. Σας βεβαιώνω ότι ελπίζω τα διεθνή πρακτορεία να διανείμουν τη σημερινή ρύθμιση όπως είναι γραμμένη με την υπογραφή Χριστοδούλακη, για να επαυξήσουν την αξιοπιστία του και να ανοίξουν τις πόρτες να γίνουν ιδιωτικές επενδύσεις στην Ελλάδα. Δεν χρειάζεται καλύτερη ρεκλάμα απ' αυτό για τον κ. Χριστοδούλακη. Να κυκλοφορήσει με την υπογραφή του αυτή η ρύθμιση.

Τονίστηκαν ήδη από την εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας και από τον κ. Ταλιαδούρο ορισμένα από τα σημεία της πράξης νομοθετικού περιεχομένου. Στην παράγραφο 3 προσδιορίζεται ως λόγος της αιταγόρευσης το γεγονός ότι η πραγματοποίηση των προσομοιώσεων περιάγει σε δυσμενέστερη θέση όσους δεν παρακολουθούν φροντιστήρια -δηλαδή επειδή κάποιος δεν παρακολουθεί φροντιστήριο θα είναι σε δυσμενέστερη θέση από εκείνον που το παρακολούθησε- με αποτέλεσμα να μην μπορούν να διεκδικήσουν επί ίσοις όροις την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ομολογείτε λοιπόν πανηγυρικά μ' αυτόν τον τρόπο ότι οι προσομοιώσεις είναι αποτελεσματικός τρόπος προετοιμασίας των μαθητών για εξετάσεις. Λέσι, αφού έκανες προσομοίωση, είσαι περισσότερο σε θέση να πας καλά από κάποιον άλλο. Άρα, ομολογεί το Υπουργείο ότι η προσομοίωση βοηθάει το παιδί να πάει καλά. Ταυτόχρονα δηλώνεται ότι αυτό το γεγονός δημιουργεί άνισες συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των υποψήφιών.

Είναι λοιπόν απολύτως σαφές ότι κατά την αντίληψη του

Υπουργείου Παιδείας, η έννοια του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των υποψήφιών δεν είναι αυτό που νομίζαμε, ότι δηλαδή κάτω από διαφανείς και όμοιες συνθήκες κρίνονται οι ικανότητες, οι γνώσεις και ο βαθμός προετοιμασίας των μαθητών, αλλά ότι οι υποψήφιοι πρέπει να προετοιμάζονται στον ίδιο βαθμό. Δεν μετρά τον υποψήφιο όπως ήταν, αλλά προσπαθώ να κάνω τον υποψήφιο να έχει προετοιμαστεί με τον ίδιο τρόπο. Αν αυτό άμας, κύριοι συνάδελφοι –εσείς που ετοιμάζεστε να ψηφίσετε– είναι σωστό, τότε πρέπει το Υπουργείο να προχωρήσει σε απαγόρευση λειτουργίας των φροντιστηρίων γενικά, αφού είναι αυτονόητο ότι όσοι παρακολουθούν φροντιστήριο, έστω και χωρίς προσομοιώσεις εξετάσεων βρίσκονται σε ευμενέστερη θέση απ' αυτούς που δεν παρακολουθούν μαθήματα σε φροντιστήρια και έτσι νοθεύεται ο «υγής» ανταγωνισμός.

Επαναλαμβάνω ότι το Υπουργείο απαγορεύει την προσομοίωση, διότι –λέει– όποιος περάσει την προσομοίωση θα είναι μπροστά από τον άλλον. Μα, το ίδιο ισχύει και για το φροντιστήριο! Δεν είναι έστι; Διαφορετικά δεν θα πήγαινε ο κόσμος στο φροντιστήριο! Γιατί λοιπόν δεν καταργείται το φροντιστήριο; Βέβαια, για να είναι συνεπής με όλη αυτήν τη λογική, δεν αποκλείεται μετά παρέλευσης έξι μηνών ο κ. Ευθυμίου να κάνει και αυτό το βήμα! Δεν αποκλείει κανείς τίποτα!

Πρέπει να σας πω –το είπαν και οι ομιλητές της Νέας Δημοκρατίας– ότι εδώ έχουμε και κατάφωρη παραβίαση σειράς άρθρων του Συντάγματος. Υπάρχει το ατομικό δικαίωμα παροχής και λήψης ιδιωτικής παιδείας, που προστατεύεται σαφώς από τα εξής άρθρα: Το άρθρο 5 παράγραφος 1 αναφέρει «ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας», το άρθρο 14 παράγραφος 1 αναφέρει «ελευθερία διαδόσεως των γνώσεων και των στοχασμών του καθενός», το άρθρο 16 παράγραφος 1 αναφέρει «ελευθερία της διδασκαλίας», το άρθρο 16 παράγραφος 8 αναφέρει «δικαίωμα ίδρυσης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων».

Ακόμα πρέπει να σας πω ότι σε καμία διάταξη του Συντάγματος δεν μπορεί να συναχθεί ότι η έννοια της ισότητας ή οιδήποτε άλλο επιτρέπει να περιοριστεί αυτό το δικαίωμα, που μόλις σας περιέγραψα.

Είναι δύσκολο να προσφύγει κάποιος στο Συμβούλιο της Επικρατείας εναντίον αυτής της ρύθμισης, διότι για να προσφύγει πρέπει πρώτα κάποιος να παραβεί τη διάταξη. Εάν την παραβεί, θα του αφαιρεθεί η άδεια. Ελπίζω να βρεθεί κάποιος «καμικάζι» από τους φροντιστές και να προσφύγει. Και αφού προσφύγει εκεί, ενδεχομένως να προσφύγει και στο δικαστήριο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη. Δεν έχω την παραμοκρή αμφιβολία ότι θα δικαιωθεί!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εντάξει, κύριε Μάνο. Συνεχίστε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Είναι απολύτως προφανές ότι αυτή η νομοθετική ρύθμιση στρέφεται κατά της ιδιωτικής παιδείας και κατατείνει στην απειλώση της. Όμως ο στόχος δεν είναι να περιέλθουν τα παιδιά σε δυσμενέστερη θέση –εκείνα τα παιδιά που δεν έχουν πρόσβαση στην ιδιωτική εκπαίδευση– αλλά, όταν συγκρίνεται το επίπεδο στο οποίο έχουν καταντήσει τη δημόσια παιδεία με το επίπεδο της ιδιωτικής παιδείας, να μην περιέρχονται σε δύσκολη θέση η Κυβέρνηση και ο Υπουργός Παιδείας!

Θα ήθελα όμως να τελειώσω με το εξής: Ποια είναι η λογική του Υπουργείου; Η λογική του Υπουργείου είναι ότι εφόσον το παιδί πάει στο φροντιστήριο έχει αυτήν την εξέταση και ένα άνισο προτέρημα έναντι των άλλων. Και θέλω να συνεχίσω αυτήν τη λογική. Ετοίμασα μια τροπολογία στο πνεύμα του κ. Ευθυμίου για να την καταθέσω. Θα σας τη διαβάσω σε υπόμνημα αμέσως. Την προτείνω, ως συμπλήρωμα, εάν δεν αποσυρθεί η παρανοίκου περιεχομένου πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Είναι μια λογική συμπλήρωση στη «λογική» του κ. Ευθυμίου. Μη νομίσετε δηλαδή ότι αυτό που θα σας πω είναι η δική μου πρόταση!

Η προσθήκη είναι η εξής: «Έχοντας υπόψη το γεγονός ότι πολλοί μαθητές προετοιμάζομενοι για τις εξετάσεις εισαγωγής σε τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μελετούν συστηματικά και για αρκετές ώρες την ημέρα περιάγοντας έτσι σε

δυσμενέστερη θέση τους μαθητές, οι οποίοι κατά τον ίδιο χρόνο διασκεδάζουν στις καφετέριες με αποτέλεσμα να μην μπορούν να διεκδικήσουν επί ίσοις όροις την εισαγωγή τους σε τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προτείνεται όλοι οι υποψήφιοι για τις εξετάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην περνούν υποχρεωτικώς τεσσερις ώρες ημεροήσων σε καφετέριες, που γι' αυτό το σκοπό θα οριστούν από τον Υπουργό Παιδείας. Με προσδικό διάταγμα ιδρύεται ειδικό σώμα ενόπλων παιδονόμων, το οποίο θα είναι αρμόδιο για την εφαρμογή αυτής της διάταξης».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αυτή είναι η λογική της πράξης νομοθετικού περιεχομένου! Αυτή και μόνο αυτή! Καθίστε λογικά και σκεφτείτε τι κάνατε, τι έκανε ο κ. Ευθυμίου. Μήπως νομίζετε ότι στην πράξη θα αποφευχθούν τέτοιου είδους δοκιμές; Το ξέρετε ότι το International Baccalaureate, το οποίο ενδεχομένως θα πάρουν τα παιδιά του κ. Ευθυμίου που είναι στο ιδιωτικό Κολέγιο Αθηνών, προβλέπει πέντε δοκιμαστικές εξετάσεις; Πέντε φορές κάνει τη δοκιμασία! Το SAT στις Ηνωμένες Πολιτείες που δίνεται ετησίως σε εκατοντάδες εκατομμύρια παιδιά, δημιουργεί το ίδιο εξετάσεις προσομοίωσης.

Η Ελλάδα θα έχει αυτό το μοναδικό προνόμιο της απαγόρευσης!

Γ' αυτό –επαναλαμβάνω– θα ήθελα αυτή η πράξη να αποκτήσει τη μεγαλύτερη δυνατή διεθνή δημοσιότητα, για «να γελάσει και το παρδαλό κατσίκι»!

Σας καταθέτω, μάλιστα, και την τροπολογία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Στέφανος Μάνος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να δώσω μία απάντηση στον κύριο Μάνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

Ο κύριος Υπουργός έχει δικαίωμα να μιλήσει για πέντε λεπτά, γιατί παρεμβαίνει στη μέση της διαδικασίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι ο κ. Μάνος μάλλον δεν έχει καταλάβει το θέμα, γιατί δεν το γνωρίζει. Θα ήθελα, λοιπόν, να κάνω μερικές διευκρινίσεις. Η πρώτη μου διευκρίνιση είναι η εξής: Ο κ. Μάνος έχει την αίσθηση ότι απαγορεύεται στο ιδιωτικό φροντιστήριο να υποβάλει κάποιος τα παιδιά σε εξετάσεις, να τους δώσει ασκήσεις, να τους υποβάλει σε διαγώνισμα, να κάνει προσομοίωση. Δεν πρόκειται όμως περί αυτού! Δεν είστε καλά ενημερωμένοι!

Κατά δεύτερο λόγο, θα ήθελα να πω ότι δεν έθεσε κανείς θέμα ότι το φροντιστήριο –είτε όπως λειτουργεί σήμερα, δηλαδή μόνο με αυτό το νομικό πλαίσιο που υπάρχει– βρίσκεται υπό διωγμό. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει! Συμβαίνει, όμως, κάτι διαφορετικό και εκεί εντοπίζεται το λάθος σας. Θα ήθελα, λοιπόν, να σας εξηγήσω ότι στο επίπεδο της λειτουργίας του ιδιωτικού σχολείου ή του ιδιωτικού φροντιστηρίου ισχύει ότι ίσχυε όλα τα χρόνια. Δεν συμβαίνει κάτι άλλο! Εκείνο, όμως που συνέβη αυτή τη φορά –πέρυσι και φέτος– είναι να κάνουν αυτές τις εξετάσεις –για τις οποίες εσείς είπατε ότι συμβαίνουν αλλού, αλλά συμβαίνουν και εδώ– όχι στο χώρο του φροντιστηρίου ή του ιδιωτικού σχολείου, αλλά λέει ότι το συνδικαλιστικό όργανο των φροντιστών θέλει με δικά του θέματα για όλη την Ελλάδα να στήσει ένα μηχανισμό, για να στέλνει θέματα και εξετάσεις, με αποτέλεσμα να φύγουν τα παιδιά από τα φροντιστήρια και να ακολουθήσουν διαδικασίες άλλου χαρακτήρα! Περί αυτού πρόκειται!

Θέλω να κάνω αυτή τη διευκρίνιση, γιατί σας άκουσα με πολλή προσοχή και, επειδή ξέρω ότι αντιμετωπίζετε με το δικό σας τρόπο –που εγώ πιστεύω ότι δεν είναι σωστός, αλλά είναι ο δικός σας τρόπος– θέλω να έχετε τα δεδομένα στοιχεία για να τοποθετηθείτε πάνω στο θέμα.

Άρα, λοιπόν, δεν πρόκειται περί αφαίρεσης δυνατότητας που

υπήρχε μέχρι τώρα, όσον αφορά στα διαγωνίσματα, στις εξετάσεις του φροντιστηρίου, στις ασκήσεις, στην εξάσκηση και, γενικότερα, σε οπιδήποτε προβλέπεται. Αυτό είναι το θέμα και νομίζω ότι εκεί κάνετε λάθος και εσείς και άλλοι συνάδελφοι που μπορεί να πιστεύουν ότι βρίσκεται η ιδιωτική εκπαίδευση υπό διωγμό. Δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, αλλά η υποκατάσταση πανελλαδικών εξετάσεων -που είναι δικαίωμα και υποχρέωση και οφείλει να το πειρφωρούρει η πολιτεία- δεν μπορεί να γίνεται έτσι ευκαιριακά από κάποιους που αποφάσισαν κάποια μέρα σε συνδικαλιστικό επίπεδο να δημιουργήσουν πρόβλημα σε όλη την Ελλάδα και να χωρίσουν τα παιδιά.

Γ' αυτό, λοιπόν, έκανα αυτήν την παρέμβαση προκειμένου να ενημερωθείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Ψαχαρόπουλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ύστερα απ' αυτά που είπε ο κύριος Υφυπουργός, θα ήθελα να αρχίσω λέγοντας και προσθέτοντας κάτι στην τροπολογία του κ. Μάνου. Δεδομένου ότι έτσι είναι τα πράγματα και είναι μόνο το οργανωτικό αυτό το οποίο ανησυχεί το Υπουργείο Παιδείας, η τροπολογία θα έπρεπε να λέει ότι από την επόμενη εξεταστική χρονιά το Υπουργείο Παιδείας θα κάνει εξετάσεις προσομοίωσης. Τότε θα ήμασταν όλοι ικανοποιημένοι.

Υπάρχουν, όμως, σοβαρότερα θέματα. Αυτό το νομοσχέδιο θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως «ου γαρ οίδας τι ποιούσι». Είναι πραγματικά απίστευτο! Αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση ως κάτι που έρχεται στη Βουλή με κατεπείγουσα ανάγκη. Κύριε Υφυπουργέ, συγγνώμη, εδώ «ο κόσμος καίγεται», όλοι γνωρίζουν την κατάσταση της παιδείας στην Ελλάδα, είμαστε οι τελευταίοι των τελευταίων, όλες οι οικογένειες το ξέρουν. Και εσείς φέρατε την προσομοίωση με κατεπείγοντα χαρακτήρα; Δεν βρήκατε να φέρετε κάτι άλλο πιο σημαντικό το οποίο θα βελτιώσει την επίδοση των παιδιών;

Αυτό το νομοσχέδιο, όπως και όλα όσα έχετε φέρει σ' αυτήν τη Βουλή, αυτά τα δύο χρόνια υποβιβάζει το επίπεδο της εκπαίδευσης. Το ξέρω ότι έχετε την καλή θέληση, αλλά δεν σκεφθήκατε ποτέ το τι αποτελέσματα έχουν αυτά τα νομοσχέδια που φέρνετε.

Όσον αφορά στο συγκεκριμένο νομοθέτημα, θα ήθελα να πω ότι αυτό είναι και ψευδές. Κανένα από τα επιχειρήματα, τα οποία χρησιμοποιούνται στην εισηγητική έκθεση δεν ισχύει. Όσον αφορά στο κύρος των εξετάσεων, αναφέρεται ότι αυτό μειώνεται. Μα συμβαίνει το αντίθετο. Ακριβώς επειδή αυτές οι εξετάσεις έχουν μεγάλο κύρος, τα φροντιστήρια τους δίνουν αυτήν τη σημασία.

Όσον αφορά αυτούς που δεν πηγαίνουν φροντιστήριο και είναι σε μειονεκτική θέση, αυτό ομολογεί ότι τα φροντιστήρια κάνουν μια καλή δουλειά. Αυτό γιατί δεν το λέτε; Αυτό που κάνετε είναι να κατεβάζετε το επίπεδο. Αν πραγματικά ενδιαφέρεστε γι' αυτούς που δεν πηγαίνουν στο φροντιστήριο γιατί είναι φτωχοί, τότε θα έπρεπε να τους ενισχύσετε οικονομικά, ώστε να πάνε κάπου για να μάθουν και να ανέβουν στο επίπεδο των άλλων. Θα μπορούσαν, ίσως, να πάνε φροντιστήριο! Γιατί όχι;

Πρέπει να βελτιώσει το δημόσιο σχολείο, βεβαίως. Τα αγγλικά και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα μαθευτούν καλύτερα μέσα στο δημόσιο σχολείο, όπως λειτουργεί σήμερα, παρά σε ένα φροντιστήριο ή σε μια ιδιωτική σχολή! Γιατί δεν βελτιώνετε αυτά τα πράγματα, αντί να ασχολείσθε με προσομοιώσεις;

Άμεσο παράδειγμα είναι τα χρήματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου. Γιατί δεν δίνετε μερικά απ' αυτά τα χρήματα στις φτωχές οικογένειες, για να διαλέξουν σε ποιο φροντιστήριο ή ιδιωτικό σχολείο θα πάνε τα παιδιά, αντί οι ίδιοι να προσπαθείτε να κάτετε σε τάξεις ενισχυτική διδασκαλία; Αυτοί, έχουν καλύτερη κρίση -και συγγνώμη που θα το πω- απ' αυτήν του Υπουργείου Παιδείας, εφόσον έρουν τι ζητάνε;

Με αυτό το νομοσχέδιο πετροβολάτε την παιδεία. Και αυτό συνεχίζεται. Θα ήθελα να θυμίσω μερικά άλλα πράγματα, μια που είμαστε εδώ και έχουμε το χρόνο. 'Όλοι αναφέρόμαστε στις δαπάνες για την παιδεία, αλλά δεν είναι μόνο οι δαπάνες που είναι οι χαμηλότερες, είναι και οι επιδόσεις που είναι οι χαμηλότερες. Είμαστε σε επίπεδο αφρικανικών χωρών, Μεξικού

και Βραζιλίας.

Γιατί μας λέτε ότι οι διεθνείς οργανισμοί μας εξυμνούν; Μας εξυμνούν επειδή είμαστε στην ποσότητα από τους πρώτους και έχουμε πολλούς φοιτητές; Γιατί δεν ασχολούμαστε με το πώς χρησιμοποιούνται αυτοί οι απόφοιτοι και με το γιατί έχουμε αυτό το επίπεδο ανεργίας; Έχουμε αυτό το επίπεδο ανεργίας, διότι βάζετε τα παιδιά να σπουδάσουν αυτό που θέλει ο υπολογιστής του Υπουργείου Παιδείας και όχι αυτό που θέλουν τα παιδιά ή η αγορά.

Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι τρεις στους τέσσερις που σπουδάζουν, δεν σπουδάζουν το αντικείμενο που θέλουν. Γιατί; Αυτοί ξέρουν καλύτερα τι θέλουν. Οι αποκεντρωμένες αποφάσεις είναι πολύ καλύτερες από τις κεντρικές. Αυτό το ξέρουμε και έχει αποδειχθεί παντού.

Το ότι οι ιδιώτες ξοδεύουν περισσότερο στα φροντιστήρια για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση απ' ότι ξοδεύει το κράτος, είναι κάτι που πρέπει να μας ευχαριστεί ή να μας δυσαρεστεί; Σκεφθήκατε ποτέ αυτό; Σκεφθήκατε γιατί οι οικογένεις ξοδεύουν; Γιατί έχει γίνει μια ανάγκη.

Επαναλαμβάνω ότι πρέπει να δώσετε την ευκαιρία σ' αυτούς, που δεν έχουν χρήματα για τα φροντιστήρια, να πάνε φροντιστήριο. Γιατί δεν το κάνετε αυτό; Θα είχε μια φοιβερή απήχηση στον κόσμο και νομίζω ότι θα σας έδινε ψήφους και στήριξη. Γιατί προσπαθείτε με απαγορεύσεις και λεπτομερειακούς νόμους να ρυθμίσετε κάτι, το οποίο δεν ρυθμίζεται; Οι νόμοι σας έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα απ' αυτό που καλή τη πίστει προσπαθείτε να κάνετε.

Αναφέρθηκε από τους συναδέλφους του Συνασπισμού ότι πολλοί απ' αυτούς που πηγαίνουν στο γυμνάσιο, δεν τελεώνουν το λύκειο. 'Έχουμε μεγάλη διαρροή'. Γιατί δεν προσπαθείτε να κόψετε αυτή τη διαρροή; Γιατί προσπαθείτε να φέρετε ως κατεπείγουσα ανάγκη ένα νομοσχέδιο, που επιτίθεται στα φροντιστήρια, αντί να σταματήσετε τη σχολική διαρροή;

Λέτε ότι σήμερα μπαίνουν περισσότεροι απόφοιτοι του λυκείου και τελικά θα μπουν όλοι στη τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ναι, θα μπούνε, αλλά σε τι είδους τριτοβάθμια εκπαίδευση; 'Έχουμε αναλογιστεί ποιο είναι το επίπεδο της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης;

'Έχετε το ΔΙΚΑΤΣΑ να σας λέει αν κάποιος που σπουδάσει σε ένα παράρτημα του Χάρβαρντ, είναι ισοδύναμος με αυτόν του ελληνικού AEI. Μα, αστειεύσθε; Πρέπει να αντιστραφούν τα πράγματα. Το ΔΙΚΑΤΣΑ πρέπει να λέει αν οι απόφοιτοι των ελληνικών AEI, να μην ονομάσουν μερικά, είναι ισοδύναμοι των ένων, παραδείγματος χάρη αν είναι ισοδύναμοι του DEREE ή αν ένα μεταπτυχιακό είναι ισοδύναμο της ALBA. Γιατί δεν αντιστρέφετε το ρόλο του ΔΙΚΑΤΣΑ;

Ανωτατοποιήσατε τα TEI και ξοδεύετε για κάθε φοιτητή TEI το 1/3 αυτών που ξοδεύετε για κάθε φοιτητή AEI. Είναι δυνατό ποτέ να παράγετε μια ποιοτική εκπαίδευση με αυτά τα χρήματα τα οποία δαπανάτε; Γιατί δεν ελευθερώνετε λίγο το σύστημα;

Περιττό να πω ότι λάθος αναφέρθηκε στις εφημερίδες προχθές ότι η Ελλάδα είναι τέταρτη στον κόσμο στην εξαγωγή φοιτητών. Η Ελλάδα είναι πρώτη στον κόσμο στην εξαγωγή φοιτητών, διότι έχουμε περίπου τους ίδιους φοιτητές στο εξωτερικό με τις Ινδίες, πενήντα χιλιάδες, αλλά οι Ινδίες έχουν ένα δισεκατομμύριο κόσμο. Εμείς είμαστε έντεκα εκατομμύρια. Είμαστε όχι μόνο πρώτοι, αλλά κατά παρασάγγας πρώτοι. Γιατί παραπτείται αυτό; Ποιος το έκανε; Δεν το έκαναν οι άνθρωποι, το Υπουργείο το έκανε. Το ξέρετε ότι πολλοί απόφοιτοι των TEI και μερικοί των AEI πηγαίνουν σε εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, για να μάθουν κάτι και να βγουν στην αγορά;

Αν θέλετε να κάνετε κάτι, πρέπει να φέρετε ένα νόμο, ο οποίος να φθάνει στη ρίζα του κακού. Μη φέρνετε επιφανειακούς νόμους που ασχολούνται με λεπτομέρειες, όπως οι προσομεώσεις.

Βέβαια το κακό για όλα αυτά προέρχεται από το άρθρο 16 του Συντάγματος, που έχει βάλει ένα μονοπάλιο για δωρεάν και δημόσια ανωτάτη εκπαίδευση, κάτι το οποίο είναι με τους νόμους της φυσικής αδύνατο. Δεν γίνεται. Προσπαθείτε, λοιπόν, να τους βάλετε όλους μέσα σε μια υποβαθμισμένη εκπαίδευση και στέλνετε το 1/3 των φοιτητών να σπουδάσουν στο

εξωτερικό.

Ο ελληνικός λαός σας παρακαλεί να φέρετε κάποτε ένα νόμο ουσιαστικό, όχι κάτι που να ασχολείται με συνδικαλιστικά θέματα, υπερωρίες ή αν θα παίρνουν 30 ή 40,02 ευρώ οι εξεταστές. Φέρτε ένα νόμο που να αλλάξει κάτι στην παιδεία προς το καλύτερο. Αυτό δεν το έχουμε δει, ακόμα, κύριε Υφυπουργέ. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θα έλεγα να δώσουμε πρώτα το λόγο στον κ. Κεφαλογιάννη, επειδή έχει ήδη μιλήσει για λίγο ο κύριος Υπουργός...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Πρέπει να απαντήσει στους εισηγητές, κύριε Πρόεδρε. Εγώ θα είμαι πολύ σύντομος μετά τον Υφυπουργό και ας κλείσει στο τέλος ο κύριος Υφυπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Εντάξει, όπως θέλετε.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πάντα έχει ενδιαφέρον όταν συζητάμε για την παιδεία και για την εκπαίδευση και με τις διαφορετικές μας εκτιμήσεις και προσεγγίσεις και με τη επίθετα που πιθανόν χρησιμοποιούμε, μερικές φορές άδικα, όπως σήμερα ο κ. Μάνος για τον κ. Ευθυμίου, που χρησιμοποίησε τόσο εύκολα πάρα πολλές λέξεις, οι οποίες ανήκουν στα επίθετα και όχι στα ουσιαστικά.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Τι είπα;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Μετά από τη διεκρίνιση που έκανα νωρίτερα, θέλω να πω το εξής. Όλοι μας θέλουμε να προσεγγίσουμε την ποιοτική παιδεία, μια εκπαίδευση η οποία να μην υπολείπεται έναντι των υπόλοιπων ανεπτυγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τους οποίους συμπορευόμαστε και όλοι μας επιδιώκουμε με τις προτάσεις μας, τις ιδέες μας, τις απόψεις μας, με τη στάση μας να έχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα.

Σίγουρα η παιδεία σε εθνικό μέγεθος απαιτεί από όλους μας σοβαρότητα, ευθύνη, ευαισθησία, υπευθυνότητα, αλήθεια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αν υπάρχουν προβλήματα θα τα αποκρύψουμε. Θα είμαι ο τελευταίος που θα πω ότι δεν υπάρχουν ή ότι η παιδεία δεν έχει ανάγκη μέριμνας και φροντίδας, αλλαγών και θα έλεγα κάθε φορά ανάγκη περισσότερης βελτίωσης του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Είναι γεγονός όμως ότι προχωρεί πολλές φορές η Αντιπολίτευση -και θέλω να το πω, και αυτό συνεχίζεται πολλαπλασιαστικά μέσα από τα Μέσα Ενημέρωσης- στη λογική ανάδειξης ενός προβλήματος, και περιγραφής του ή από ενδιαφέρον -μερικές φορές δήθεν θα πω εγώ σε κάποιες περιπτώσεις- από όπου προκύπτει ένας απαξιωτικός λόγος, ένας υπονομευτικός λόγος στην ανάδειξη των προβλημάτων. Έτσι δημιουργείται μια θολή εικόνα, που δεν εκφράζει βέβαια την πραγματικότητα, όσον αφορά την πραγματική διάσταση που έχει η παιδεία και η εκπαίδευση στη χώρα μας.

Έτσι, λοιπόν, δημιουργείται πολλές φορές η αίσθηση στον Έλληνα πολίτη, μέσα από τον πολλαπλασιαστικό λόγο των μέσων ενημέρωσης, ότι πρόκειται για ένα απαξιωμένο, διαλυμένο σχολείο, ένα σχολείο το οποίο δεν μπορεί να δώσει τίποτα στην ελληνική κοινωνία, με αποτέλεσμα να ανοίγει ο δρόμος για την επέλαση των ιδιωτικών, που είναι τόσο καλά, όπως περγράφουν κάποιοι.

Η αλήθεια δεν είναι έτσι. Εμένα ως Υφυπουργό Παιδείας, επειδή τα σχολεία, και τα δημόσια και ιδιωτικά, φιλοξενούν Ελληνόπουλα, με ενδιαφέρει όλα να είναι καλά και θα προσπαθήσω προς κάθε κατεύθυνση να έχουμε ό,τι καλύτερο. Τέτοιες όμως αφοριστικές αντυλήψεις, που διαμορφώνουν όρους μέσα από την απαξιώση, μέσα από την αναληθή εικόνα, δεν νομίζω ότι πρέπει να συνεχιστούν, δήθεν στη λογική ανάδειξης των προβλημάτων.

Σήμερα το δημόσιο ελληνικό σχολείο φιλοξενεί το 95% του μαθητικού πληθυσμού της χώρας. Αλίμονο αν οι περιγραφές που κάνει πολλές φορές η Αντιπολίτευση είναι αλήθεια. Τότε σημαίνει ότι τα Ελληνόπουλα δεν μπορούν να σταθούν πουθε-

νά. Αυτό λέγεται πολλά χρόνια, αλλά τα αποτελέσματα είναι πολύ διαφορετικά.

Θα σας δώσω ένα δείκτη. Σε ηλικίες από είκοσι πέντε έως τριάντα πέντε ετών έχουμε τον καλύτερο δείκτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό είναι το ένα.

Δεύτερον, όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, έχουμε από τους πιο υψηλούς δείκτες. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν προβλήματα ή δεν θέλουμε να βελτιώσουμε το σχολείο. Σίγουρα θέλουμε τις νέες τεχνολογίες και το γνωρίζετε. Και εγώ θα ήθελα στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων να καθίσουμε να συζητήσουμε, να πληροφορήσουμε, να έχουμε την πραγματική εικόνα, να ακούσουμε πραγματικά τις προτάσεις, να ακούσουμε και να βελτιώσουμε, να εμπλουτίσουμε αυτό το πρόγραμμα, το οποίο υλοποιούμε, αλλά δεν μπορεί να κινούμαστε σε μία λογική μόνο αντιπαράθεσης και πολλές φορές δημιαγωγικού χαρακτήρα.

Γνωρίζουμε ότι υπάρχει πρόσθετη διδακτική στήριξη που φιλοξενεί εκατό χιλιάδες παιδιά και είναι προσφορά προς τη νέα γενιά. Καταπολέμα τις εκπαιδευτικές ανισότητες και δίνει ευκαιρίες και δυνατότητες σε παιδιά από κοινωνικά στρώματα που δεν έχαν την ευκαιρία να μετέχουν σε αυτά τα προγράμματα. Έχουμε την ενισχυτική διδασκαλία που δίνει τη δυνατότητα σε παιδιά που έχουν δυσκολίες να αποκτήσουν περισσότερη γνώση με μέριμνα και φροντίδα μέσα από το δημόσιο σχολείο. Είναι υπαρκτά αυτά και τα εισπράττε σήμερα η ελληνική οικογένεια.

Προχωρώ πιο κάτω. Μιλάμε για τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτήρια, τα οποία είναι καινούρια σχολεία με δυσκολίες και προβλήματα, αλλά δεν είναι οι παλιές επαγγελματικές τεχνικές σχολείος, που ήταν στο περιθώριο της εκπαίδευσης. Είναι σύγχρονα σχολεία όχι του περιθώριου, αλλά είναι επιλογής και δεν είναι σχολεία που πάει ο αδύνατος μόνο. Θα το επιλέγουν γι' αυτό που δίνει, πολλές και μοντέρνες ειδικότητες, αυτές που ζητάει η αγορά εργασίας και που θέλει η κοινωνία μας. Άρα, λοιπόν, δεν είναι αυτό που περιγράφετε με τόση δυσκολία πολλές φορές.

Εγώ θα ήθελα να προχωρήσω. Σήμερα λειτουργούν χίλια επτακόσια πενήντα σχολεία ολοήμερα δημοτικά, που είναι προσφορά προς την ελληνική οικογένεια και ιδιαίτερα στους δύο εργαζόμενους γονείς. Λειτουργούν χίλια περίπου νηπιαγωγεία ολοήμερα, τα οποία είναι και αυτά προσφορά. Δεν είναι αλήθεια ότι έχουμε δεκαοκτώ πανεπιστήμια στη χώρα μας και αναπτύσσονται και άλλα; Ότι έχουμε ένα ανοικτό πανεπιστήμιο, δεκατέσσερα τεχνολογικά ιδρύματα, διακόσια πενήντα μεταπτυχιακά, ογδόντα πέντε χιλιάδες θέσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που θα καταπολεμήσει αυτό που είπατε τη μετανάστευση; Δεν είναι όλα αυτά προσπάθειες που κάνουμε όλοι μαζί, ως ελληνικός λαός, ως πολιτεία για να μην έχουμε τη μετανάστευση που είναι οικονομική και κοινωνική πληγή και μάλιστα πολλές φορές σε πανεπιστήμια αμφιβόλου δυνατότητας να δώσουν συγκρότηση επιστημονική στα παιδιά μας;

Όταν υπάρχει μία τέτοια εικόνα, δεν μπορεί να τα απαξώνουμε όλα σήμερα. Εγώ δέχομαι να συζητήσουμε και θέλω στην πραγματική εικόνα που θα γίνει η ουσιαστική μας κουβέντα. Τώρα, θα ήθελα να πω το εξής: Σήμερα μας λέει η Αντιπολίτευση ότι συζητάμε την προσομοίωση εδώ μετά τη διευκρίνιση που έκανα ότι δεν περιορίζεται καθόλου η παραγωγή εκπαίδευτικού έργου, τα διαγωνίσματα, οι ασκήσεις, τα προγραμματισμένα διαγωνίσματα τμηματικά και ανακεφαλαιωτικά μέσα στο χώρο του φροντιστηρίου ή το χώρο του ειδικού σχολείου. Εκείνο που είπα είναι κάτι διαφορετικό απ' αυτό. Συμφωνώ και υπάρχουν, δηλαδή σε έναν περιορισμό της παραγωγής εκπαίδευτικού έργου μέσα στο ειδικό σχολείο ή μέσα στο φροντιστήριο. Εδώ πήγε να γίνει κάτι άλλο. Γ' αυτό το άλλο είπαμε ότι δεν είναι σωστό. Δεν είναι σωστό για πολλούς λόγους. Φορτίζει τα παιδιά, δημιουργεί το άγχος, αντικαθιστά αν θέλετε την περίοδο που θα κάνουν άλλες πανελλαδικές εξετάσεις κάποιοι. Δημιουργεί μία σειρά προβλήματα, είναι προσφορά προς τα παιδιά αυτό; Οι παιδαγωγοί λένε ότι δεν είναι και αυτό. Άλλο να κάνει το διαγώνισμα στο ιστορικό του σχολείου του, άλλο να κάνει το επαναληπτικό του διαγώνισμα, άλλο να κάνει ένα τέστ.

Δεν μιλούμε γι' αυτό. Υπάρχει, λοιπόν, μία πλάνη πάνω σ' αυτό, γι' αυτό ήθελα να κάνω τη διευκρίνιση.

Η Νέα Δημοκρατία μας λέει, γιατί κάνουμε πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Μα, το είχαμε φέρει, ως άρθρο σε ένα νομοσχέδιο και τότε έθεσε θέμα η Νέα Δημοκρατία, ότι αυτό δεν είναι συνταγματικό. Έθεσε μία σειρά κωλύματα τότε και αυτό το άρθρο το πήραμε και μετά εκ των πραγμάτων επειδή δεν υπήρχε άλλος χρόνος ήρθε, ως πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Υπήρχε προνόμη, είχε έρθει ως άρθρο σε άλλο νομοσχέδιο. Άρα, λοιπόν, δεν προκύπτει ως πράξη νομοθετικού περιεχομένου, ως κεραυνός εν αιθρίᾳ. Αυτό θα ήθελα να πω, γιατί πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε.

Θέλω να καταλήξω στο εξής: Δεν διαφωνώ στο να συζητήσουμε τα προβλήματα, δεν διαφωνώ στο να τα εντοπίσουμε και αν θέλετε με διαφορετικές προσεγγίσεις, αλλά να συζητήσουμε, να περιγράψουμε, να αναλύσουμε τη διάσταση των προβλημάτων και εκεί να καταθέσουμε τις προτάσεις μας.

Ειλικρινά, ο χώρος της παιδείας έχει ανάγκη και ηρεμίας και γαλήνης και φροντίδας και ευαισθησίας και μέριμνας. Θέλω να πιστεύω ότι όλοι το νιώθουμε αυτό.

Όμως, πρέπει να ενημερωνώντας κάθε φορά όσο μπορούμε περισσότερο και εκεί να διασταυρώσουμε τα ξέφη μας, αλλά να το κάνουμε με προτάσεις, απόψεις και θέσεις, που θα προωθούν τα πράγματα προς τα εμπρός και δεν θα απαξώνουν, δεν θα μηδενίζουν, δεν θα δημιουργούν ένα κλίμα που υπονομεύει την όποια φιλοδοξία έχουν τα παιδιά μας ή την αυτοπεποίθησή τους. Όταν κάθε μέρα ακούνε από στελέχη των κομμάτων της Αντιπολίτευσης ότι το σχολείο είναι απαξιωμένο, ότι η πολιτική μας είναι απαξιωμένη, πως διά τούτο είναι άκυρο, απαξιωμένο και υποβαθμισμένο, ποιά είναι η αίσθηση που δίνουμε στα παιδιά μας;

Γι' αυτό, λοιπόν, πιστεύω ότι η πράξη νομοθετικού περιεχομένου προστατεύει και δεν παρεμβαίνει σε κάτι που γινόταν όλα τα χρόνια. Δε γίνονταν προσομοιώσεις. Άρα προστατεύει από φόρτιση, από άγχος, από παρεμβολές εξωτερικών παραγόντων, που δεν αφορούν τη δραστηριότητα της ιδιωτικής εκπαίδευσης, αλλά τη δραστηριότητα μιας συνδικαλιστικής έκφρασης, όπως εκείνοι νόμισαν ότι μπορεί να το κάνει. Δεν παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά υπονόμευσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας που αναφέρουν και η Νέα Δημοκρατία και ο κ. Μάνος. Είναι λαδίος, δεν είναι εκεί το θέμα. Εγώ υπογράφω για ιδιωτικά σχολεία που θύμουν να ανοίξουν. Υπάρχει ο ανταγωνισμός και θα υπάρχει, όμως δεν τίθεται έστω το θέμα, ότι βρίσκεται υπό διώγμο το ιδιωτικό, για να αναδειχθεί το δημόσιο σχολείο.

Γι' αυτό, λοιπόν, πιστεύω ότι αυτή η πράξη νομοθετικού περιεχομένου είναι μία προστασία, όσον αφορά στη φόρτιση, στην ένταση και στις υπερβολές που θέλησαν κάποιοι να φέρουν σε πανελλαδικό επίπεδο, ακυρώνοντας και την ίδια τη σχολική δραστηριότητα που αναπτύσσεται είτε στο ιδιωτικό σχολείο είτε στο φροντιστήριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Κεφαλογιάννης έχει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω δύο παρατηρήσεις. Πρώτον, η τροπολογία που είχε καταθέσει στο Υπουργείο Παιδείας είχε κατατεθεί σε άσχετο νομοσχέδιο και ο Πρόεδρος της Βουλής παρενέβη στον Υπουργό Παιδείας, για να αποσύρει τη συγκεκριμένη τροπολογία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Κυβέρνηση σήμερα φέρνει μία πράξη νομοθετικού περιεχομένου για να την κυρώσει. Αυτό το λέω για την τάξη των πραγμάτων.

Η δεύτερη παρατήρηση αφορά τον κύριο Υπουργό. Κύριε Υπουργέ, δεν σας προβληματίζει που σήμερα μέσα σε αυτήν την Αίθουσα, κανένας Βουλευτής της κυβερνητικής Πλειοψηφίας δεν πήρε το λόγο, για να σας στηρίξει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θα ήθελα να κάνω μία διακοπή σε αυτό το σημείο, γιατί προέκυψε ένα θέμα. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Π.Α.Σ.Ο.Κ. έχει ένα πρόβλημα. Πέθανε ο θείος του και έφυγε και μου είπε να σας το διαβιβάσω. Με την ευκαιρία που θέτετε το θέμα, σας το λέω.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, καλά κάνετε και ενισχύετε την Κυβέρνηση. Όμως, δεν μπορούσε να

είναι εδώ ένας αναπληρωτής Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος; Η κυβερνητική Πλειοψηφία δεν μπορούσε να ορίσει έναν εκπρόσωπο, για να στηρίξει την Κυβέρνηση;

Όμως, και απ' αυτά που είπατε εσείς ο ίδιος, κύριε Υπουργέ, φαίνεται ότι δεν είστε βέβαιος για την αναγκαιότητα αυτής της πράξης νομοθετικού περιεχομένου. Δεν τη στηρίζετε με δύναμη. Μας κάνατε μία γενική τοποθέτηση για την παιδεία στα επτά πρώτα λεπτά της εισήγησής σας.

Για ποια παιδεία μιλάτε, κύριε Υπουργέ; Αυτά είναι τα θέματα της παιδείας; Είναι αυτά τα δευτερεύοντα, τα τριτεύοντα θέματα, όπως η πράξη νομοθετικού περιεχομένου για τα φροντιστήρια, που σας είπαν ο κ. Ψαχαρόπουλος και ο κ. Μάνος; Ποια είναι η κατάσταση στην παιδεία; Δεν την ξέρετε; Δεν τη βλέπετε στις εκθέσεις των διεθνών οργανισμών; Δεν έχετε τα στοιχεία στο Υπουργείο σας; Δεν ξέρετε, δηλαδή, ότι είμαστε τελευταίοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες για την παιδεία; Δεν ξέρετε ότι είμαστε τελευταίοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες ανά μαθητή; Δεν ξέρετε ότι για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά μέσο όρο δίνονται 4,7 εκατομμύρια δραχμές και στην Ελλάδα μόνο 1,6 εκατομμύρια δρχώ; Απαντήσατε σε μία ερώτηση του αγαπητού συναδέλφου κυρίου Καλού προηγουμένων. Δεν γνωρίζετε ότι οι μισθοί των εκπαιδευτικών είναι οι πιο χαμηλοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Δεν ξέρετε ότι σε χρήση νέων τεχνολογιών είμαστε τελευταίοι στην Ευρώπη; Δεν γνωρίζετε ότι η σχολική στέγη στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη έχει ελλείψει 40% και 30% αντίστοιχα; Δεν τα ξέρετε όλα αυτά; Δεν ξέρετε ότι είμαστε πρώτοι σε οικογενειακές δαπάνες για εξωσχολική εκπαίδευση; Δεν γνωρίζετε ότι 700 δισεκατομμύρια δραχμές δαπανά η ελληνική οικογένεια το χρόνο, για να στηρίξει τον Έλληνα μαθητή;

Εάν δεν υπήρχε, κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ και κύριοι συνάδελφοι, η ελληνική οικογένεια, δεν θα είχαμε παιδεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να καταλάβω γιατί η Κυβέρνηση στο συγκεκριμένο θέμα έδωσε αυτό το δραματικό τόνο για ένα θέμα, το οποίο είναι απλό, το οποίο είναι δευτερεύον. Γιατί αυτά τα έκτακτα και ανταγωνιστικά μέτρα για να ρυθμίσει διαδικαστικού τύπου θέματα στην εκπαίδευση. Γιατί εξαντλεί όλη την πολιτική της Κυβέρνησης και όλη τη φαντασία των στελεχών της για ανύπαρκτα θέματα χωρίς ουσία, όπως αυτή η πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Ποιες ευθύνες και ανεπάρκειες πολιτικής της Κυβέρνησης και των στελεχών προσπαθεί να καλύψει η Κυβέρνηση; Αποτελεί ή δεν αποτελεί αυτό ομολογία της αποτυχίας της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της εκπαίδευσης;

Η συζητούμενη ρύθμιση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχεται για να καλύψει το Υπουργείο Παιδείας από τις ευθύνες της αποτυχημένης πολιτικής του. Γιατί αλλιώς ποιος ευθύνεται για την πλήρη αναστροφή της πραγματικότητας στην εκπαίδευση; Ποιος ευθύνεται που θεσμός πια στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι το φροντιστήριο και όχι η δημόσια εκπαίδευση; Ποιος έχει παγιώσει όλα αυτά τα χρόνια την πεποίθηση ότι ο δρόμος της εκπαιδευτικής επιτυχίας περνά από τα φροντιστήρια και όχι από το δημόσιο σχολείο; Ποιος ευθύνεται για τη συνεχή υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης; Ποιος ευθύνεται για τις ελλείψεις στο δημόσιο σχολείο σε υποδομές, αίθουσες, εξοπλισμό, προγράμματα, εκπαίδευση καθηγητών κλπ.; Ποιος στηρώνει σε τελευταία ανάλυση τα παιδιά μας στην παραπαιδεία, στα ιδιαίτερα και στα φροντιστήρια; Δεν είναι κυβερνητική πολιτική;

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε αντίθετοι με τα έκτακτα και αναγκαστικά μέτρα. Είμαστε αντίθετοι με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου για την προσομοίωση. Είμαστε αντίθετοι στην άλητη προσέγγιση του θέματος που συζητούμε σήμερα. Ποιος είναι ο πραγματικός λόγος για τη σημερινή ρύθμιση που προτείνει η Κυβέρνηση; Είναι απλό. Πέρση η Νέα Δημοκρατία κατηγόρησε το Υπουργείο Παιδείας ότι αντέγραψε τα φροντιστήρια. Δηλαδή στις Πανελλαδικές Εξετάσεις η Εξεταστική Επιτροπή του Υπουργείου έδωσε προς εξέταση θέματα που είχαν δοθεί σε μαθητές των φροντιστηρίων λίγες ημέρες πριν στις εξετάσεις προσομοίωσης που είχαν οργανώσει τα ιδιωτικά φροντιστήρια και στα αρχαία και στα μαθηματικά και στη χημεία και σε άλλα μαθήματα. Αν το Υπουργείο δεν είχε

αντιγράψει τα φροντιστήρια, αν δεν είχε γίνει το περσινό αλαλούμ, αν η Κυβέρνηση δεν είχε εκτεθεί ανεπανόρθωτα, δεν θα χρειάζονταν φέτος τα έκτακτα αυτά μέτρα.

Κύριε Υπουργέ, το θέμα ήταν απλό. Πέρσι μπορούσατε απλώς να ζητήσετε συγγνώμη, φέτος να μεριμνήσετε και να αποφύγετε να μπουν θέματα από την εξεταστική σας επιτροπή, όπως αυτά τα οποία δίδουν κατά την διάρκεια της προσομοίωσης στα φροντιστήρια ή αυτά που υποδεικνύονται στους υποψήφιους από τον ημερόσιο και περιοδικό Τύπο στην Ελλάδα. Αυτό ήταν το θέμα και έτσι θα μπορούσε να λυθεί.

Ο σκοπός των φροντιστηρίων –και καλά κάνουν και το ξέρουν καλά όσοι έχουν δώσει εξετάσεις σε ξένα πανεπιστήμια ή για την εκμάθηση ξένων γλωσσών κλπ.– είναι να πάρουν οι μαθητές μια πρόγευση του κλίματος των εξετάσεων. Είναι μια μέθοδος που καλεί τον μαθητή να βιώσει προκαταβολικά την εξεταστική διαδικασία. Και επομένως δεν ανταγωνίζεται τις πανελλήνιες εξετάσεις, δεν υπονομεύει το εκπαιδευτικό σύστημα, δεν πλήγει το κύρος του και δεν επηρεάζει το απόρροτο του χαρακτήρα τους. Την αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας και της επιτροπής των εξετάσεων έρχεται τώρα να καλύψει η πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Και η επίμαχη νομοθετική απαγόρευση θίγει ευθέως και χωρίς λόγο το συνταγματικό δικαίωμα μαθητών και καθηγητών, που προκύπτει από το άρθρο 16 παράγραφος 1 που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να μετέχουν σε διαγωνίσματα και ασκήσεις που τους προετοιμάζουν για εξετάσεις. Αναφέρει η διάταξη αυτή ότι οι καθηγητές μπορούν να επιλέγουν τον τρόπο διδασκαλίας και τις μεθόδους που θα ακολουθήσουν για την καλύτερη προετοιμασία των μαθητών τους.

Άρα είναι αντισυνταγματική η ρύθμιση που φέρνετε. Αποσύρετε την γιατί εκτίθεται η Κυβέρνηση. Νομίζω ότι κρύβεστε πίσω από το δάκτυλό σας. Και βέβαια η Νέα Δημοκρατία δεν μπορεί να ψηφίσει αυτήν τη ρύθμιση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Μάνος έχει το λόγο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, έχω δύο παρατηρήσεις να κάνω. Πρώτον, επί της ουσίας, είπε ο κύριος Υφυπουργός ότι η ρύθμιση δεν αφορά το μεμονωμένο φροντιστήριο, αλλά αφορά ενώσεις φροντιστηρίων σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Ας πάρουμε, λοιπόν, για παράδειγμα ότι τα πέντε φροντιστήρια του Αιμύνταιου αποφασίζουν να συνεταιριστούν προκειμένου να δώσουν μαζί αυτή την προσομοίωση της εξετασης. Αυτό απαγορεύεται.

Για να μην υπάρχουν, λοιπόν, παρανοήσεις περί της ελευθέρας οικονομίας. Αυτό είναι ρητή παραβίαση του δικαιώματος οικονομικών μονάδων να συνεταιριστούν. Τους το απαγορεύετε.

Επίσης, και επί της ουσίας έχετε άδικο, διότι αυτό θα ήταν ένα μέτρο που θα επέτρεπε στα παιδιά του Αιμύνταιου να συγκριθούν μεταξύ τους, να συγκρίνουν μεταξύ τους πιο φροντιστήριο κάνει καλά τη δουλειά του και ποιο δεν την κάνει και έτσι θα μου επιτρέψετε να σας επαναλάβω ότι κακώς κάνετε τη ρύθμιση. Και είναι πολύ κακή ρεκλάμα για την Κυβέρνηση σας αυτό που κάνετε.

Είπατε ακόμα για κάποια υπονοούμενα, για επίθετα, που χρησιμοποίησα κατά του κυρίου Ευθυμίου. Θα μου επιτρέψετε λοιπόν να σας πω τα εξής:

Πρώτον, δεν χρησιμοποίησα κανένα επίθετο. Είπα ότι κατά την εκτίμησή μου εξελίσσεται αργά αλλά σταθερά στο χειρότερο Υπουργό Παιδείας της μεταπολεμικής περιόδου. Το μόνο επίθετο που συνειδητά χρησιμοποίησα ήταν εκείνο που είπα ότι η πράξη αυτή νομοθετικού περιεχομένου είναι προϊόν παρανοϊκής εμπνεύσεως. Και επειδή υπέθεσα ότι μπορεί να στενοχωρηθείτε κάπως ακούγοντας ότι είναι παρανοϊκής έμπνευσης η πράξη αυτή, πήρα από τον Μπαμπινιώτη την εξήγηση του λήμματος «παράνοια» και «παρανοϊκός», που θα καταθέσω στα Πρακτικά για να μην υπάρχουν παρανοήσεις ότι τυχόν χρησιμοποίησα λέξεις που δεν έχουν θέση στο Κοινοβούλιο.

«Παράνοια», λοιπόν, κατά τον Μπαμπινιώτη, είναι πρώτον «η πνευματική διαταραχή κατά την οποία το άτομο σχηματίζει εσφαλμένες πεποιθήσεις» –και νομίζω ότι είναι πολύ εσφαλμέ-

νες– «καταλογίζοντας συνήθως κατά λογικοφανή τρόπο εχθρικές προθέσεις σε άλλα πρόσωπα» –στα φροντιστήρια– «τα οποία θεωρεί διώκτες του, συνωμότες» κλπ.

Η δεύτερη εξήγηση της ένονας «παράνοιας», είναι «κάθε ειδούς παραλογισμός, κατάσταση στην οποία απουσιάζει η λογική τεκμηρίωση και συνέπεια». Και νομίζω ότι απολύτως συντρέχει η περίπτωση αυτή.

Και «παρανοϊκός» είναι αυτός που σχετίζεται με την παράνοια ή εκείνος που είναι εντελώς παράλογος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Τα λέτε ωραία, κύριε Μάνο, αλλά θα δημιουργήσετε τώρα προσωπικό θέμα. Μην κάνουμε παρανοϊκό τον Υπουργό!

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Δεν είναι αυτό, κύριε Πρόεδρε. Το θέμα εγεννήθη, διότι ο κύριος Υφυπουργός είπε ότι χρησιμοποίησα κατά κάποιο τρόπο απαράδεκτα επίθετα. Επειδή το μόνο επίθετο που θυμάμαι να χρησιμοποίησα, που δεν αφορούσε τον κ. Ευθυμίου, αλλά τον εμπνευστή της ρύθμισης αυτής είναι η λέξη «παρανοϊκής έμπνευσης», εξηγώ τι σημαίνει παρανοϊκός.

Θα το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά, κύριε Πρόεδρε, για τους μελετήτες του μέλλοντος.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μάνος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Ψαχαρόπουλος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν μπορούμε να τελειώσουμε με μια συμβολή.

Κύριε Υφυπουργέ, μας αναφέρατε πάρα πολλούς ποσοτικούς δείκτες για την εκπαίδευση, ότι έχουμε τους περισσότερους φοιτητές, έχουμε δεκαοκτώ πανεπιστήμια και πολλά TEI.

Θα παρακαλέσω πάρα πολύ να πάψουμε να σκεπτόμαστε με αυτούς τους ποσοτικούς δείκτες. Θα πρέπει να πάμε προς την ποιότητα, δηλαδή το τι παράγουμε. Ξέρω ότι το Κέντρο Εκπαίδευσης Έρευνας εκπονεί μια μελέτη για δεκαέξι δείκτες. Δεν είναι δεκαέξι δείκτες. Είναι πολύ πιο λίγοι. Σας παρακαλώ, πιέστε να πάμε όσο γίνεται προς την ποιότητα. Να μην μετράμε τα κεφάλια, αλλά το τι μπαίνει μέσα στα κεφάλια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κύριος Υφυπουργός για να κλείσει η συζήτηση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε, πάντα έχει ενδιαφέρον μία συζήτηση στο Εθνικό Κοινοβούλιο και μάλιστα έχει ενδιαφέρον όταν γίνεται με τον κ. Μάνο.

Κύριε συνάδελφε, θέλω να σας πω ότι εγώ εκτιμούσα ότι έχετε τη λεβεντιά να πείτε ότι την προσομοίωση την οποία είχατε στο κεφάλι σας όταν μιλήσατε, δηλαδή ως αντίληψη, ήταν αυτή ότι περιορίζει στο επίπεδο του ίδιου του φροντιστηρίου ή του σχολείου τη δυνατότητα να κάνει εξετάσεις, διαγωνίσματα, έλεγχο, αξιολόγηση. Δεν πρόκειται περί αυτού. Νομίζω ότι έχει ξεκαθαρίσει το θέμα. Επίσης δεν πρόκειται και για συνεταιρισμό, μια και θέσατε και αυτό το θέμα. Δεν μπαίνει έτσι. Θέλησαν κάτι αλλό να κάνουν. Λέγουν ότι εμείς το συνδικαλιστικό όργανο θα οργανώσουμε ένα δίκτυο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Το κείμενο της πράξης σας διαβάσατε και όχι τις προθέσεις σας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Επιτρέψτε μου. Δεν υπονομεύει ούτε την ιδιωτική πρωτοβουλία ούτε τη δραστηριότητα παραγωγής εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο ή στο φροντιστήριο.

Αυτή, λοιπόν, είναι η προσομοίωση που είπαμε. Άρα ομιλούμε περί αυτού. Δεν ομιλούμε για όλα αυτά που ετέθησαν από σας, περί υπονόμευσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ότι είναι υπό διωγμό η ιδιωτική πρωτοβουλία κλπ.

Ακόμα θα ήθελα να πω στη Νέα Δημοκρατία ότι έχει δικαίωμα, μια και είναι στην αντιπολίτευση, να χρησιμοποιεί όποιο χρώμα θέλει. Έχει επιλέξει να παίρνει το μαύρο, το γκρίζο, το μουντό και να κάνει μια εικόνα με αυτά τα χρώματα. Υπάρχουν όμως και άλλα χρώματα στην Ελλάδα. Υπάρχει το πράσινο, το άσπρο, το ανοιχτό και άλλα. Η εικόνα που βγάζει κάθε φορά η Νέα Δημοκρατία είναι η εικόνα του γκρίζου, της θλιψης και της

απογοήτευσης.

Εγώ δεν θα πω ότι δεν υπάρχουν προβλήματα. Όμως δεν μπορεί να παρουσιάζεται αυτή η εικόνα, η οποία υπονομεύει την αυτοπεποίθηση των παιδιών μας, διότι πρόκειται για μια πορεία βελτίωσης, την οποία θέλουμε όλοι μας –το πιστεύω αυτό- ήλλα η περιγραφή είναι τελείως αποκαρδιωτική και δεν περιγράφει την πραγματικότητα. Απλά περιγράφει την κατάσταση μάρο με τα μάτια της Νέας Δημοκρατίας.

Θέλω να επαναλάβω ότι αναφορικά με το θέμα της προσομώσης έχει ξεκαθαρίσει το τοπίο μετά από το διάλογο που αναπτύχθηκε στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Θα τονίσω, όμως, ότι κάνουμε μια μεγάλη προσπάθεια και σ' αυτήν την προσπάθεια δεχόμαστε και την κριτική.

Κύριε Ψαχαρόπουλε, το τελευταίο νομοσχέδιο που περάσαμε είχε ως τίτλο «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, του εκπαιδευτικού, αλλά και κάθε συντελεστή της εκπαίδευσης». Ο άξονας αυτός θα φέρει την ποιότητα και το νομοσχέδιο αυτό είναι στη φάση της υλοποίησης. Σε λίγα καιρό και το θέμα της αξιολόγησης θα βρίσκεται στη φάση της υλοποίησης.

Επίσης το νομοσχέδιο εκείνο ως δεύτερο άξονα είχε την περιφερειακή συγκρότηση της εκπαίδευσης. Αντί να κορυφώνεται η πυραμίδα στο Υπουργείο Παιδείας, το κάνουμε σε επίπεδο περιφέρειας για να είναι πιο αποτελεσματική και πιο δημιουργική η λειτουργία μας στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Ο τρίτος άξονας εκείνου του νομοσχέδιου ήταν η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η στήριξη του εκπαιδευτικού με επιμόρφωση είτε με ενδοσχολική είτε με ατομική είτε με συλλογική είτε κατά ειδικότητα ανάλογα με την περίπτωση.

Γιατί μιλάτε έτσι απαξιωτικά, ότι δηλαδή ότι κάνει αυτή η Κυβέρνηση είναι στο επίπεδο του επιπόλαιου;

Με αυτόν τον τρόπο μιλήσατε. Δεν είναι έτσι. Και δεν ήλθαμε για την προσομοίωση εδώ. Προκλήθηκε ένα θέμα, το φέραμε ως μία διάταξη να το ξεπεράσουμε, τέθηκε από τη Νέα Δημοκρατία, ο Πρόεδρος της Βουλής υποχώρησε τότε γιατί είπε αντιπίθετα η Νέα Δημοκρατία που είναι Αξιωματική Αντιπολίτευση και έτσι φθάσαμε σ' αυτό. Δεν ήλθαμε να συζητήσουμε αυτό. Δεν είναι αυτό το κυρίαρχο και για μας.

Και προχωρώ λέγοντας το εξής: Αξιολόγηση, είναι σε εξέλιξη. Κανονισμός λειτουργίας σχολείων, να το συζητήσουμε. Ναι, θα πάει κανονισμός λειτουργίας, πώς λειτουργούν τα σχολεία μας, που δεν έχουμε, που θέλουμε ένα πλαίσιο λειτουργίας. Να μιλήσουμε για καθήκοντα, υποχρεώσεις, αρμοδιότητες των στελεχών της εκπαίδευσης, ναι. Είμαστε σ' αυτήν τη φάση που θα το υλοποιήσουμε τώρα, από το Σεπτέμβρη.

Να προχωρήσω πιο πέρα. Είμαστε στην κρίση και στις επιλογές στελεχών εκπαίδευσης. Αφού τους δώσαμε επιδόματα, διαμορφώνουμε μία πυραμίδα, η οποία να είναι αξιόπιστη, δυναμική για να λειτουργήσει το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Άρα, λοιπόν, πώς εσείς τα βλέπετε έτσι; Δηλαδή και σεις σίγουρα θα αισθάνεσθε πολύ άσχημα αν έχετε αυτήν την εντύπωση. Δεν είναι έτσι. Και δεν θέλω να τα ωραιοποιήσω. Θέλω να σας δώσω δύο-τρία στοιχεία αικόνη.

Θέλω να πω μεταθέσεις, αποσπάσεις, διορισμοί, αναπληρωτές, ωρομίσθιοι. Όλο το σύστημα αυτό προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε τώρα το καλοκαίρι έτσι ώστε το Σεπτέμβριο, που θα πάνε τα παιδιά μας στα σχολεία να βρουν τους εκπαιδευτικούς εκεί, να βρουν τα βιβλία τους εκεί, να βρουν περιποιημένους τους χώρους για να αναπτυχθεί η εκπαίδευτική διαδικασία, θέλουμε να παραχθεί ποιοτικό έργο στην εκπαίδευση. Αυτήν τη μάχη θέλουμε να δώσουμε.

Με όλα αυτά που σας είπα πριν, με την αξιολόγηση, με τη στήριξη των στελεχών μας, με τον έλεγχο, την εποπτεία. Άρα, λοιπόν, μιλάμε ότι γίνεται μια προσπάθεια που έχει αυτά τα στοιχεία. Ναι, συμφωνώ μαζί σας, να πω όχι μόνο τα ποσοτικά στοιχεία -αλλά όμως δεν μπορούμε να τα παραβλέπουμε- και τα ποιοτικά που θέλουμε παντού την εμβάθυνση, την ποιότητα. Και πρέπει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και σε όλες τις βαθμίδες να φέρουμε την αξιολόγηση, τον απολογισμό και τον έλεγχο, ο οποίος δεν θα υπονομεύει τον πανεπιστημιακό μας δάσκαλο ούτε τον εκπαιδευτικό της δευτεροβάθμιας ή πρωτοβάθμιας. Άλλα όμως θα περιφρουρεί αυτόν που παράγει, θα τον αναδει-

κνύει αυτόν που δουλεύει, που προσφέρει και θα στηρίξει αυτούς που έχουν ανάγκη.

Θέλω να ολοκληρώσω λέγοντας ότι ακούγεται τακτικά από την Αντιπολίτευση ότι οι δαπάνες για την παιδεία δεν είναι πολλές. Πρέπει να ειμαστεί τίμοι. Και εγώ θέλω περισσότερες. Δεν είναι πολλές, το λέω και εγώ, μαζί σας είμαι. Θέλω όμως να μου πει με πολύ ειλικρίνεια η Αξιωματική Αντιπολίτευση και τα άλλα κόμματα από πού να κόψουν. Θέλω την πρότασή τους με πολλή ειλικρίνεια.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Να πληρώνουν δίδακτρα οι πλούσιοι στο πανεπιστήμιο...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Απάντησα για τους καθηγητές πανεπιστημίου, υπήρχε ερώτηση νωρίτερα, κύριε Ψαχαρόπουλε. Και λέω το εξής: Να πούμε από πού; Από την άμυνα; Είμαστε η μοναδική χώρα και το γνωρίζει ο κ. Μάνος και το γνωρίζετε όλοι σας που έχει δαπάνες για την άμυνα, περιφρούρηση και ασφάλεια της χώρας, στα τρία Υπουργεία Εθνικής Αμυνας, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας φθάνουν περίπου 8,5%-9% οι δαπάνες για την περιφρούρηση της χώρας.

Πείτε μου παρακαλώ, κύριε Μάνο, από πού θα κόψουμε. Γιατί δεν μπορούμε να λέμε μόνο ότι θέλουμε αύξηση. Προτείνουμε από πού θα την πάρουμε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Να σας πω. Να πληρώνουν οι πλούσιοι φοιτητές και να μην είναι τζάμπα γι' αυτούς η παιδεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ κύριε Μάνο, μη διακόπτετε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων): Εγώ είμαι Υφυπουργός Παιδείας και θέλω την αύξηση των δαπανών, γιατί είναι η μεγαλύτερη επενδύση και η πιο παραγωγική.

Γ' αυτό λοιπόν όταν μιλάμε πρέπει να ξέρουμε ότι απευθυνόμαστε σ' αυτούς που σκέπτονται και θα πρέπει να προτείνουμε από πού.

Έρχομαι στο εξής: Η ελληνική οικογένεια πράγματι στηρίζει τις σπουδές των παιδιών της με φανατικό τρόπο. Και αυτό ισχύει εδώ και πολλά χρόνια. Και είναι προς τιμήν της ελληνικής κοινωνίας, γιατί πιστεύει ότι μέσα από τη γνώση αλλάζουν τα πράγματα. Αυτό όμως εσείς το παρουσιάζετε ως μειονέκτημα. Για μας σημαίνει ότι στην Ελλάδα πιστεύουν οι άνθρωποι ότι η γνώση είναι η πιο παραγωγική επενδύση. Αυτό το πιστεύει όχι μόνο η πολιτεία αλλά και η ίδια η οικογένεια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η Βουλευτής κα Μαριέττα Γιαννάκου - Κουταίκου ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας της στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Εισερχόμαστε στην ψήφιση των άρθρων.

Ερωτάται το Σώμα. Γίνεται δεκτό το άρθρο 1;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα. Γίνεται δεκτό το άρθρο 2;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το άρθρο 2 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Επομένως το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς» έγινε δεκτό επί της αρχής και επί των άρθρων.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η από 19 Απριλίου 2002 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς», η οποία δημοσιεύθηκε στις 19 Απριλίου 2002 στο ΦΕΚ 83 τεύχος Α' και το κείμενό της έχει ως εξής:

«ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τη διάταξη του άρθρου 44 παράγραφος 1 του Συντάγματος.
2. Την ανάγκη να μην πραγματοποιηθούν εξεταστικές δοκιμασίες ή προσομοιώσεις αυτών από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς, ώστε να διασφαλιστεί το κύρος και η αξιοπιστία των πανελλαδικών εξετάσεων.

3. Το γεγονός ότι η πραγματοποίηση εξεταστικών δοκιμασιών ή προσομοιώσεων περιάγει σε δυσμενέστερη θέση τους μαθητές που δεν παρακολουθούν μαθήματα σε φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να διεκδικήσουν επί ίσοις όροις την εισαγωγή τους σε τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Το γεγονός ότι η πραγματοποίηση εξεταστικών δοκιμασιών ή προσομοιώσεων ενδέχεται να περιορίσει τις επιμονές της Κεντρικής Επιτροπής Εξετάσεων ως προς τα θέματα που αυτή θα επέλεγε για τη διεξαγωγή τους.

5. Την κατεπείγουσα ανάγκη να αντιμετωπισθεί το ζήτημα εάν όψει της επικείμενης προγραμματισμένης πραγματοποίησης εξεταστικών δοκιμασιών ή προσομοιώσεων.

6. Το απρόβλεπτο γεγονός ότι η προώθηση της σχετικής ρύθμισης σε συζητούμενο νομοσχέδιο δεν κατέστη δυνατή, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση, από φροντιστήρια ή

άλλους ιδιωτικούς φορείς, εξεταστικών δοκιμασιών ή προσομοιώσεων, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο επί της εξεταστέας ύλης, κατά το πρότυπο της διεξαγωγής των εξετάσεων στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα. Η παραβίαση της παρούσας διάταξης συνιστά πειθαρχικό αδίκημα των εμπλεκομένων εκπαιδευτικών και συνεπάγεται την αφαίρεση της άδειας λειτουργίας των φροντιστηρίων ή άλλων ιδιωτικών φορέων με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα πράξη να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Απριλίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ – ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΙΚΑΣ».

Άρθρο 2 Ισχύς

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της από 19 Απριλίου 2002 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Απαγόρευση πραγματοποίησης δοκιμασιών ή προσομοιώσεων εξετάσεων από φροντιστήρια ή άλλους ιδιωτικούς φορείς».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχέδιου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.30, λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαιρών ερωτήσεων και β) συζήτηση επερωτήσεων: 1) Η με αριθμό 60/10.4.2002 επερωτήση του Βουλευτή κ. Σωτήριου Κούβελα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικώς με τη χρηματοδότηση από το Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικού Πολεοδομικού Σχεδίου των δήμων Θεσσαλονίκης (Μη κατάθεση εγγράφων Αρ. Πρωτ. ΑΚΕ 513/11.12.2001) και 2) Η με αριθμό 57/29.3.2002 επερωτήση των Βουλευτών Φάνης Πάλλη-Πετραλιά, Μάριου Σαλμά, Σάββα Τσιτουρίδη, Γεωργίου Ορφανού, Γεωργίου Τρυφωνίδη, Σταύρου Δαϊλάκη, Γεωργίου Βλάχου, Γεωργίου Δεικτάκη, Αθανασίου Κατσιγιάννη, Βασίλειου Κορκολόπουλου, Αντωνίου Μπέζα, Μιχάλη Παπαδόπουλου, Σπυρίδωνος Ταλιαδούρου, Μανώλη Κεφαλογιάννη προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Πολιτισμού, σχετικώς με την αναβάθμιση του Περιβάλλοντος εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων 2004, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

